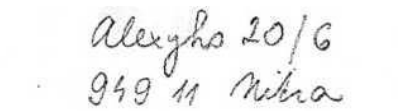
R O D I N N Ý P A M Ä T N Í K

Zostavil

a potomkom a príslušníkom z rodu
Juraja Záthureckého - Vojvodu a
Zuzany Ruttkay Dauko Horebystričané

venoval

Alexander Barica

1974

Zuzana Baricová,
rod. Záthurecký - Vojvoda,

* 22. 11. 1887 + 3. 12. 1964.

Drahá mama, spi sladko, v pokoji!
Pán Boh osláv Tvoju dušu!

Túto prácu venujem v synovskej úcte a láske svetlej a požehnanej pamiatke mojej drahej matky

Zuzany Baricovej

rod.Záthureckej,

vzácnej, láskavej a obetavej žene, ktorá kým žila nielen nás svoje deti, ale aj dospelých a mladých z celej rodiny zhromažďovala a priťahovala sťa magnet do svojej pohostinnej domácnosti a tak udržiavala v nás všetkých vedomie a pocit rodinnej spolupatričnosti.

V Lišove, na 10.výročie smrti drahej matky, r. 1974.

Pôvodca.

I. Ú v o d n ý p r í h o v o r .

"Život sa podobá knihe. Blázon listuje v nej letmo, zatiaľ čo múdry pri čítaní rozmýšľa, pretože vie, že ju môže čítať iba raz."

Jean Paul

Základnou jednotkou ľudskej spoločnosti je rodina. V rodine prichádzame na svet, v nej žijeme, pracujeme, v nej zanechávame výsledky svojho úsilia a svoje plody - potomstvo. Rodinné zväzky sú najvzácnejším spojivom generácií. Civilizácia a z nej vyplývajúce tempo života, fluktuácia ľudí z kraja do kraja, rozličné záujmy jednotlivca a nedostatok času pre seba samého spôsobujú,že sa rodinné zväzky uvoľňujú, neraz aj najbližší príbuzní sa dobre nepoznajú a neuvedomujú si svoj pôvod z jedného rodu. A výsledok toho je akési ochladnutie. Krásne to vyjadril francúzsky spisovateľ André Maurois: "Bez rodiny sa človek trasie od zimy v nekonečnom vesmíre."

V spoločenstve národnom sú rodiny posplietané ako farebné nite v látke. Naši predkovia, ako po otcoch tak po matkách, tvoria pevný a mocný kmeň stromu, bohato rozkonáreného v nás a v našich potomkoch. Je zaujímavé poznať a sledovať rast takéhoto mohutného rodostromu, ktorého počiatky - dľa dostupných prameňov- siahajú až do začiatku 13. storočia. Je síce pravda, že ako na každom strome, nájdu sa aj tu suché ratolesti, neplodné konáre, to nás však má viesť k osobnej skromnosti a snahe byť osožným pre pospolitosť.

Temer 800-ročná história rodu Záthureckých, z ktorého po rodičoch pochádzame, znamená nepochybne pre nás ľud prínos, nielen číselný v počte členov, ale najmä pracou a pôsobením, obetavosťou pre rodinu a národ s životom naplneným nezabudnuteľnou láskou matiek a príkladom statočných otcov.

Prebudiť opäť úctu k rodičom, roznietiť teplo rodinných zväzkov a lásku k rodu - a tým aj vzájomné zblíženie nás potomkov, o to by sa chcela pokúsiť táto rodinná pamätnica.

2. RODOKMEŇ.

I. Vysvetlenie.

Praotec rodu má slovanské meno Uzda . Už okolo r. 1200 je o ňom zmienka s prímenim " de Turuch et Wendegh", teda "Uzda z Turca a Hosti". Pozemok "Hosti" bol na pravom brehu Turca medzi Priekopou a neskoršou obcou Martinom. /Dodnes sú známe miestne názvy: Hostihora neďaleko Martina, Hosťandolina/. Dedičné pozemky mal Uzda na ľavom brehu Turca.

Uzda mal 4 synov: Meč, Strmeň, Martin a Drahomil.Potomci prvého, Meča, sa dostali do Poľska; Strmeňovi potomci vyhynuli zavčasu vnukmi Martinom a Mikulášom ešte v polovici 14.storočia v Záturčí; Drahomilovi potomci boli usadení v Hosti a v roku 1558 vymreli Mikulášom. Uzdov rod pokračoval v jeho treťom synovi Martinovi /okolo r.1255/. Martin mal dvoch synov: Benedikta a Petra /r.1303/. Vetev rodu po Benediktovi sa rozšírila a žila jednak v Záturčí, ale aj v rozličných stoliciach Uhorska, najmä na juhu pomiešala sa s mnohými maďarskými /zemianskymi/ rodinami. Časť, ktorá zostala na Horniakoch, v Turčianskej, Trenčianskej, Nitrianskej, bola zčasti slovenská, zčasti pomaďarčená.

Druhá vetev po Petrovi , ostávala zväčša v Turci, v Záturčí ako hospodári na dedičných majetkoch. Bola veľmi rozvetvená,- veď len Peter mal 6 synov a jeho syn Pavel tak isto 6 synov, a z jej členov sa mnohí dostali na vysoké miesta, do úradov, ako vojenskí hodnostári, sudcovia, lekári, učitelia, farári, merníci, stoliční funkcionári, atď. Táto Petrova vetev je pre nás dôležitá, lebo v nej v 16-tom a od Uzdu v 18-tom pokolení rodu sa narodil náš starý otec Juraj , ktorý s manželkou Zuzanou rod. Ruttkay Dauko Horebystričané splodil 13 detí; z nich predčasne zomrelo 7 a 6 ostalo na žive a to: Augusta, Ján, Zuzana, Šimon, Gizela a Amália. Ján sa vysťahoval do Ameriky a tak jediným mužským potomkom zostal tu Šimon, ktorý s Martou rod.Čičmancovou splodil 3 synov: Jána /umrel slobodný 28 ročný r.1950/, Juraja a Jozefa, ktorí teda v našej najbližšej rodine sú pokračovaním rodu v mužských potomkoch. Dcéry Juraja Záthureckého, nášeho starého otca sa vydali a zanechali potomstvo mužské i ženské.

Sme to my, bratranci a sesternice a je nás spolu nateraz živých 14.

Ako bohato sa rozrastal rod vidieť z rodokmeňa, ktorý tu rozvádzam. Ako príklad uvádzam: len v Záturčí v roku 1920 žilo 25 mužských potomkov rodu a na území Slovenska, v Maďarsku, v Rumunsku a inde do 150 mužských členov.

Okrem celého rodokmeňa rodu uvádzam aj priamu líniu cez rod od praotca Uzdu cez rozvetvené a rozsiahle potomstvo až po nás, v prehľade. Naše posledné pokolenia rozvádzam opäť podľa rodín, ktoré vznikli z detí nášho starého otca.

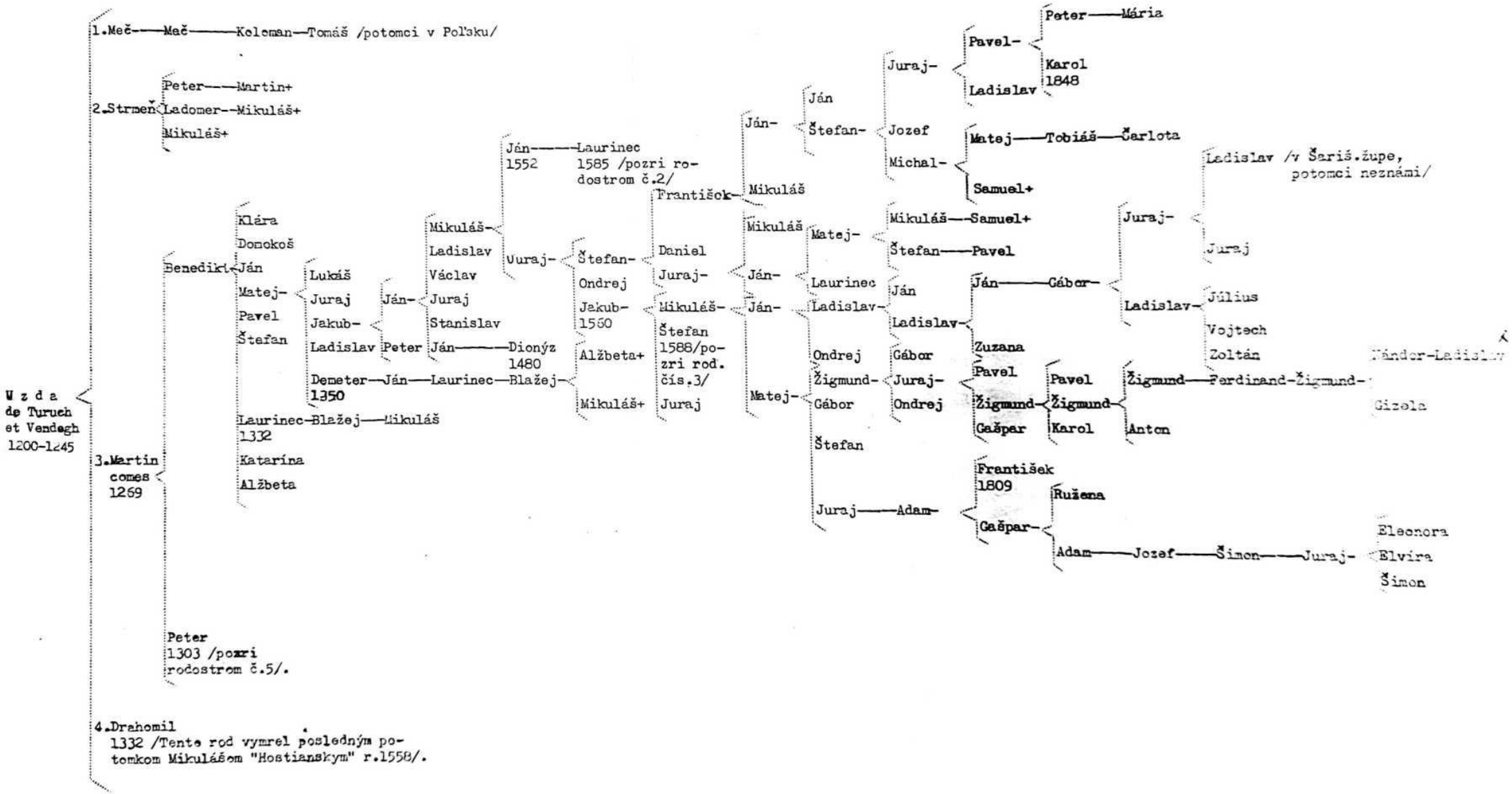
Od 13. storočia mali rodové prímenie "de Turuch et Wendegh" /z Turca a Hosti/, neskôr užívali viacej "de Zaturča"/zo Záturčia/, ktoré až v 15.storočí, počas husitských bojov si zamenili - poslovenčili na "Záthurecký" a od tých čias obe vetve rodu, aj Vojvodovská aj Dávidovská sa takto menujú. /Forma písania mena Záthurecký namiesto Záturecký je maďarský zemiansky úzus/.

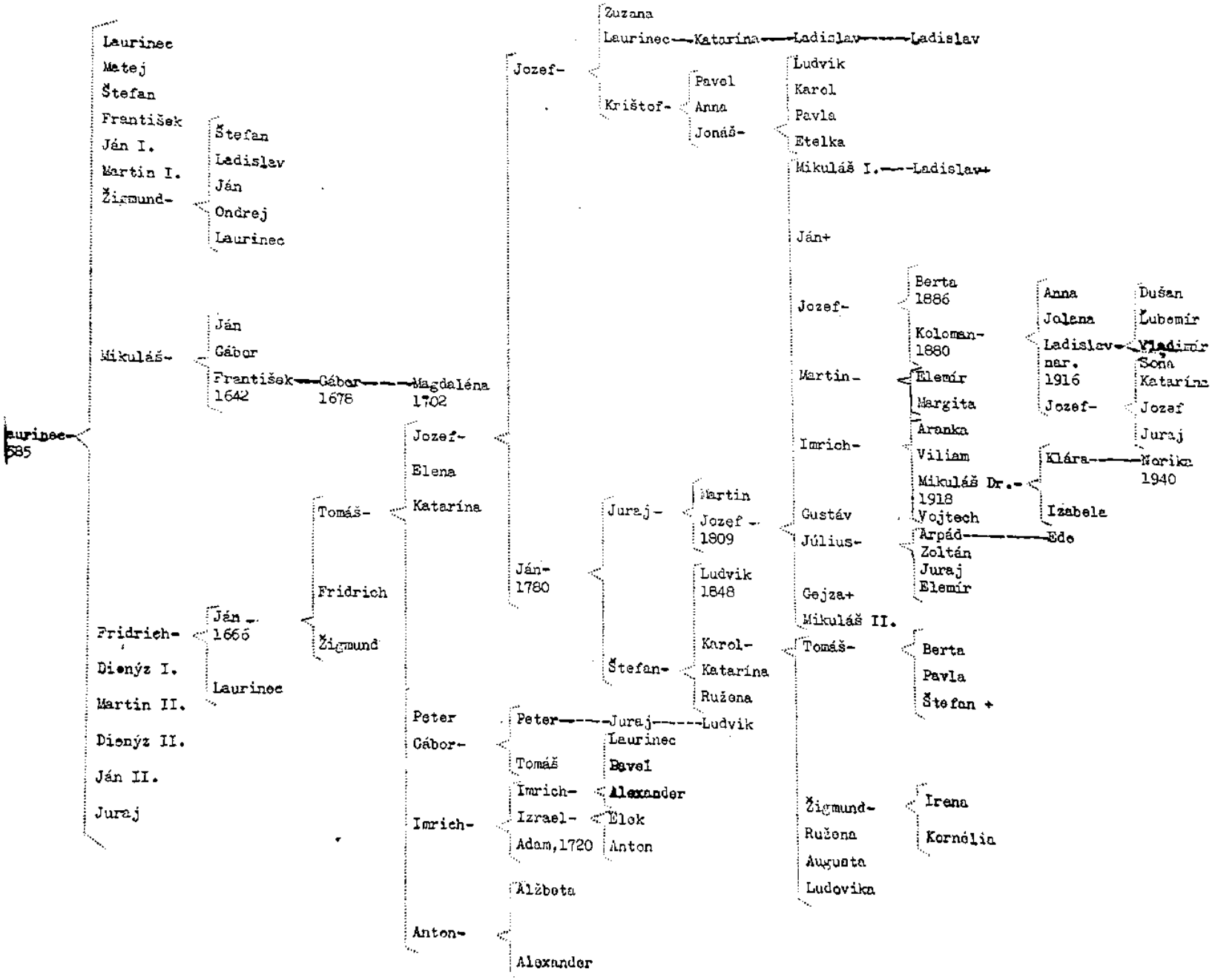
D á v i d o v s k á vetev má meno po D á v i d o v i /r.1380/, pravnukovi už spomínaného Petra /1303/, ktorý dostal od kráľovnej Márie donáciu sv.peterskú v Turci a istebniansku na Orave a po ňom nosí celá vetev prímenie "Záthurecký Dávidé".

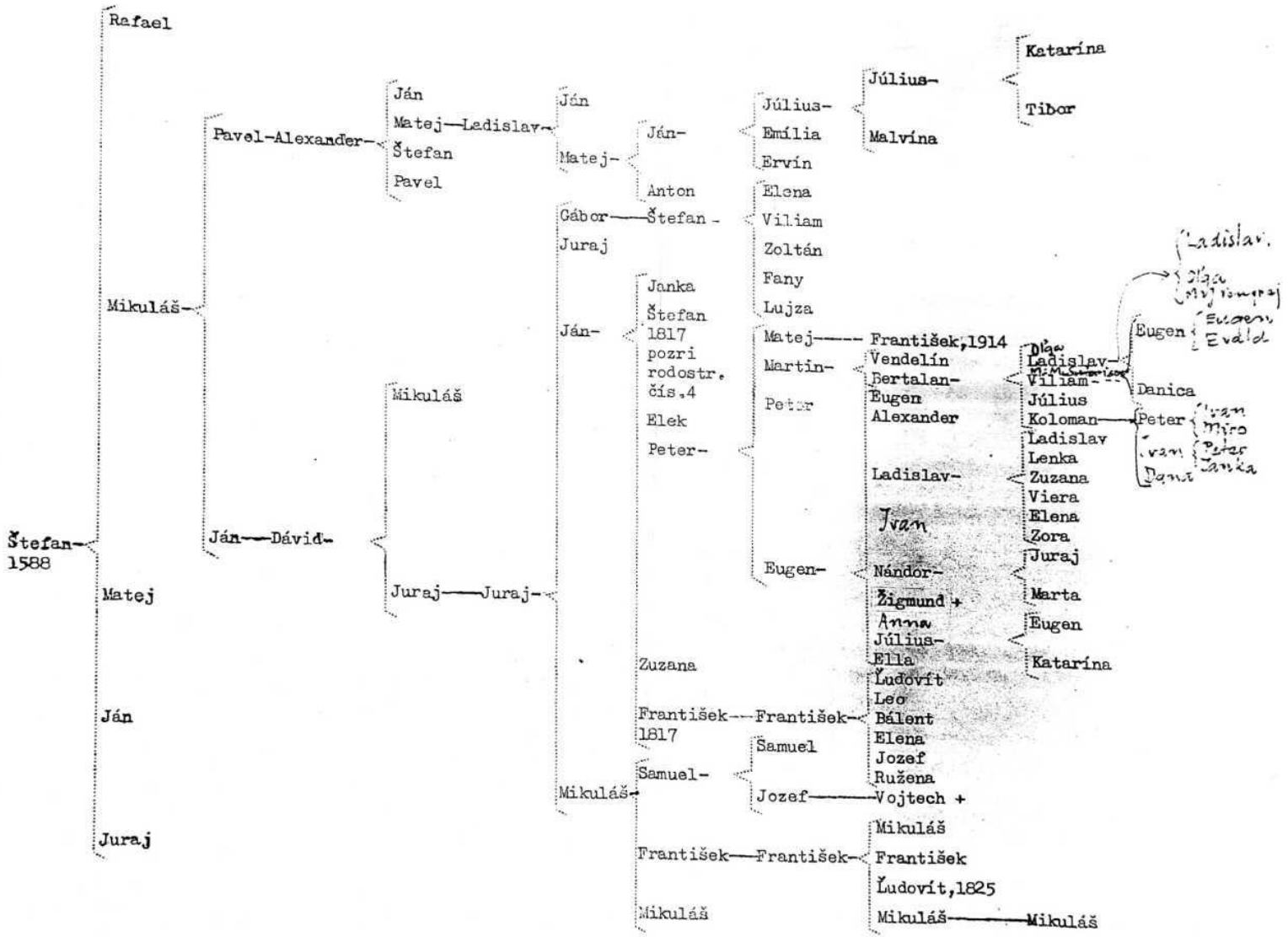
Iný pravnuk Petrov - J á n /r.1433/ bol vicišpánom /podžupanom/ turčianskej stolice a počas vpádu husitov bol na sklabiňskom zámku turčianskym zemianstvom vyvolený za v o j v o d c u turčianskeho vojska proti husitom. Po ňom jeho súrodenci a potomci používali prímenie "Záthurecký Vojvoda".

Celý rod v Záturčí a temer všetky rodiny v Uhorsku /až ha malú vetev na Orave a v Nitre/ sa počas reformácie pripojila k evanjelickej viere tak, ako všetci turčianski zemani.V súčas— nej dobe je niekoľko mužských potomkov v Maďarsku, väčšinou v ženskom pokolení tam skončila priama línia.Na Slovensku sa v prítomnosti rod udržal najmä v Záturčí, na Vrútkach, v Martine, vo Zvolene, v Banskej Bystrici, Trnave, Bratislave a inde.V ženskom pokolení držíme tradíciu rodovej príslušnosti aj my,ostatní vnukovia Juraja. Bolo by zaujímavé zistiť počet teraz žijúcich mužských potomkov rodu./K rodokmeňu pridávam čisté strany na doplňovanie/.

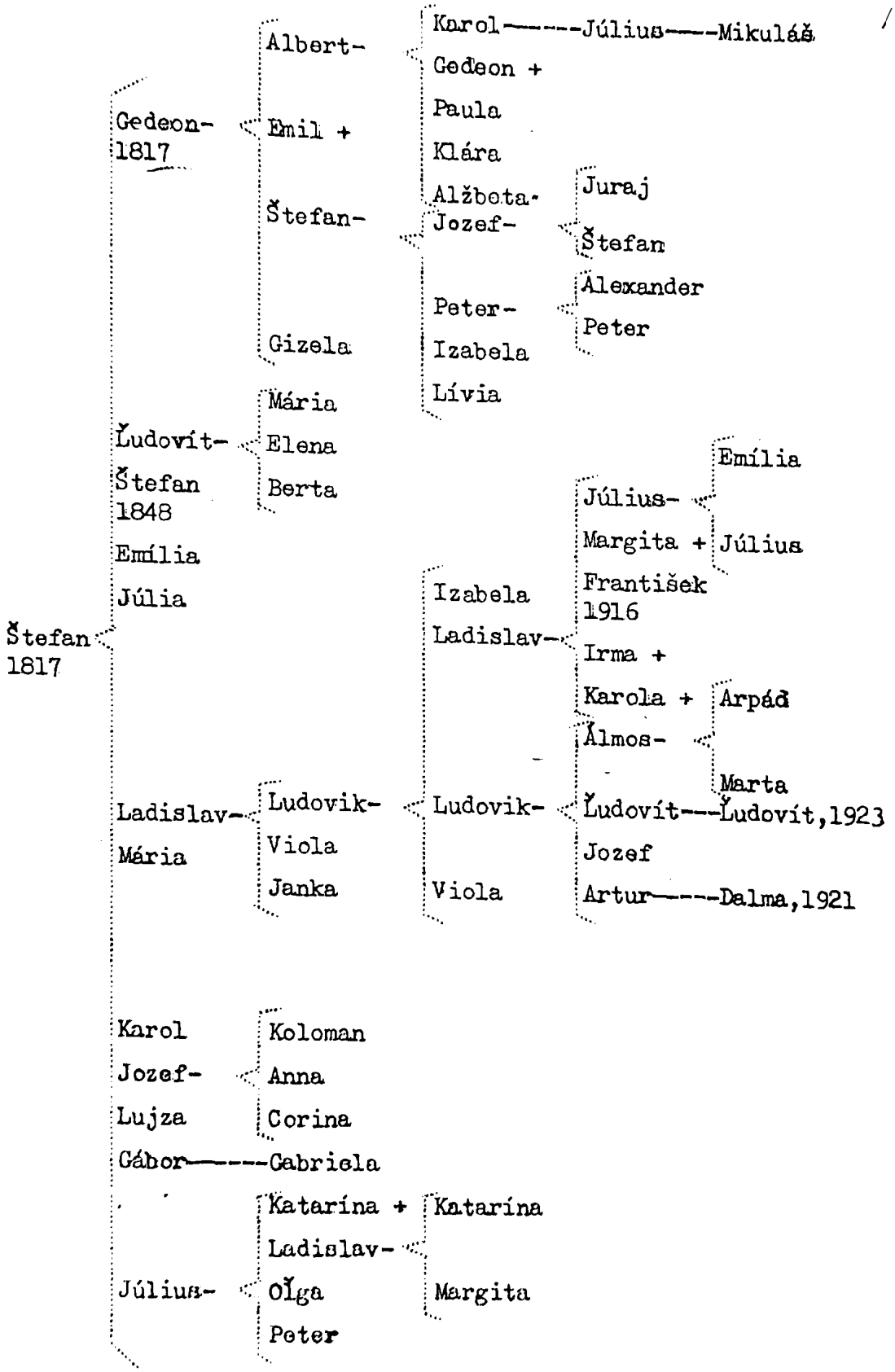
II. Rozpis rodokmeňa .

Uzda de Turuch et Vendegh 1200-1245
1.Meč——Mač——Koleman—Tomáš /potomci v Poľsku/
2.Strmeň
Peter——Martin+
Ladomer—Mikuláš+
Mikuláš+
3.Martin comes 1269
Benedikt
Klára
Donokoš
Ján
Matej-
Pavel
Štefan
Lukáš
Juraj
Jakub-
Ladislav
Demeter—Ján—Laurinec—Blažej—Mikuláš
1350
Ján-
Peter
Mikuláš-
Ladislav
Václav
Juraj
Stanislav
Ján——Dionýz
1480
Laurinec—Blažej——Mikuláš
1332
Katarína
Alžbeta
Peter
1303 /pozri rodostrom č.5/.
Ján
1552
Laurinec
1585 /pozri rodostrom č.2/
Juraj-
Štefan-
Ondrej
Jakub-
1560
Alžbeta+
Mikuláš+
Daniel
Juraj
Mikuláš-
Štefan
1588/pozri rod. čís.3/
Juraj
František-
Ján-
Mikuláš
Ján
Štefan-
Jozef
Michal-
Juraj-
Pavel-
Ladislav
Peter——Mária
Karol
1848
Matej——Tobiáš——Čarlota
Samuel+
Ladislav /v Šariš.župe, potomci neznámi/
Juraj
Mikuláš——Samuel+
Štefan——Pavel
Matej-
Laurinec
Ladislav-
Ondrej
Žigmund-
Gábor
Štefan
Juraj——Adam-
Ján
Ladislav-
Gábor
Juraj-
Ondrej
Ján——Gábor-
Ladislav-
Zuzana
Pavel
Žigmund-
Gašpar
Pavel
Žigmund
Karol
Juraj-
Ladislav-
Július
Vojtech
Zoltán
Žigmund——Ferdinand-Žigmund-
Anton
Ondrej
Ján-
Ján-
Matej-
Mikuláš
Ján
Ján-
Mikuláš
Ján-
Matej-
Ondrej
Ján-
Ján-
Matej-
Ondrej
Ján-
Ján-
Matej-
Ondrej
Ján-

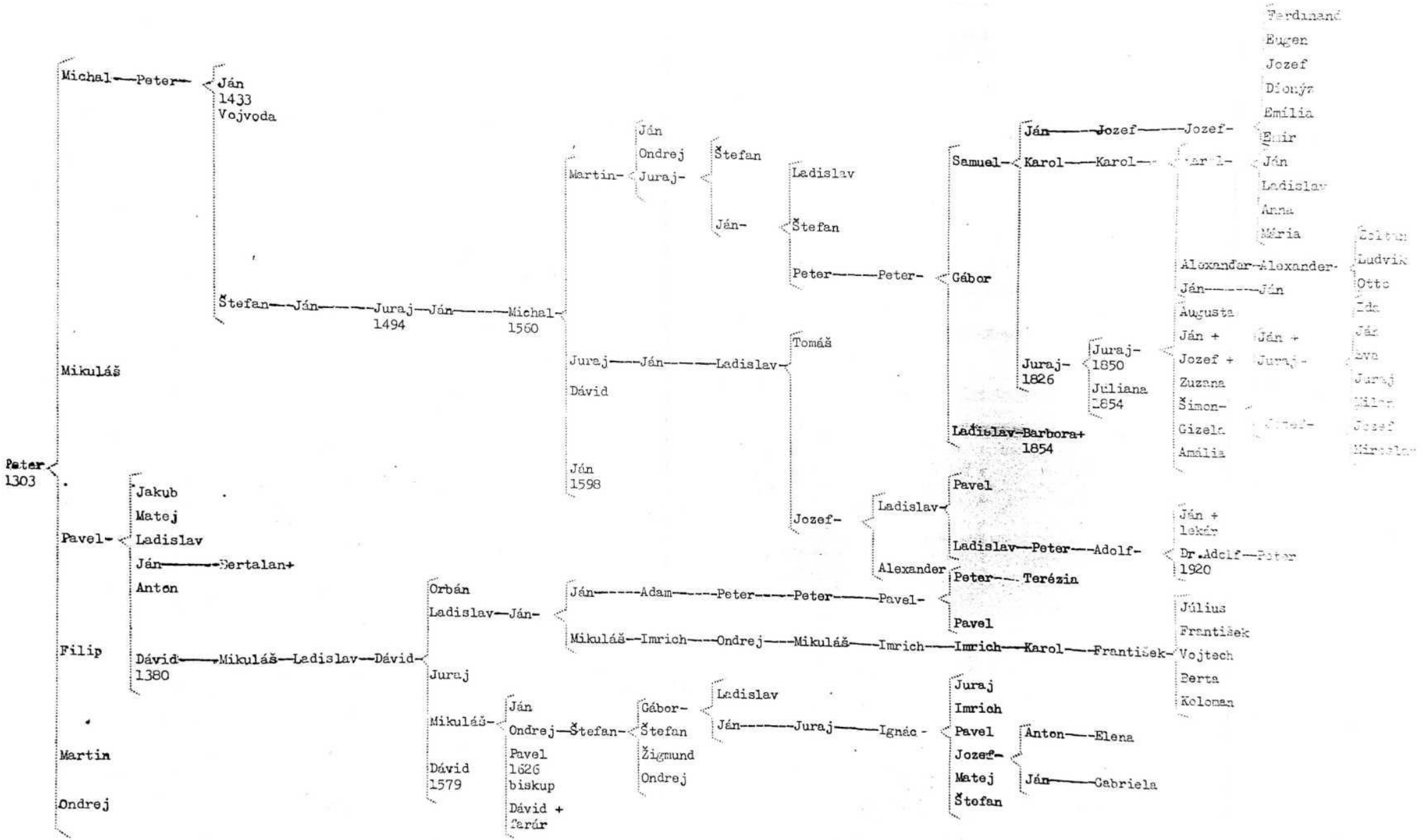

Laurinec
585
Laurinec
Matej
Štefan
František
Ján I.
Martin I.
Žigmund-
Štefan
Ladislav
Ján
Ondrej
Laurinec
Mikuláš-
Ján
Gábor
František 1642
Gábor 1678
Magdaléna 1702
Jozef-
Elena
Katarína
Tomáš-
Fridrich
Žigmund
Fridrich-
Ján 1666
Laurinec
Dionýz I.
Martin II.
Dionýz II.
Ján II.
Juraj
Peter
Gábor-
Imrich-
Anton-
Alexander
Jozef-
Ján- 1780
Peter
Tomáš
Imrich-
Izrael-
Adam, 1720
Alžbota
Juraj-
Štefan-
Martin
Jozef - 1809
Ludvik 1848
Karol-
Katarína
Ružena
Juraj
Ludvik
Laurinec
Pavel
Alexander
Elek
Anton
Zuzana
Laurinec
Katarína
Ladislav
Ladislav
Krištof-
Pavel
Anna
Jonáš-
Ludvik
Karol
Pavla
Etelka
Mikuláš I.
Ladislav
Ján+
Jozef-
Berta 1886
Koloman- 1880
Martin-
Elemír
Margita
Imrich-
Aranka
Viliam
Mikuláš Dr.- 1918
Vojtech
Gustáv
Július-
Arpád
Zoltán
Juraj
Elemír
Gejza+
Mikuláš II.
Anna
Jolana
Ladislav- nar. 1916
Jozef-
Dušan
Ľubomír
Vladimír
Soňa
Katarína
Jozef
Juraj
Klára
Izabela
Edo
Norika 1940
Tomáš-
Berta
Pavla
Štefan +
Žigmund-
Ružena
Augusta
Ludovika
Irena
Kornélia

Štefan 1588
Rafael
Mikuláš
Matej
Ján
Juraj
Pavel-Alexander
Ján—Dávid
Ján
Matej—Ladislav
Štefan
Pavel
Mikuláš
Juraj—Juraj
Ján
Matej
Gábor—Štefan
Juraj
Ján
Mikuláš
Ján-
Matej-
Anton
Janka
Štefan 1817
pozri rodostr. čís.4
Elek
Peter-
Zuzana
František—František 1817
Samuel-
Mikuláš
Július-
Emília
Ervín
Elena
Viliam
Zoltán
Fany
Lujza
Matej—— František,1914
Martin-
Peter
Eugen-
Július-
Malvína
Katarína
Tibor
Vendelín
Bertalan-
Eugen
Alexander
Ladislav-
Nándor-
Žigmund +
Anna
Július-
Ella
Ľudovít
Leo
Bálent
Elena
Jozef
Ružena
Samuel
Jozef——Vojtech +
Mikuláš
František—František-
Mikuláš
Ľudovít,1825
Mikuláš——Mikuláš
Ladislav-
Viliam-
Július
Koloman——Peter
Ladislav
Lenka
Zuzana
Viera
Elena
Zora
Juraj
Marta
Eugen
Katarína
Eugen
Danica
Peter
Ivan
Miro
Peter
Janka
Ivan
Dana

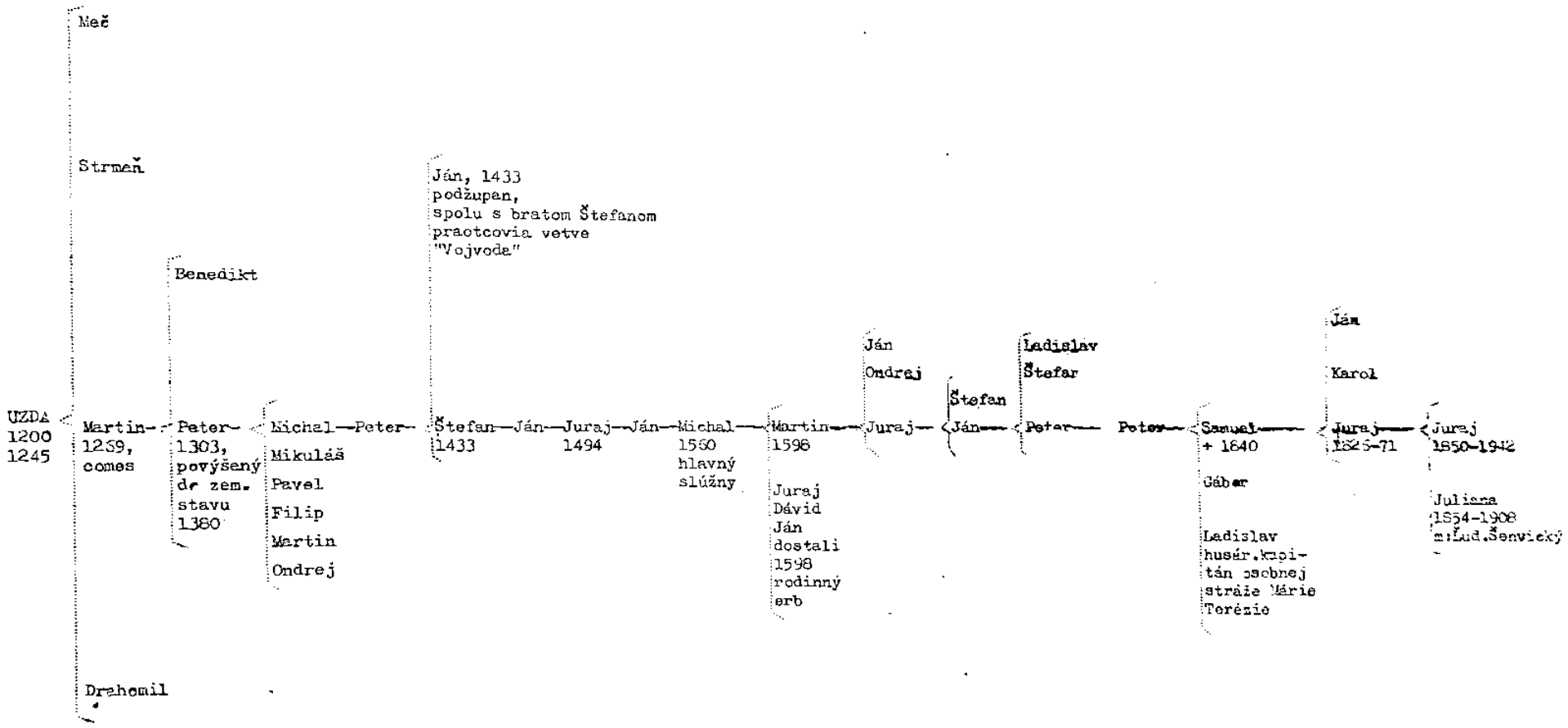
Rodostrom čís.4
/vetev v Maďarsku/

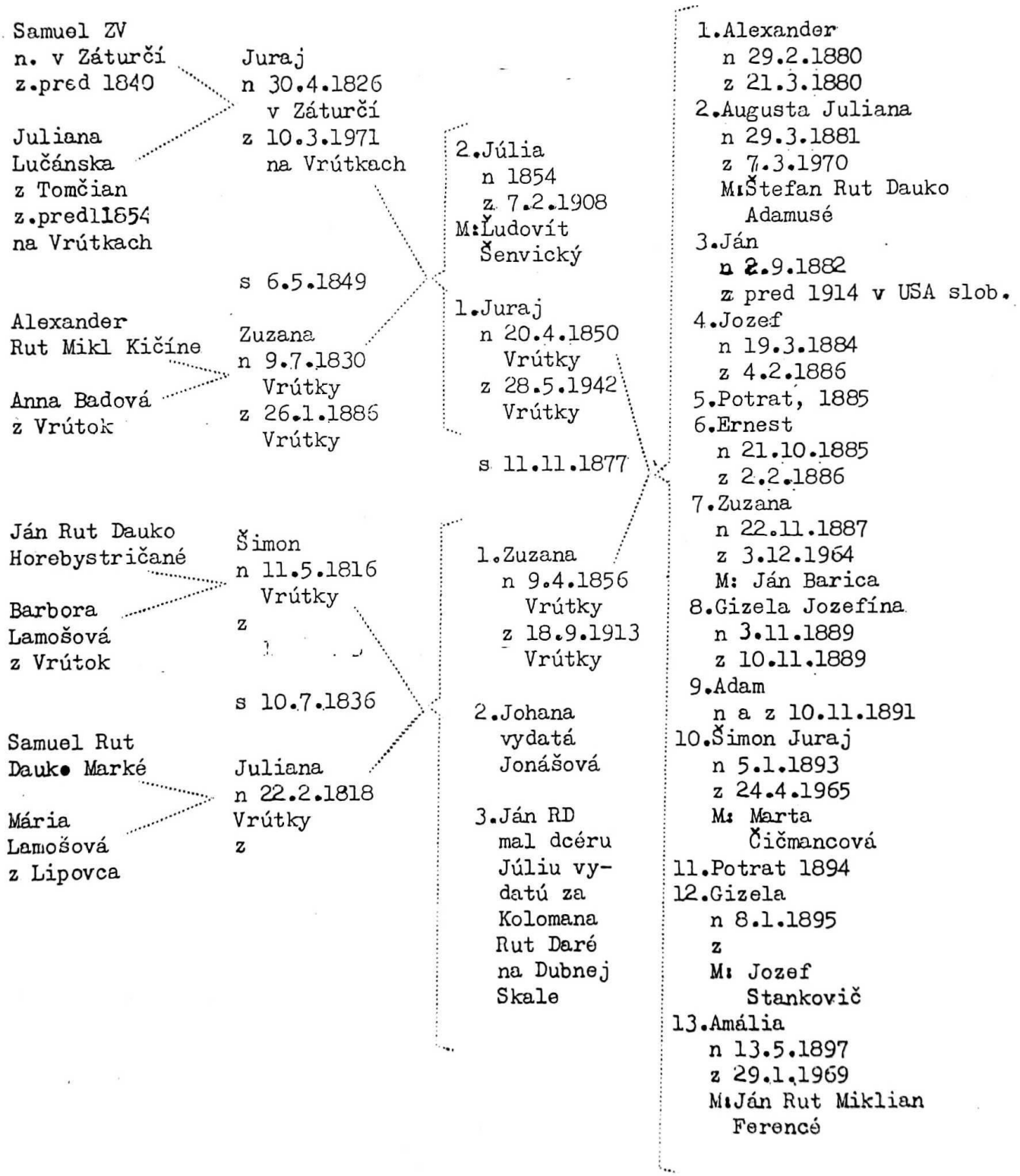
Rodostrom čís.5

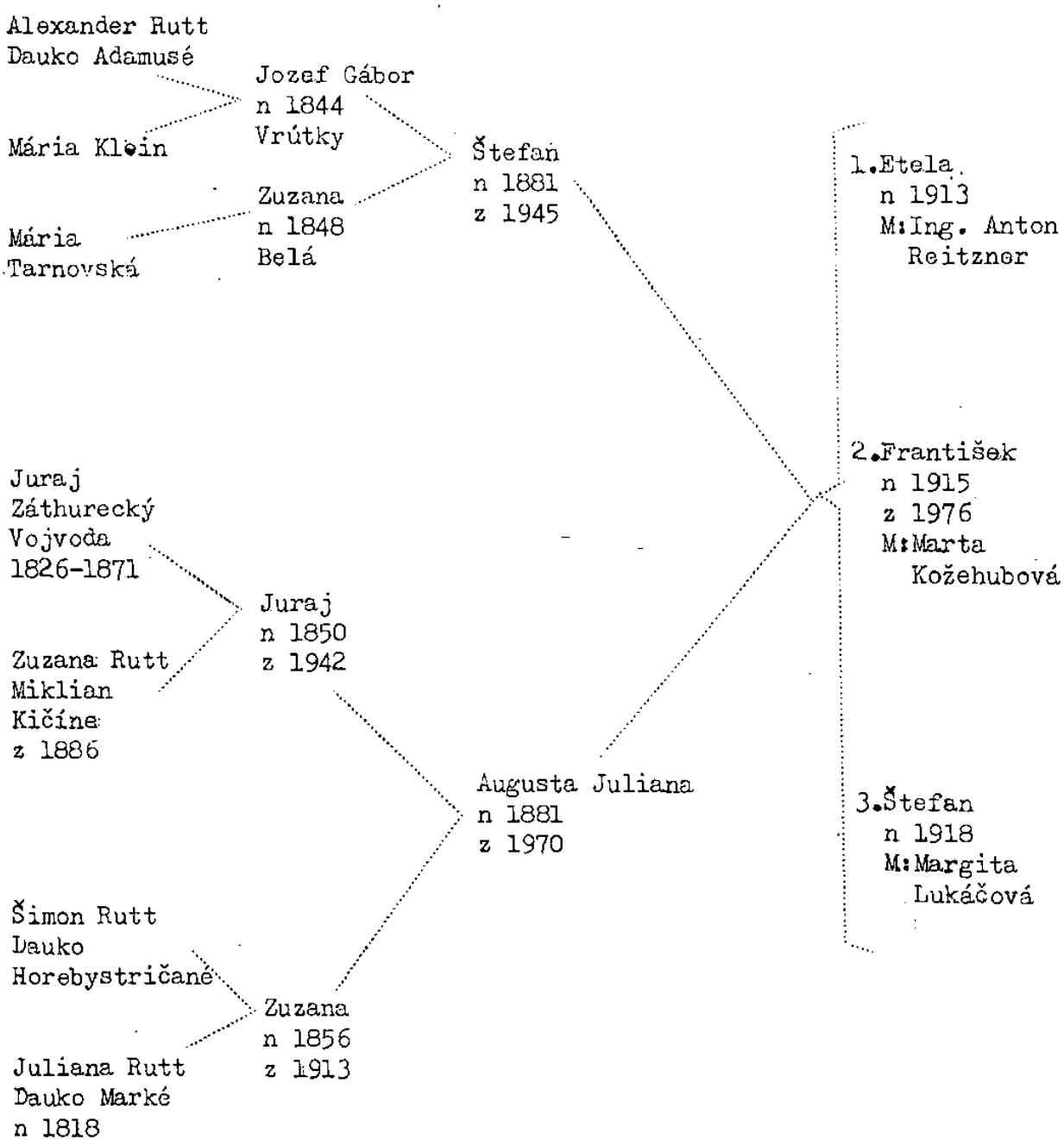
Výťah z rodostromov č. 1 - 5:
"Priama línia" našej rodiny počnúc od Uzdu po nášho starého otca Juraja Záthurecký — Vojvoda. Zahrňuje 18 pokolení.

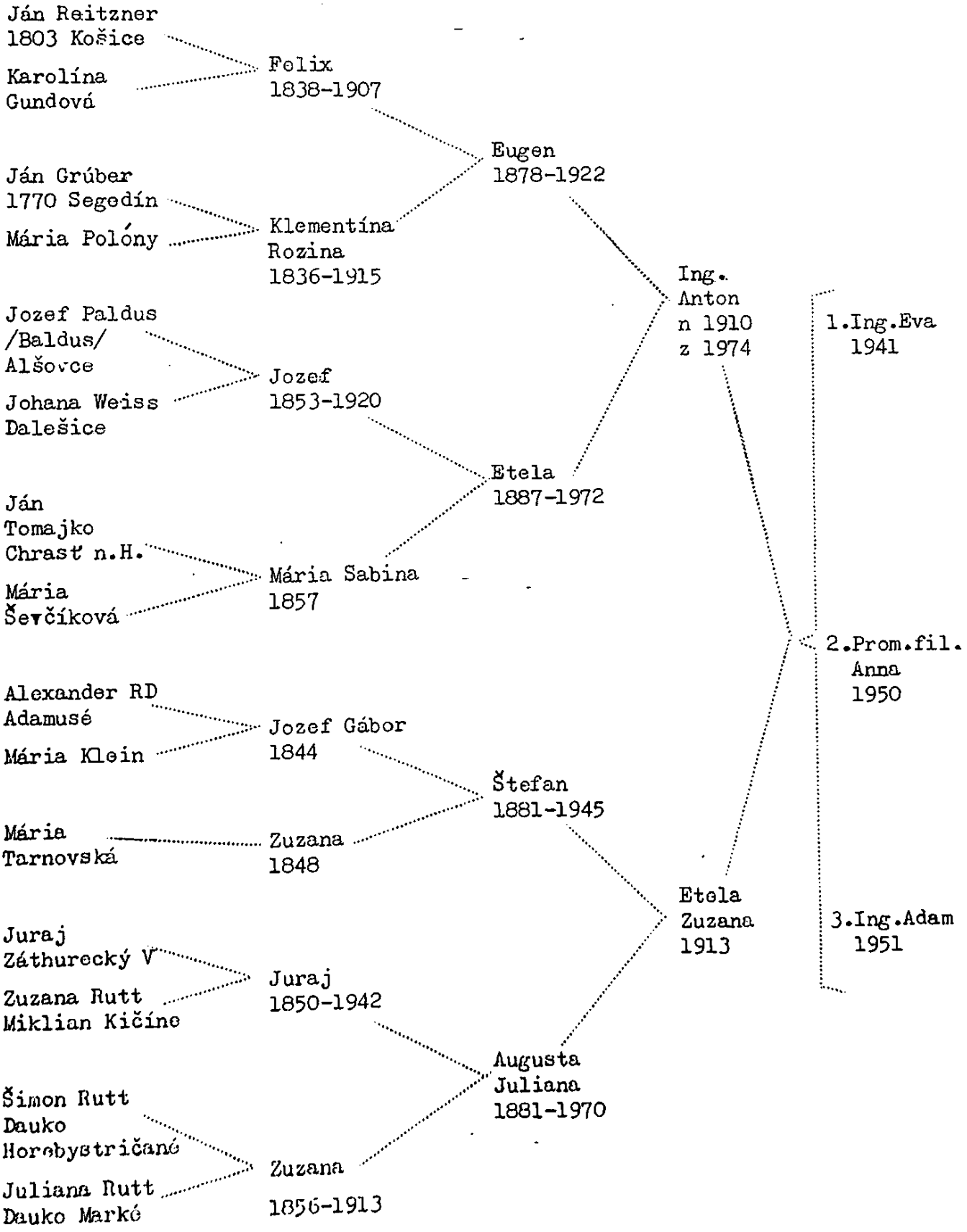
Kmeňový list našich predkov - 4 pokolenia.

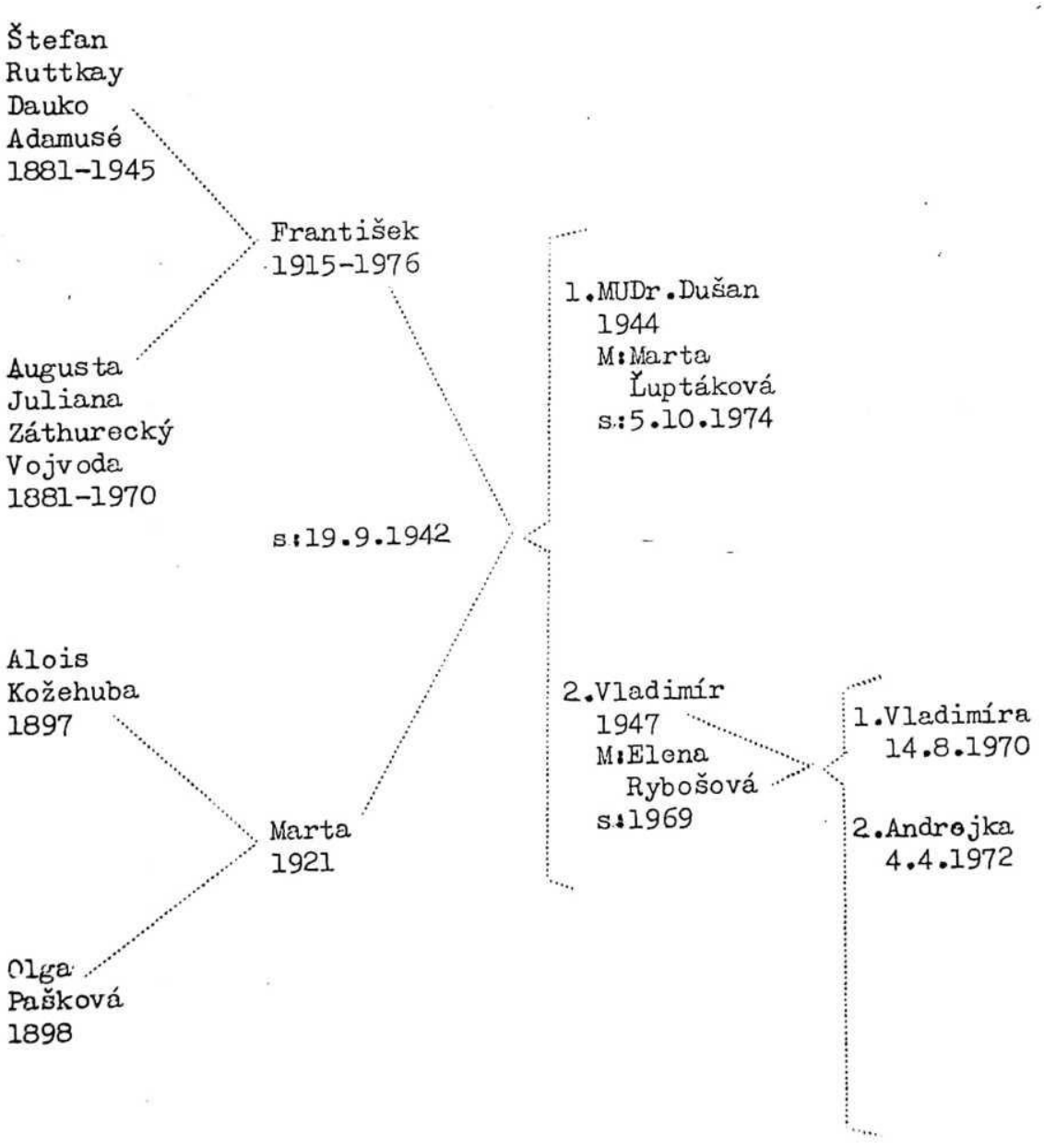
Potomstvo po Auguste Juliane Záthurecký - Vojvoda,
Vydatej za Štefana Ruttkay Dauko Adamusé.
Rodina: Ruttkay - Adamusé /Dauké/.

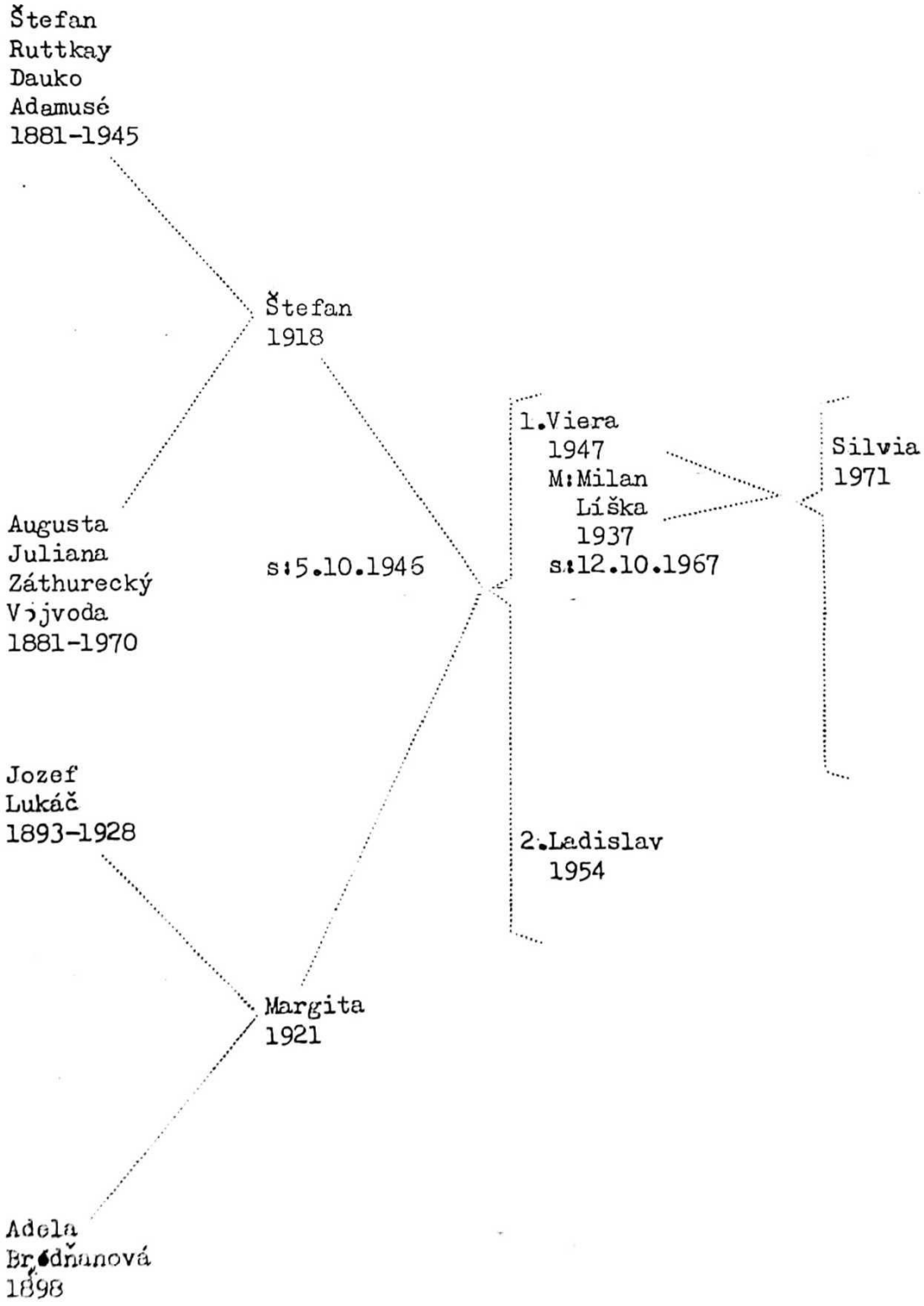
Rodina Ruttkay Dauko Adamusé:
dcéra: Etela, vyd. Reitznerová

Rodina Ruttkay Dauko Adamusé:
syn. František Ruttkay.

Rodina Ruttkay Dauko Adamusé:
syn Štefan Ruttkay.

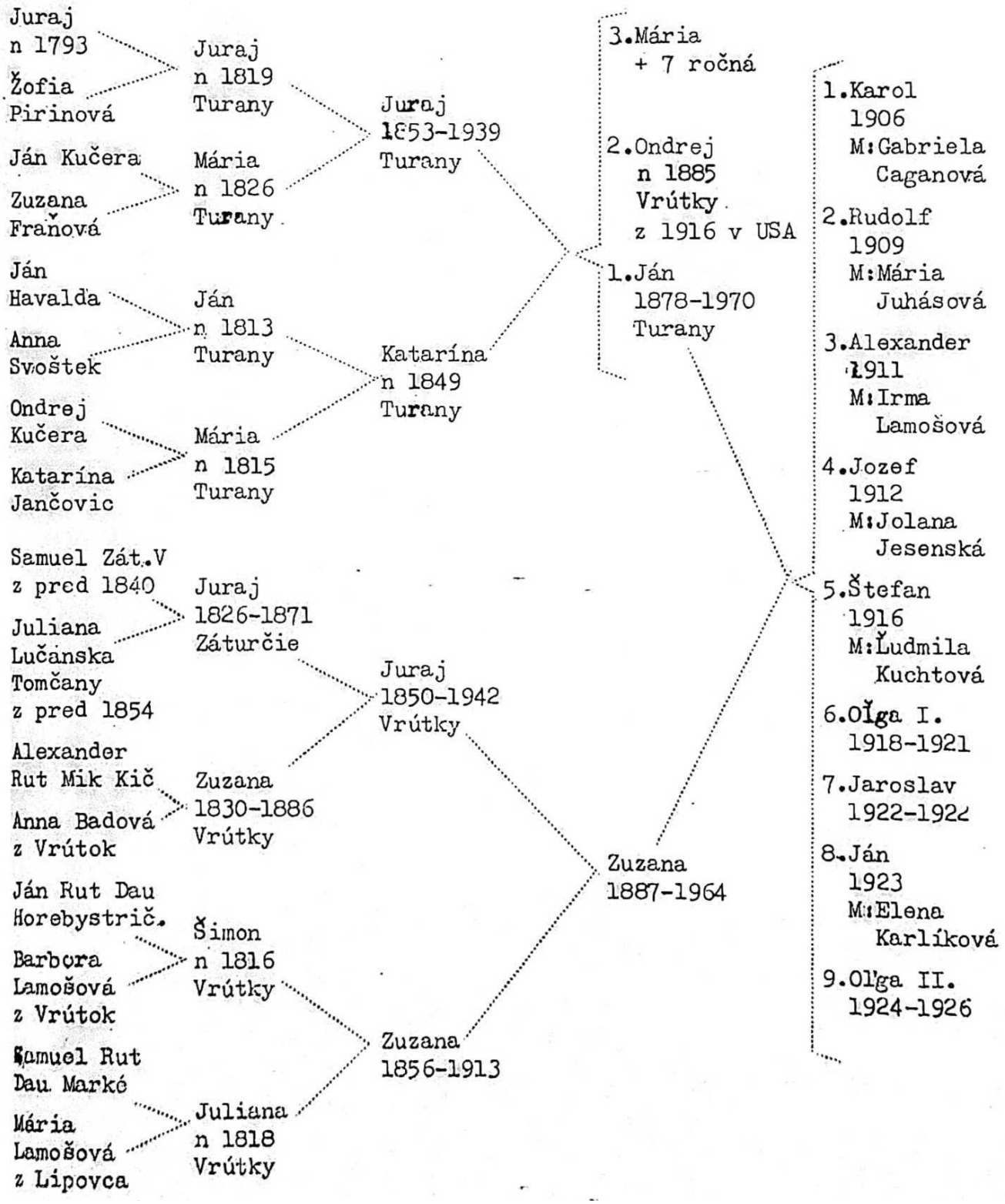
Potomstve po Zuzane Záthurecký - Vojvoda, vydatej za Jána Baricu.

Rodina: Barica.

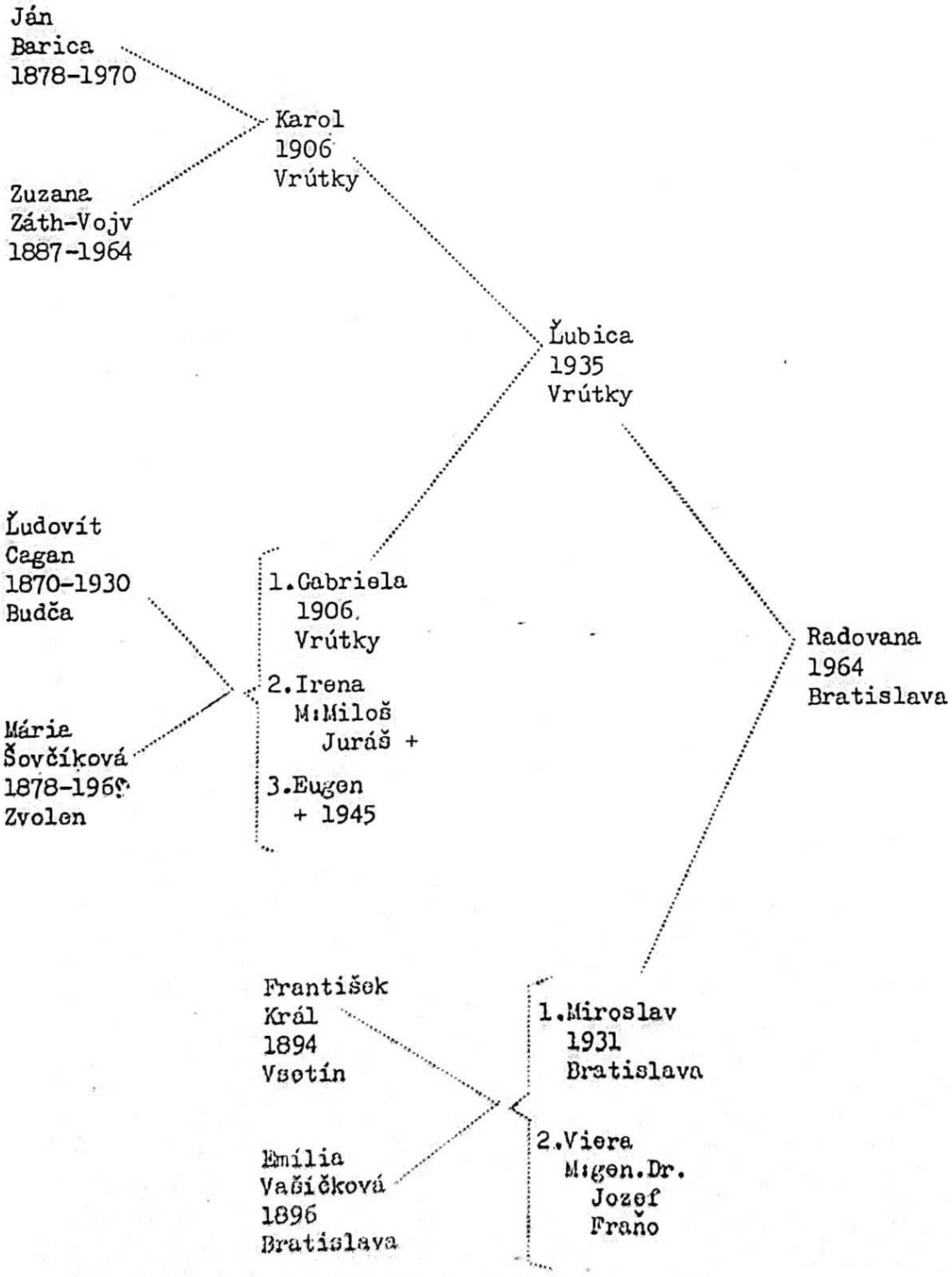
Barica

1. Michal

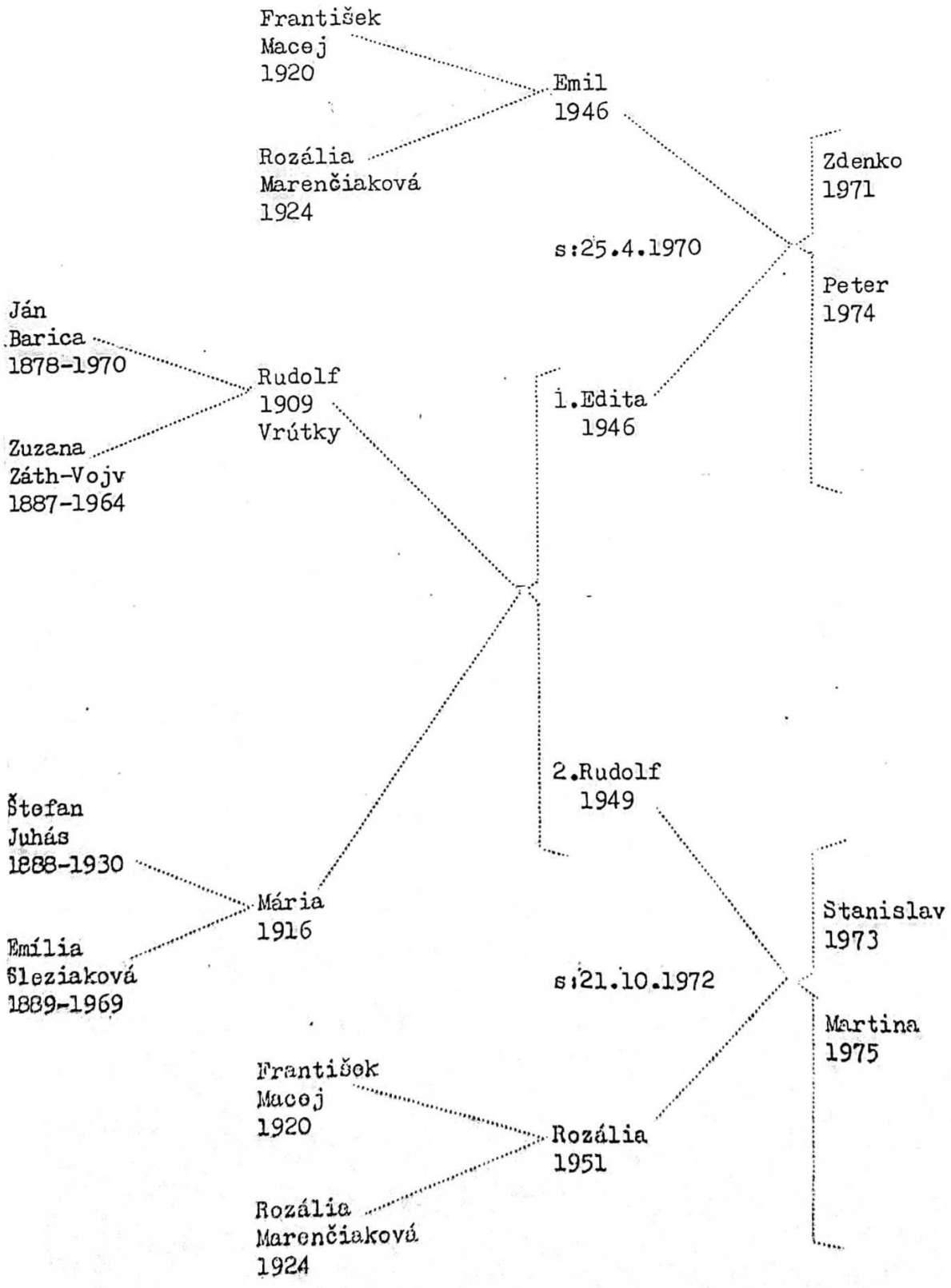
2. Blažej /okolo r.1624 dostali rodinný zemiansky erb/.

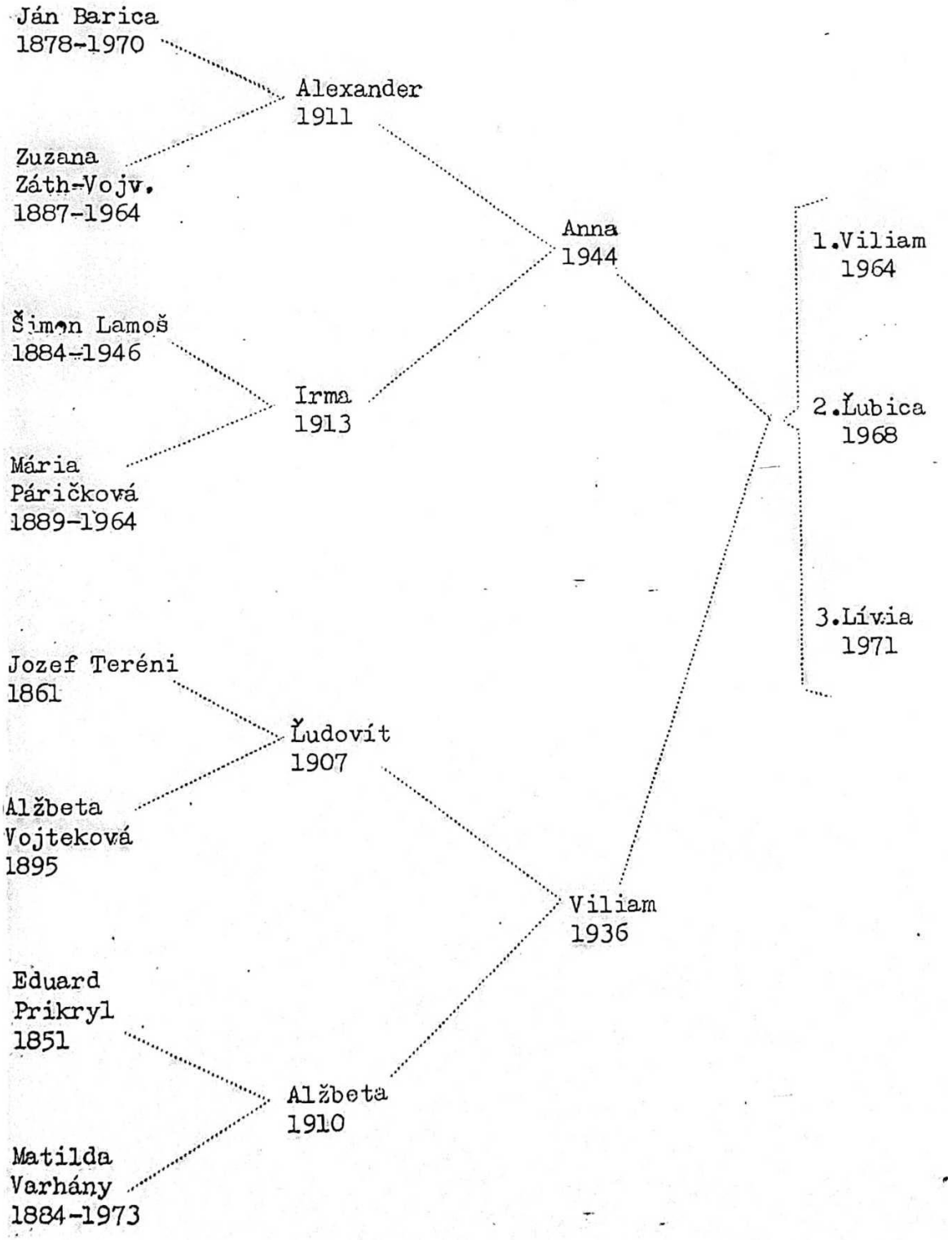
Rodina: Barica
Syn: Karol .

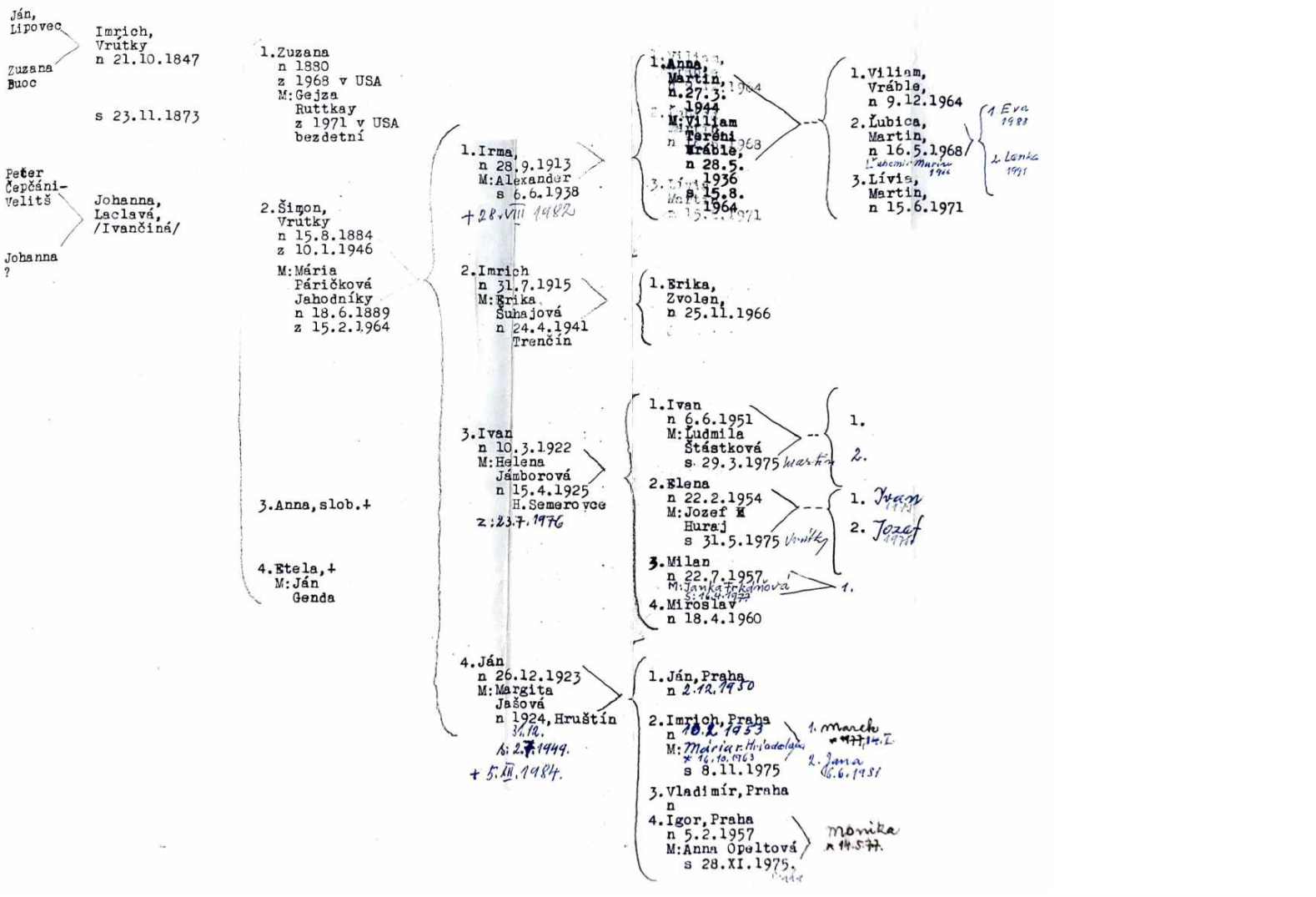

Rodina: Barica
Syn: Rudolf

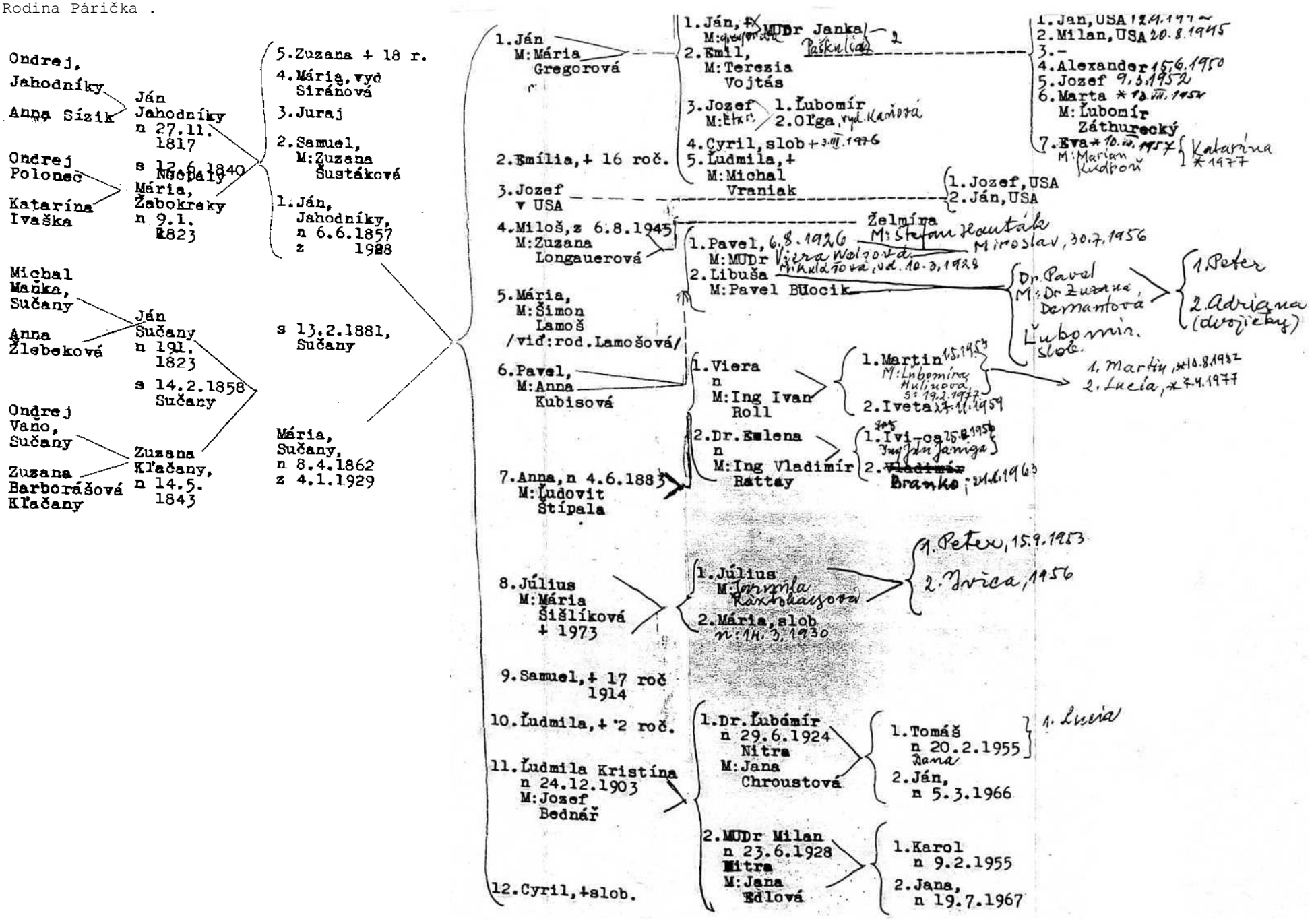

Rodina: Barica .
Syn: Alexander .

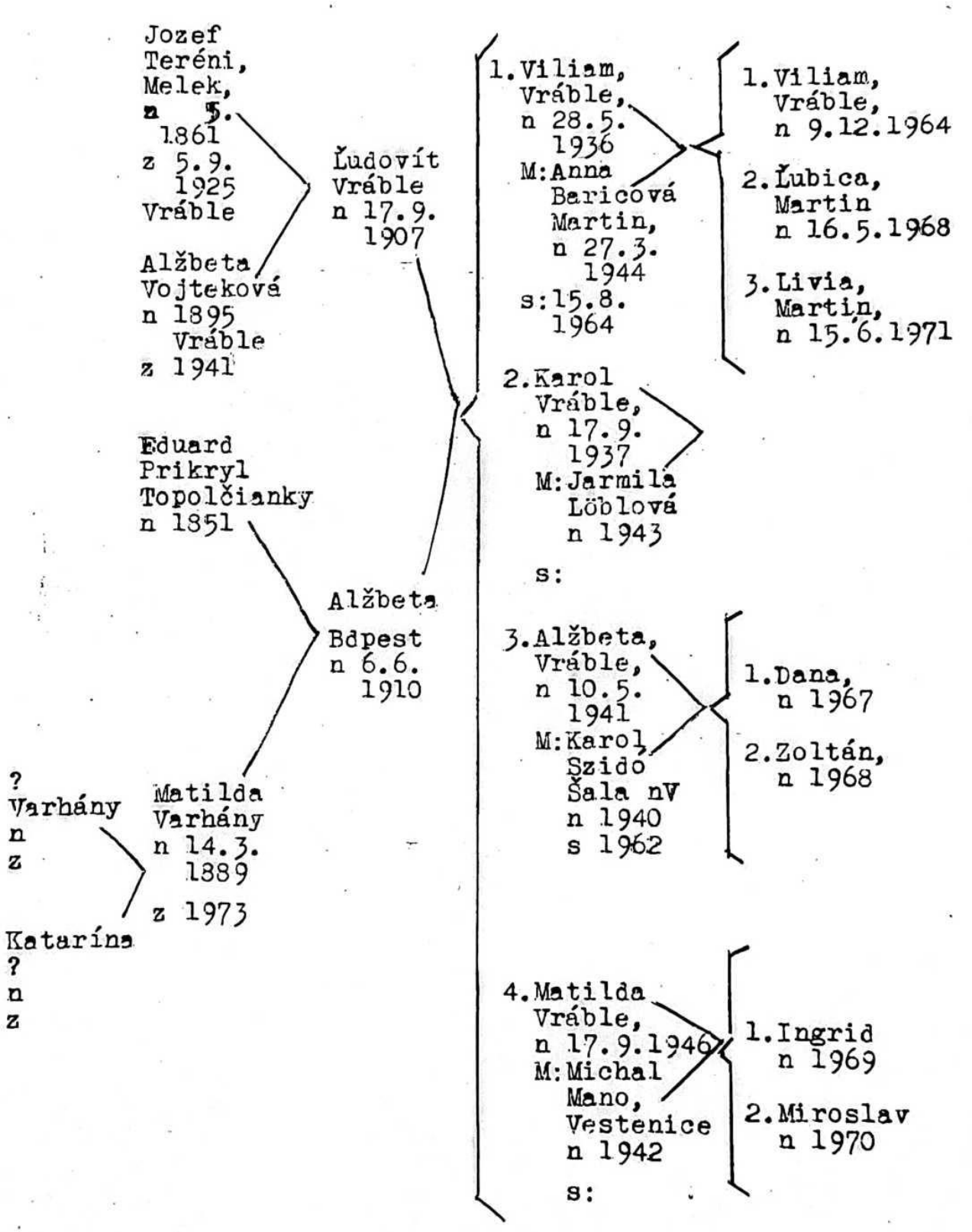

Ján, Lipovec
Zuzana Buoc
Imrich, Vrutky, n 21.10.1847
s 23.11.1873
Peter Čepčáni-Velitš
Johanna ?
Johanna, Laclavá, /Ivančiná/
1. Zuzana n 1880 z 1968 v USA M: Gejza Ruttkay z 1971 v USA bezdetní
2. Šimon, Vrutky n 15.8.1884 z 10.1.1946 M: Mária Páričková Jahodníky n 18.6.1889 z 15.2.1964
3. Anna, slob. +
4. Etela, + M: Ján Genda
1. Irma, n 28.9.1913 M: Alexander s 6.6.1938 + 28.VIII 1982
2. Imrich n 31.7.1915 M: Erika Šuhajová n 24.4.1941 Trenčín
3. Ivan n 10.3.1922 M: Helena Jámborová n 15.4.1925 H. Semerovce z: 23.7.1976
4. Ján n 26.12.1923 M: Margita Jašová n 1924, Hruštín + 5.VII.1984.
1. Anna, Martin, n. 27.3. 1944 M: Viliam Terchi Vráble, n 28.5. 1936 s 15.8. 1964
1. Erika, Zvolen, n 25.11.1966
1. Ivan n 6.6.1951 M: Ľudmila Šťastková s 29.3.1975 Martin
2. Elena n 22.2.1954 M: Jozef K Huraj s 31.5.1975 Vrutky
3. Milan n 22.7.1957 M: Janka Trkajová s: 16.4.1977
4. Miroslav n 18.4.1960
1. Ján, Praha n 2.12.1950
2. Imrich, Praha n 10.2.1953 M: Mária r. Hrivadelová * 16.10.1953 s 8.11.1975
3. Vladimír, Praha n
4. Igor, Praha n 5.2.1957 M: Anna Opeltová s 28.XI.1975.
1. Viliam, Vráble, n 9.12.1964
2. Ľubica, Martin, n 16.5.1968 M: Ľubomír Marin 1966
3. Lívia, Martin, n 15.6.1971
1. Eva 1988
2. Lenka 1991
1. marek * 17.12.I.
2. Jana 6.6.1981
1. Ivan 1977
2. Jozef 1977
1.
2.
Monika * 14.5.77.

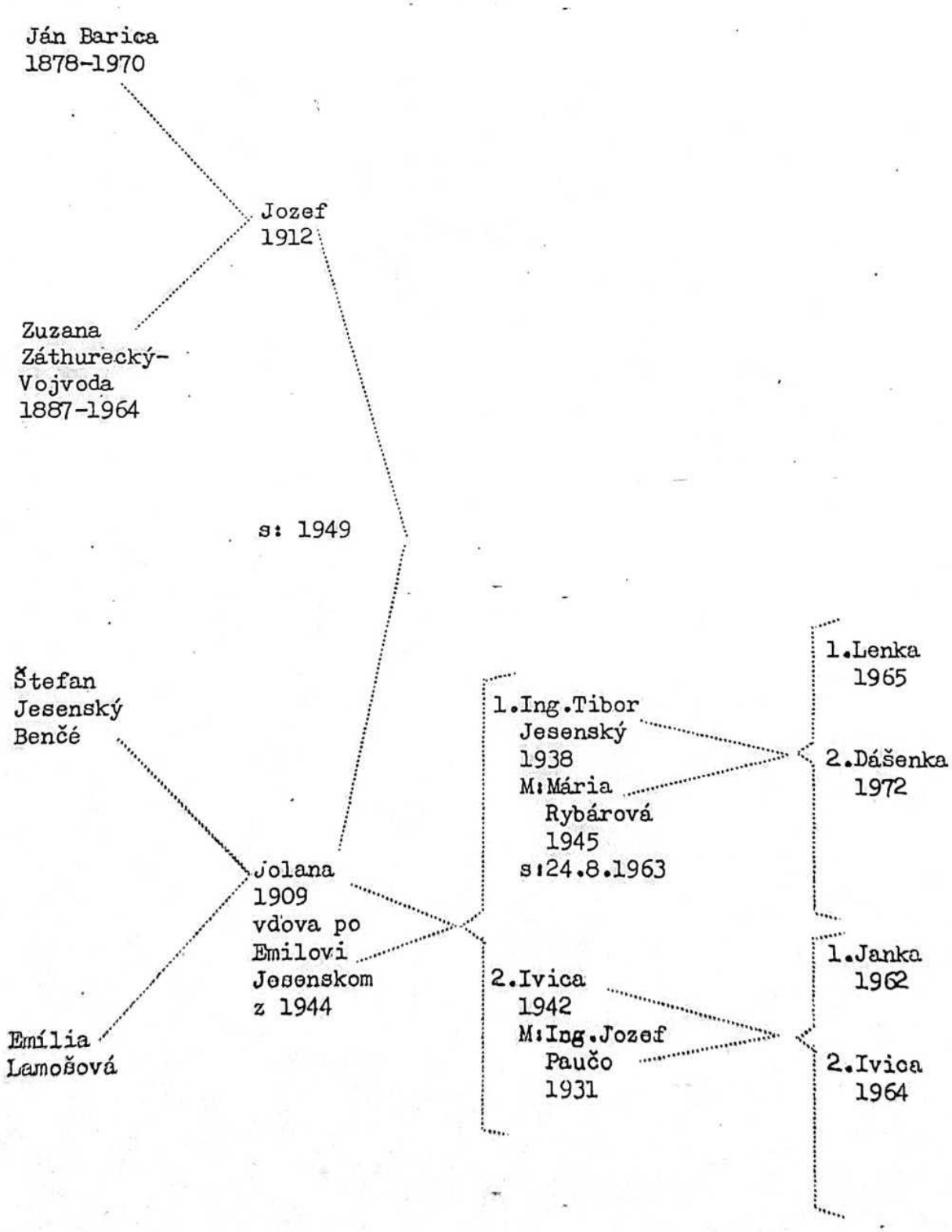
Rodina Párička .

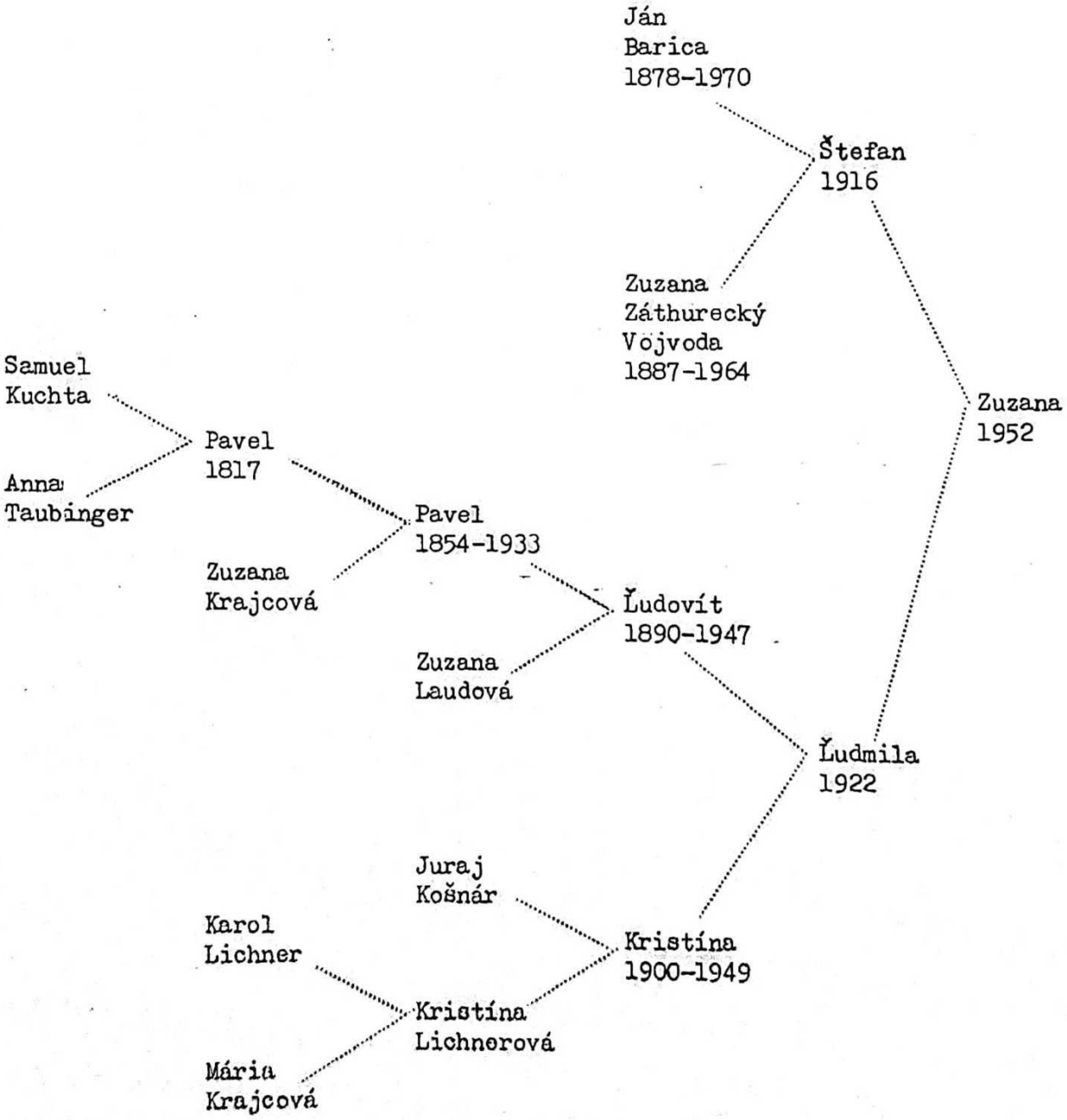
Rodina Teréni .

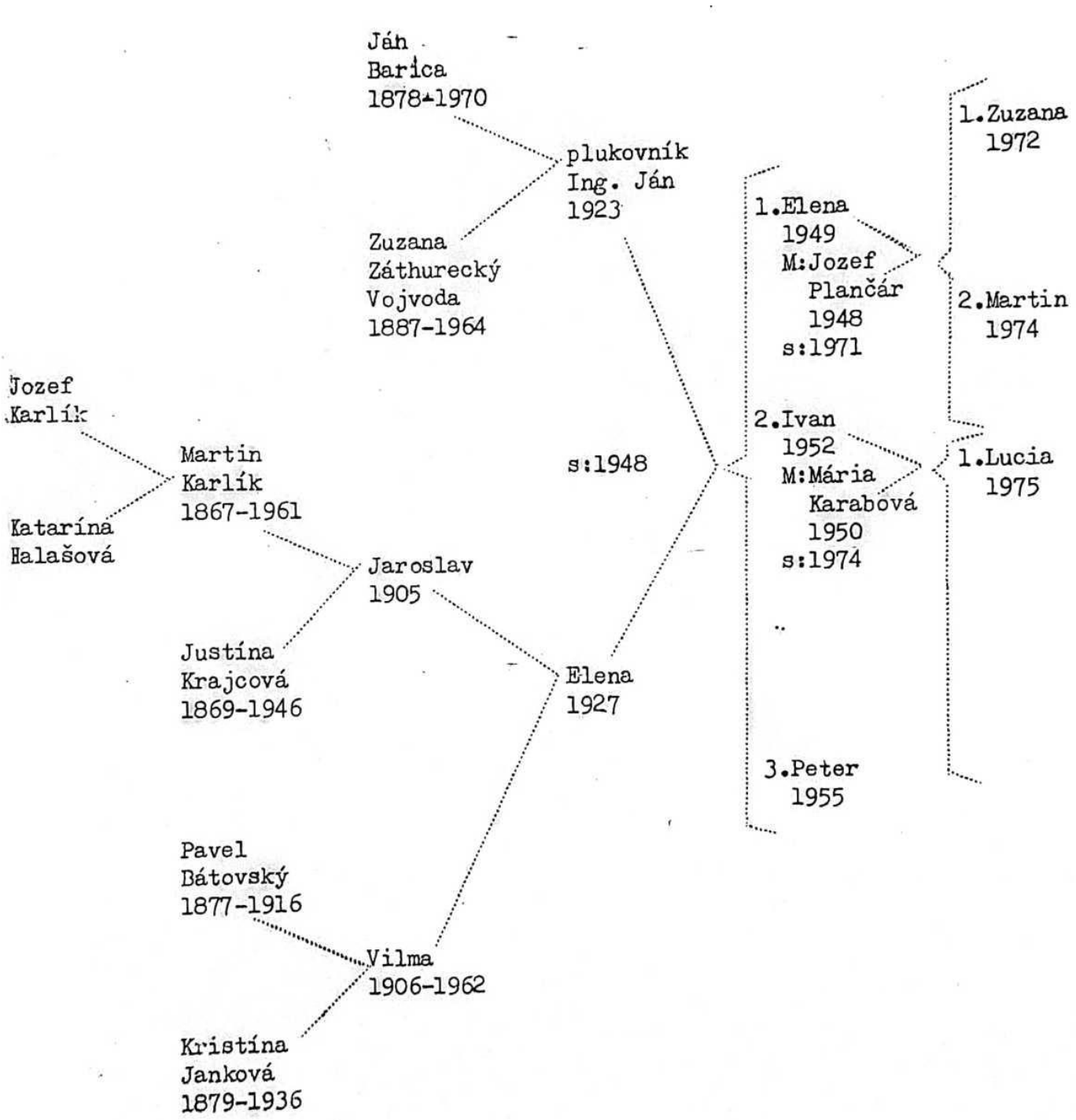
Rodina: Barica .
Syn: Jozef .

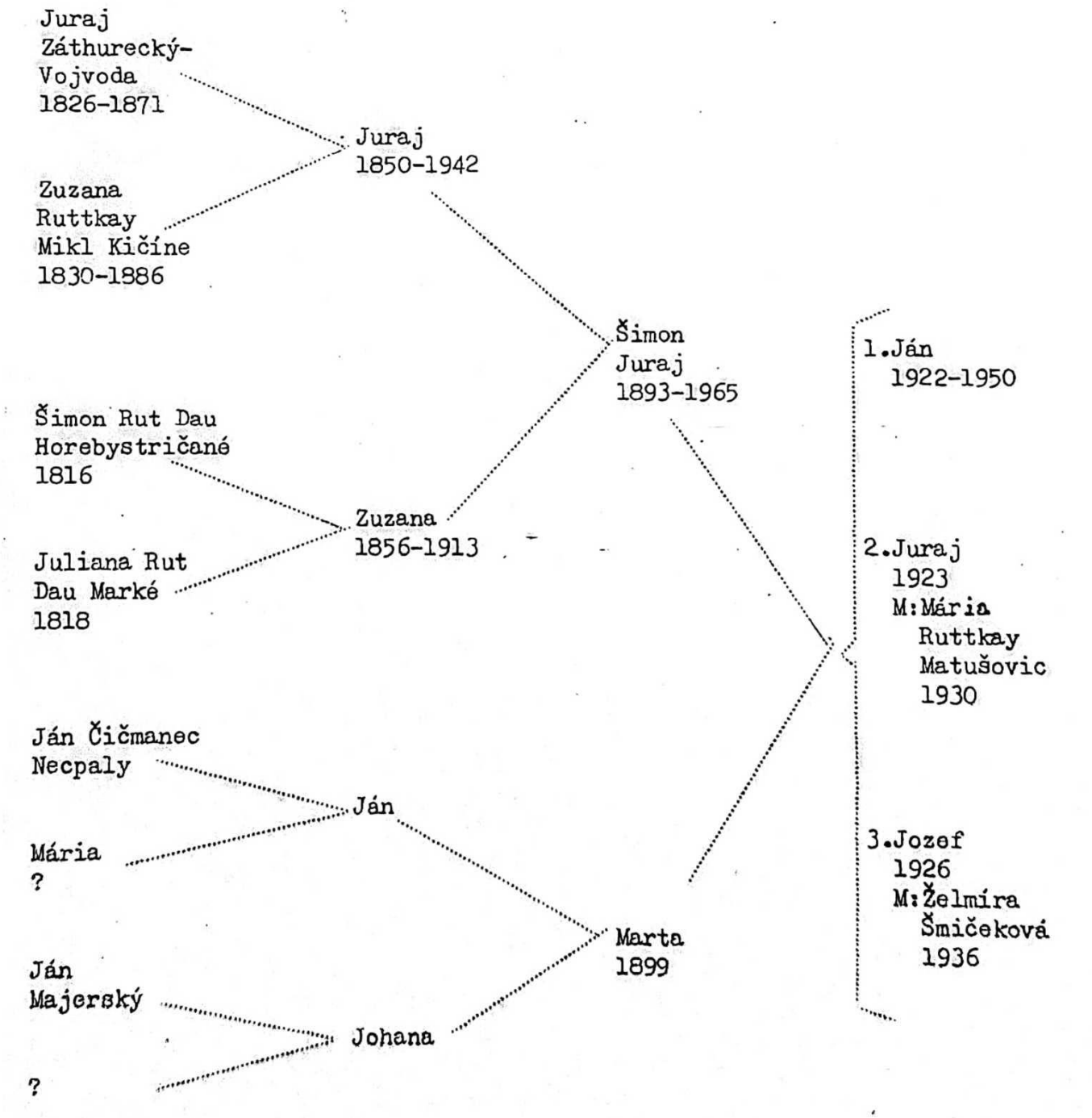
Rodina: Barica .
Syn: Štefan .

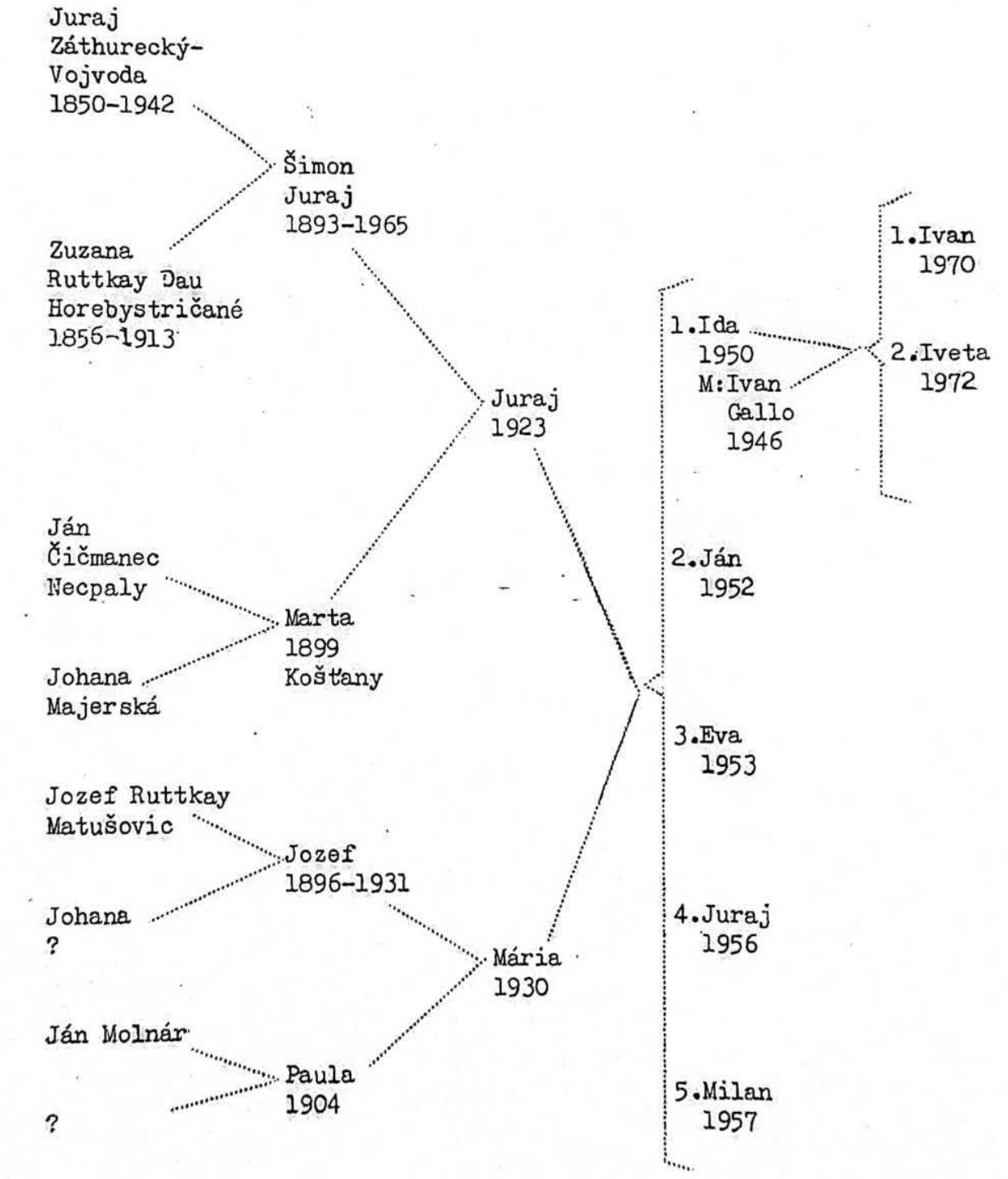
Rodina: Barica
Syn: Ján .

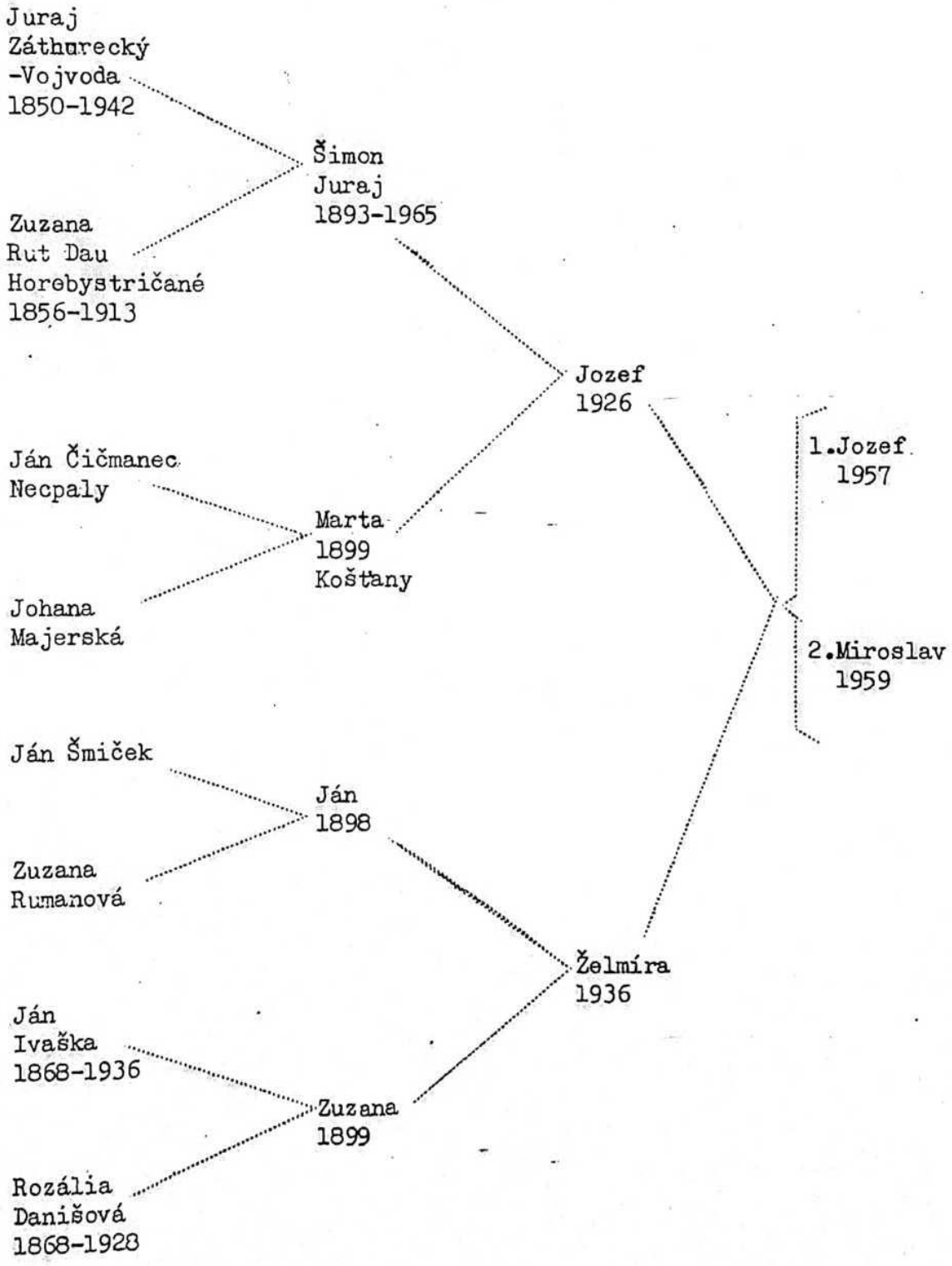
Potomstvo po Šimonovi Záthurecký-Vojvoda s manželkou Martou rod.Čičmancovou.
Rodina: Záthurecký .

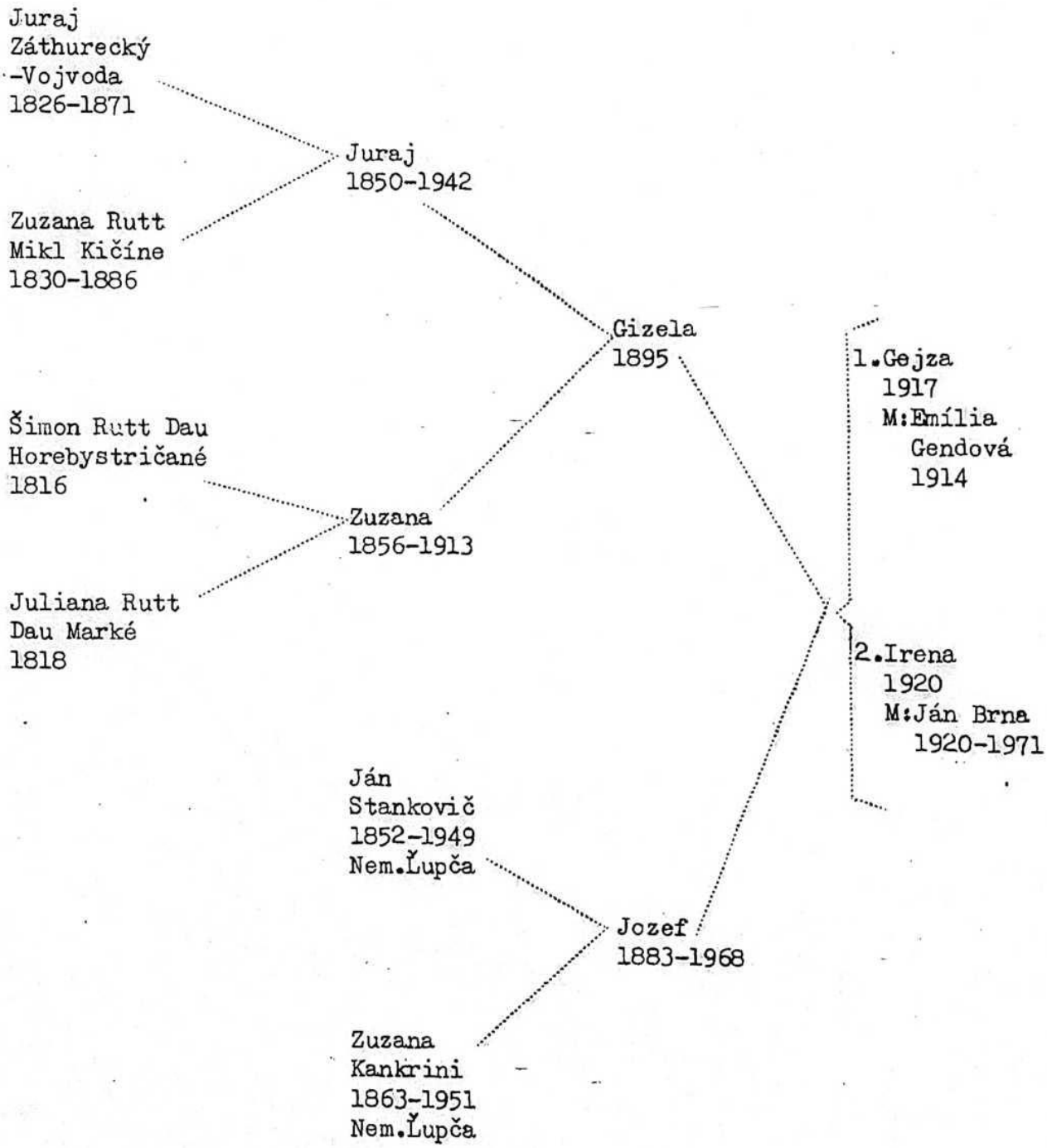
Rodina: Záthurecký .
Syn: Juraj .

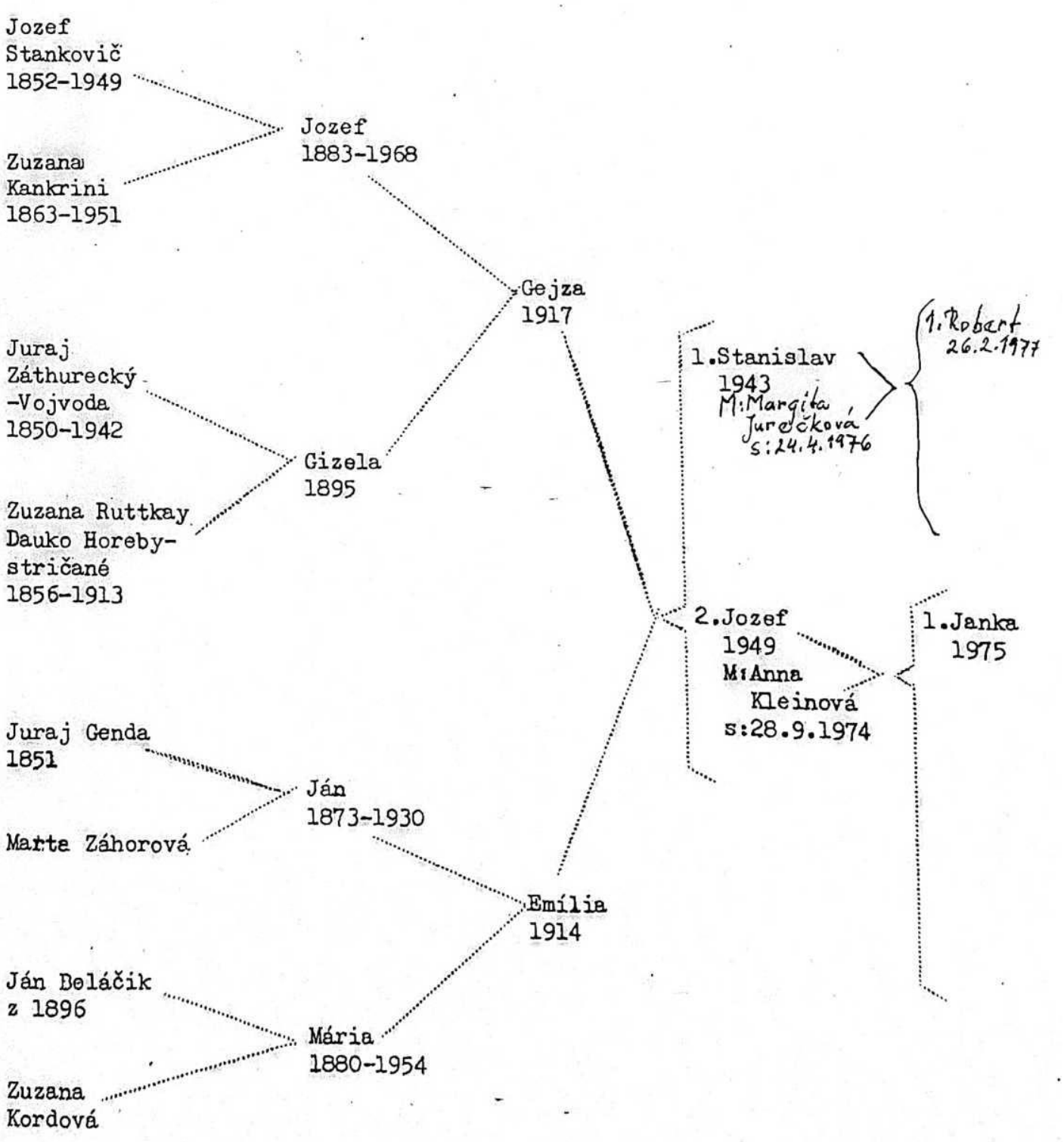
Rodina: Záthurecký .
Syn: Jozef .

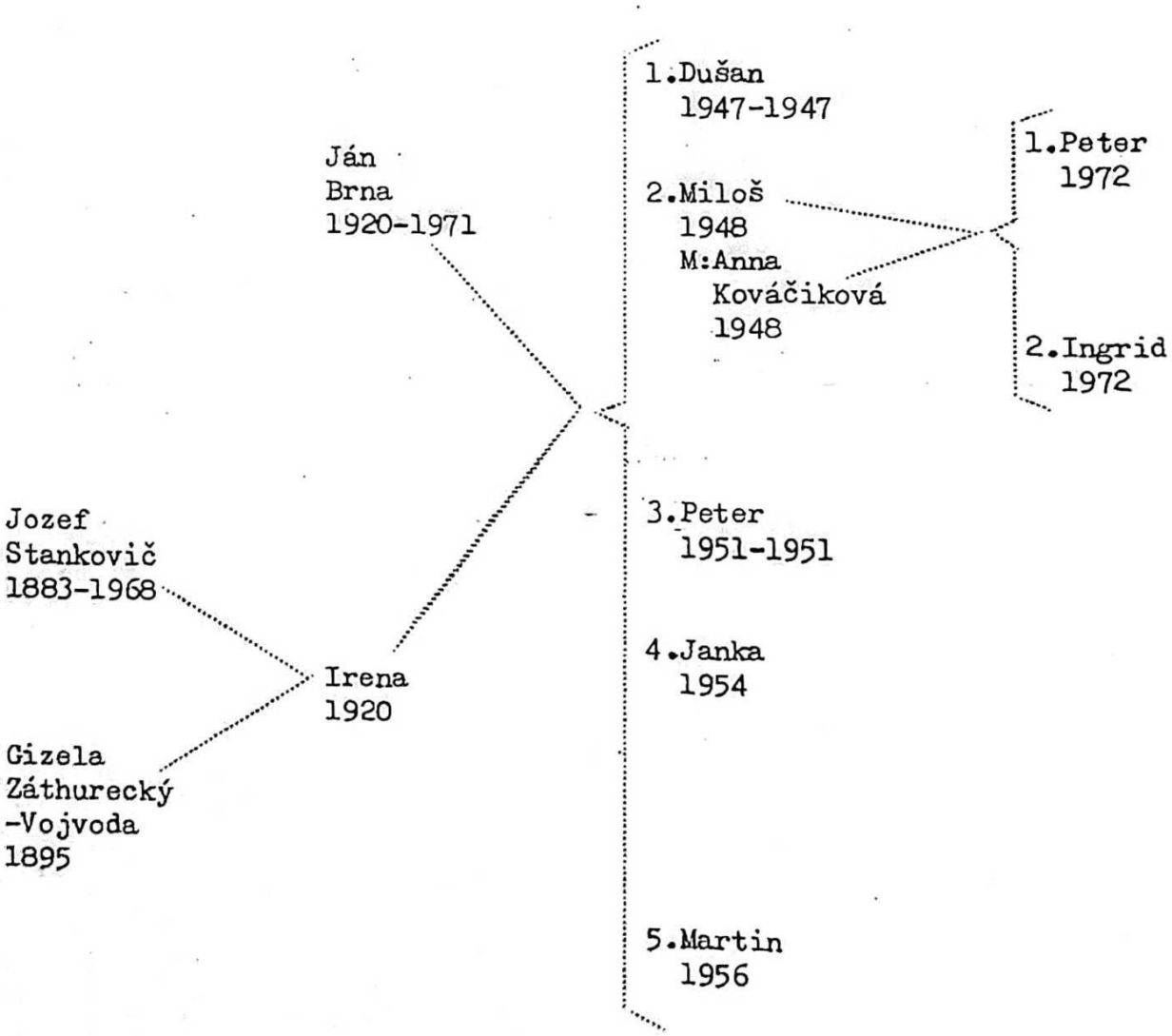
Potomstvo po Gizele Záthurecký - Vojvoda vydatej za Jozefom Stankovičom .
Rodina: Stankovičová .

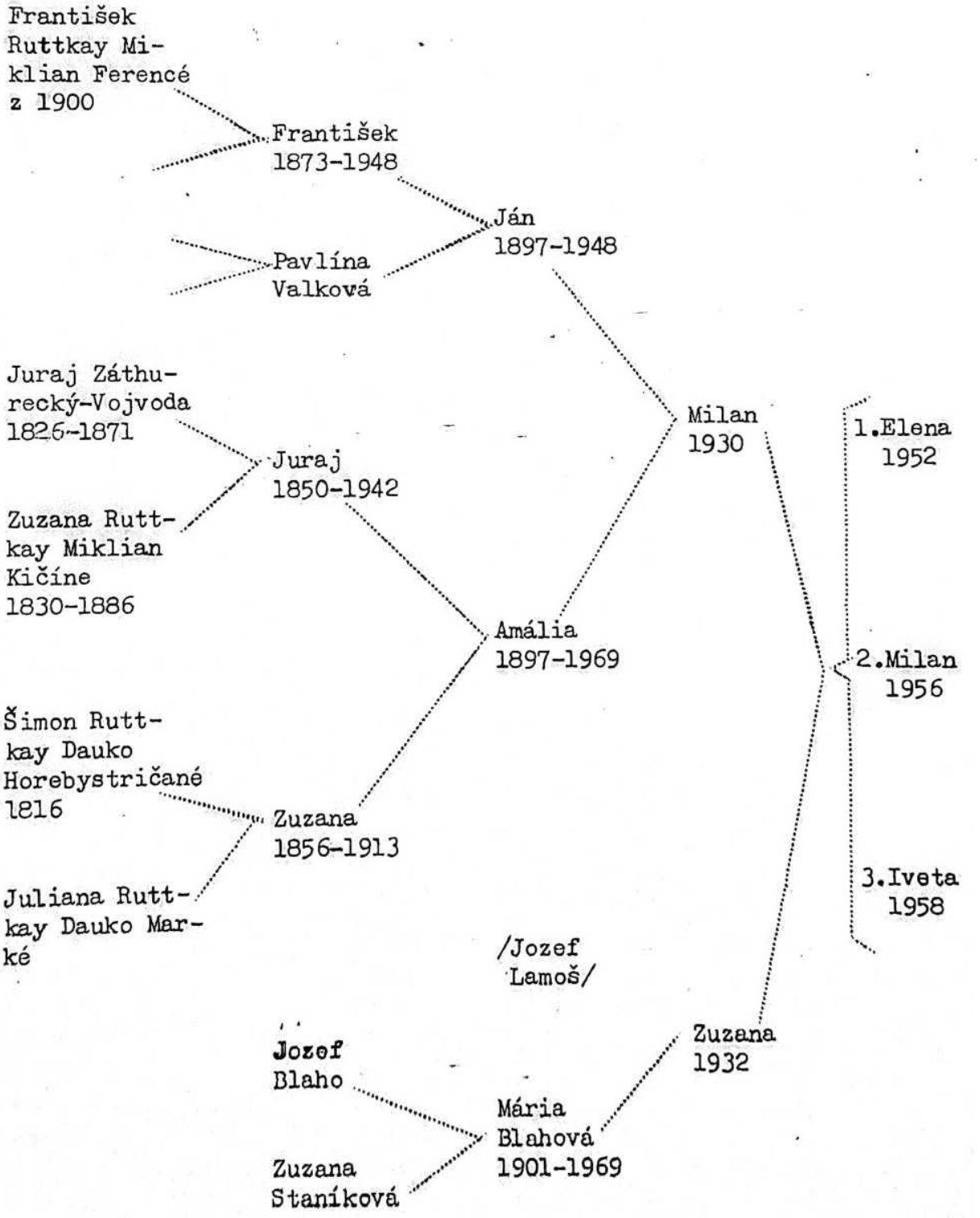
Rodina: Stankovič .
Syn: Gejza .

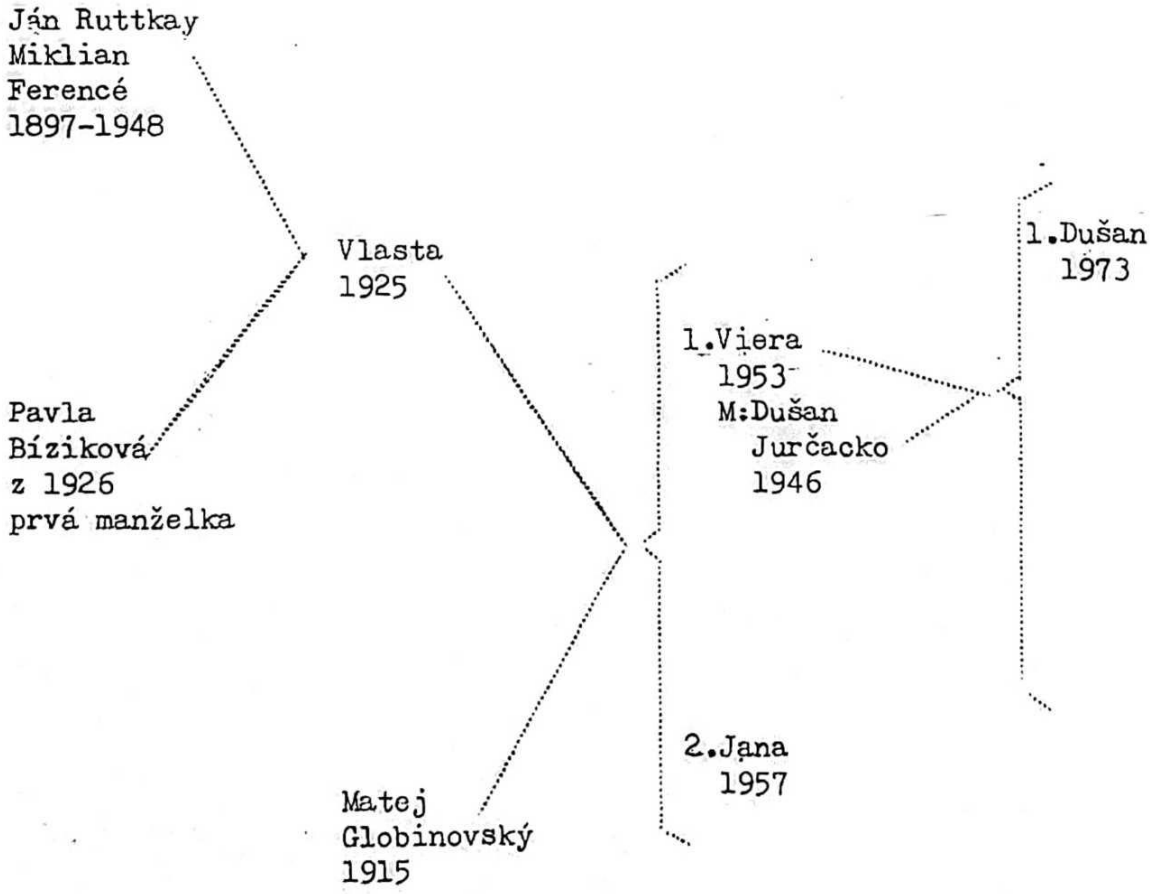
Rodina: Stankovič .
Dcéra: Irena Brnová .

Potomstvo po Amálii Záthureckej-Vojvoda, vydatej za Jánom Ruttkayom Miklian Ferencé.
Rodina: Ruttkay Ferencé.
Syn: Milan .

Rodina: Ruttkay Ferencé.
Dcéra: V1asta Globinovská.

III. Z a m e s t n a n i e .

Z rodu Záthureckých okrem hospodárenia na dedičných majetkoch ako roľníci, hospodári, statkári, uplatnili sa mnohí v rozličných povolaniach a zamestnaniach.

Zoznam podávam nie podľa významu,ale skôr chronologicky.

1. roľníci, poľnohospodári, statkári,
2. rybári, poľovníci,
3. lesní robotníci,
4. mlynári,
5. vojaci, dôstojníci, rytieri, husársky kapitán, stotník,plukovník, kráľ.hlav.jazdecký majster,
6. kráľovskí servienti, jobagioni, kráľ.dvorni služobníci, diplomati, kráľ.dvorni hodnostári
7. stoliční /župní/ hodnostári, vicišpán /podžupan/, hlav.slúžny, stoličný notár, člen stoličného výboru,
8. súdni prísediaci stolič.súdu, sudcovia, právni zástupci, advokáti, prezident Najvyššieho súdu,
9. mestskí radcovia,
10. správcovia statkov, veľkostatkov, agrotechnici,
11. lesný dozorca, lesný hlav. radca,
12. merník, pracovník geodézie, stavebný inžinier,
13. učitelia, profesori, pedagogickí spisovatelia,
14. kňazi ev.a.v. aj rím.kat., biskup,
15. štátny minister, poslanec ríšskeho snemu,
16. novinár, spisovateľ,
17. riaditeľ Krajinského múzea,
18. hudobný umelec /husľový/, sólistka opery,
19. rozličnì remeselníci /obchodník, krajčír, čižmár, obuvník, zámočník, automechanik, strojník, hutník/,
20. železničnì zamestnanci /strojvodič, náčelník dopravy, vedúci traťovej dištancie, dielmajster žel.dielní/,
21. lekárnik, lekár, zverolekár,
22. rôzni úradníci a adm.pracovníci, bankoví úradníci,
23. technickí a ekonomickí pracovnici, elektrotechnici, rozvodný elektrárne, riaditeľ odborného učiliska.

IV.Rodiny

spríbuznené manželstvami s rodinou Záthureckých.

Zoznam rodín je podľa abecedy, ale nie je úplný, lebo najmä v starších časoch niet záznamov o manželstvách.

1.Vedľajší príbuzní rodu Záthureckých - Vojvoda i Dávid.

2.Balogh	3.Barica	4.Bartha	5.Bartakovič
6.Bárodos	7.Bencúr	8.Benko	9.Benický
10.Berényi	11.Bodor	12.Boer	13.Bogdán
14.Borbát	15.Brna	16.Buoc	17.Cagán
18.Cziffra	19.Cserei	20.Čemický	21.Čičmanec
22.Darvaš	23.Dávid	24.Detrich	25.Draškóczy
26.Dúbravay	27.Eder	28.Eger	29.Eötvös
30.Farkas	31.Fay	32.Folkušházy	33.Gallo
34.Genda	35.Globinovský	36.Husár	37.Ivanka
38.Jakab	39.Jesenský	40.Juhás	41.Jurčacko
42.Karaba	43.Karlík	44.Kelemen	45.Kiss
46.Košút	47.Kováčik	48.Kompiš	49.Kontšek
50.Koženuba	51.Král	52.Kuchta	53.Lamoš
54.Lazár	55.Lehotský	56.Líška	57.Lučánsky
58.Lukáč	59.Macej	60.Molnár	61.Nagy
62.Nedecký	63.Ottlík	64.Pálka	65.Papp
66.Párička	67.Paučo	68.Plančár	69.Pongrác
70.Pozsgay	71.Pružinský	72.Rakoľubský	73.Rakšáni
74.Revický	75.Reitzner	76.Rybár	77.Ryboš
78.Ruttkay	79.Szántha	80.Szent-Iváni	81.Szimonyi
82.Stankovič	83.Šimko	84.Šlachta	85.Šmiček
86.Teréni	87.Thomka	88.Tomčáni	89.Török
90.Urbašík	91.Velcsov	92.Velits	93.Vilek
94.Vindar	95.Vladár	96.Wachold	97.Záborský
98.Zaeyk	99.Zúrik	100.Žák	

3. SÁGA
nášho rodu.

Náš rod je slovanského pôvodu, aj keď sa behom storočí niektoré rodiny pomiešali s maďarskými. Základný kmeň rodu ostal až do prítomnosti slovenský.

Charakteristické pre toto sú mená praotca /Uzda/ a jeho synov:Meč, Strmeň, Drahomil. Možno z toho uzatvárať nielen na ich pôvod ale aj na to, že tieto mená súviseli s vojenským životom, patrili bojovníkom slovanského pôvodu. Sám Uzda bol, dľa zachovanej darovacej listiny kráľa Belu IV. z roku 1245 krem iných hodností vrchným kapitánom kráľovských panciernikov. On bol už vtedy dedičným majiteľom zeme, ležiacej na ľavom brehu Turca /za Turcom - Záturčie/ v blízkosti bývalej osady "Modly". K tejto dedičnej zemi mu vtedy Belo IV. pridal zeme na pravom brehu Turca, menované "Hosti" ako donáciu /darovanú pôdu/. Z toho môžeme usudzovať, že Uzda bol tzv. kráľovským servientom,resp. jobagionom, teda vojenským kráľovským-služobníkom, ktorého povinnosťou bolo bojovať v kráľovskom vojsku, ak mu kráľ uhradil s tým spojené náklady /peňažite alebo darovaním kráľovskej pôdy/. Z kráľovských servientov, zvaných i "filii jobagiones" sa vyvinula časom nižšia šľachta s majetkami dedičnými i darovanými. Pri darovaných /udelených/, tzv. donáciách sú presne určené povinnosti.: dľa veľkosti pozemkov, resp. ich ročného výnosu, postaviť istý počet rytierov /panciernikov/ a k tomu istý počet obyčajných vojakov /poddaných/.

Zem "Hosti" /latinsko-maďarsky:Hospites-Vendegh/ dostala sa takto aj do prímenia rodu; menovali sa "z Turca a Hosti" /de Thurocz et Vendegh/. Na tejto novodarovanej pôde vznikla ďalšia osada rodu: Hosti, Hosťany; tu bývali najmä potomci Drahomilovi, ktorí sa dľa toho niekedy menovali aj Hosťanskí.

Úvahy o tomto dotvrdzujú aj ďalšie písomné pamiatky 3 roku 1255 a 1263. Prvšia je opäť listina kráľa Belu IV.,ktorá potvrdzuje doterajšiu držbu /ab antiqua - od pradávna/ majetkov na ľavom brehu Turca - Záturčie. Táto osada za Turcom, neskôr Horné a Dolné Záturčie bola medzi Vrútkami a potokom Bystricou pod Malou Fatrou a síce 4 poplužia /1 poplužie bolo 150 holdov/. K tejto dedičnej pôde priznáva sa ako donácia zem na pravom brehu Tur-

ca-tzv.Hosti. Takto, celý majetok Uzdov na oboch brehoch Turca mal výmeru 8 popluží. Za donáciu mali dľa tejto listiny z r.1245 ako povinnosť postaviť vždy do boja pre kráľovské vojsko 40 poddaných a 4 rytierov /pancierovníkov, ťažkoodencov/.

Druhá listina z r.1263, spísaná dvorským kancelárom Magistrom Farkašom, stolno-belehradským biskupom, je odpoveďou krá-1a Belu IV. na žiadosť Uzdových synov /Martina, Strmeňa a Drahomila/ a vnuka Meča, aby sa im nestala nijaká ujma, keďže si riadne konajú krem iných aj svoje povinnosti rybolovu a poľovníctva pre kráľovský dvor a aby neboli ukrátená ich slobody, lebo ochotne, dobrovoľne a s kráľovským uznaním všetko zachovávajú; žiadajú si totiž opätovne kráľovská potvrdenie všetkých doterajších držieb majetku, ako sú vymenovaná, t.j.: ako zeme za Turcom tak aj zeme Hosti. Možno, že ich niekto bral ako majiteľov v pochybnosť alebo im ich chcel násilím zaujať - veď to boli ešte časy násilia a bezprávia. Preto kráľ im toto všetko opätovne písomne potvrdzuje s tou podmienkou, že i naďalej jeden povinný je spomedzi nich, keď by to vojnová potreba vyžadovala, prísť do kráľovského vojska vyzbrojený čo rytier s príslušným počtom obyčajných vojakov.

Najstarším synom Uzdovým bol Meč ,ktorý mal síce potomka Meča, aj vnuka Kolomana a pravnuka Tomáša, lenže títo majúc v sebe bojovného vojenského ducha, opustili rodný Turiec a šli za vojnovými dobrodružstvami až do Poľska, kde sa ďalšie potomstvo stratilo.

Rod Strmeňov vymrel v 14.storočí, v druhom pokolení vnukmi Martinom a Matúšom.

Drahomilovi potomci po prvom delení majetku r.1332 dostali zem "Hosti" na pravom brehu Turca /ktorá je v súdobých listinách spomínaná aj ako "terra filiorum Drahomel" - zem synov Drahomelových/, kde z pôvodného majera vznikla zemianska osada Hosťany a dľa nej niekedy sa menujú aj Hosťanskí. Táto vetev Drahomilova vymrela v r.1558 posledným potomkom Mikulášom Hosťanským, Nárok na pozostalý majetok si robili obidve vtedajšie vetve rodu - Vojvodovská i Dávidovská a spor sa ťahal cez celé stáročia, až r.1814 skončil sa priateľským pokonaním.

Najvýznamnejším potomkom Uzdovým bol syn Martin . Tento dostal podiel za Turcom, kde bola osada Záturčie, odkiaľ mal i prímenie "de Zaturcha". Martin bol v kráľovských službách, stal sa turčianskym išpánom /županom/ za kráľa Štefana V. a dostal ako taký od neho titul "comes" - barón a s tým aj novú donáciu. Z jeho dvoch synov - Benedikta a Petra rozrástol sa vlastne celý rod na mohutný strom do šírky - množstvom potomkov, aj do výšky - cez stáročia do prítomnosti. Martin, aby si rozšíril svoje polia na úzkom páse medzi Turcom a hoľami, dostal r.1271 povolenie vyrúbať kus lesa medzi Vrútkami, Priekopou a Modlami.

Sledovať podrobne obe tieto vetve rodu nie je nám možné.

Vyzdvihneme len to najhlavnejšie a najzaujímavejšie. Obe vetve bývali za Turcom; osada sa časom rozdelila na dvoje: Horné a Dolné Záturčie s pôvodne dvoma kúriami v Dolnom Záturčí, neskôr až štyrmi kúriami. Benediktova línia bola usadená v Hornom a držala hornú kúriu v Dolnom Záturčí, Petrova línia bola v Dolnom Záturčí a mala dolnú kúriu. Usadení venovali sa zväčša poľnohospodárstvu a zveľaďovali majetok. Niektorí dávali sa do kráľovských vojenských služieb alebo pôsobili ako župní činovníci. Spomeniem z nich aspoň niektorých: Ján-1552 bol podžupanom turčianskym a jeho syn Laurinec-1585 mal 13 detí. Ján - 1666 bol tiež podžupanom, Ján- 1780 takisto podžupan, Ladislav - 1820 bol štátny minister, Jozef - 1809 bol hlavný slúžny a jeho vnuk Dr.Mikuláš - 1914 bol tiež turčianskym podžupanom a po 1. svetovej vojne odišiel do Maďarska /tento hodne poznačil z histórie rodu Záthureckých/.Ďalej Ľudovít - 1848 padol v boji a jeho syn Ľudovít bol tiež podžupanom a tohoto brat bol hlavný súdny obhajca, a konečne Edo - 1900, veľký husľový umelec, ktorý pochodil šíry svet, bol aj v Číne. Jeho otec Arpád bol hlavným dozorcom košicko-bohumínskej železnice.

Potomci oboch vetví dostali r.1380 od kráľa Ludvíka Veľkého povýšenie do privilegovaného stavu zemianskeho /do stavu Ríšskych zemanov/ a tým aj oslobodenie od predošlých povinností voči kráľovskému vojsku.

Petrov vnuk Dávid zdržiaval sa pri kráľovskom dvore a bol pri Ladislavovi a Márii hlavným kráľovským jazdeckým rotmajstrom. Roku 1386 dostal od kráľovnej Márie /za svoje kráľovské služby/ donáciu sv.peterskú v Turci a istebniansku na Orave, Stal sa praotcom vetve dávidovskej , ktorá mala svoje prímenie "Záthurecký-Dávidé" a jej členovia sa rozšírili na Orave, v Nitrianskej, Trenčianskej a v Maďarsku. Z tejto dávidovskej vetve spomeniem ešte aspoň niektorých: Ján-okolo r.1490,bol oravským podžupanom; iný Ján, syn Mikulášov, v r.1470 zas trenčianskym podžupanom, Gábor, syn Štefanov v r.1570 turčianskym podžupanom a jeho vnuk Juraj, bol nitrianskym snemovným vyslancom a tohoto syn Ignác bol hlavným župným notárom. Jedna časť tejto dávidovskej vetve katolizovala; v nej okolo r.1626 bol Pavel biskupom a jeho brat Dávid farárom. Takto rod z jednej časti vymrel, posledným potomkom bola Gabriela vydatá za Roberta Edera, hlavného inšpektora košicko-bohumínskej železnice. Časť členov sa v maďarskom prostredí odrodila.

Treba spomenúť ešte druhú Petrovu vetev po synovi Micha1ovi , ktorého vnuk Ján /okolo r. 1433/ bol vicišpánom turčianskej stolice. Tento Ján na sklabinskej porade turčianskych zemanov r. 1433 bol poverený vojvodcovstvom stoličného vojska proti husitským vojskám,tiahnúcim z Moravy na Spiš. Po tomto vojvodcovi,ktorý sa písal "Johannes de Zaturcsa" prijali všetci jeho súrodenci a príbuzní,bývajúci v Záturčí prímenie "Vojvoda" a písali sa Záthurecký Vojvoda; on je teda praotcom vetve vojvodovskej .

Tu treba spomenúť, že kráľ Rudolf II. roku 1598 daroval členom obidvoch vetví-Vojvodovskej i Dávidovskej- rodinný zemianský erb, o ktorom podrobnejšie na inom mieste. Roku 1601 bol im tento erb novou kráľovskou listinou opätovne potvrdený.

Ešte r.1552 došlo k ďalšiemu deleniu záturčianskeho majetku medzi bratmi Jánom /dostal Horné/ a Jurajom /dostal Dolné/. Jurajových potomkov z Dolného Záturčia spomeniem ešte v 19. a 20. storočí; Ján-1899,bol lekárom; Dr.Adolf-1925, bol preziden-

tom Najvyššieho súdu ČSR na Slovensku. Z ďalšieho rozvetveného rodu po Štefanovi, 1588, vynikli nasledovní: Ladislav-1680, bol stoličným hlavným notárom; Nándor-1880, hlavný lesný radca; Štefan-1817, ktorý mal 12 detí, medzi nimi Júliusa-1840, vyslanca na uhorskom sneme, ďalej Emíliu, vynikajúcu historickú pracovníčku Národného múzea v Budapešti; Štefan-1848 bol husárskym kapitánom; Karol zase c.k.plukovníkom; Ladislav -1920, ev.farárom; Adolf-1887, vynikajúci učiteľ a pedagogický spisovateľ a jeho syn Dr.Ján bol lekárom v Trnave a slovenským žurnalistom; Peter Pavel-1898, bol učiteľom v Sielnici a písateľ učebníc, zberateľ ľudových prísloví a povestí; Samuel-1894, bol ev.farárom v Dačovom Lome a cirkevným spisovateľom; František-1814,stoličný sudca v Martine. Medzi poslancami turčianskej stolice na uhorskom sneme boli: Ján-1618, ktorý bol r.1659 aj podžupanom; ďalej podžupan Ján-1553; František-1735, ktorý bol i stoličným fiškálom; Ján-1774 bol predsedom preddunajskej súdnej stolice; Štefan-1824 turčiansky stoličný sudca a mnoho ďalších stoličných úradníkov, prísažných, sudcov, atď.

Pre nás má zvlášť význam sledovať líniu Petrovu /13O3/ po prvom synovi Michalovi, už vyššie spomínanom v súvise s Jánom -Vojvodom /1433/, lebo z tohoto konára rodostromu sme aj my vyrástli. V tejto rodine sledujeme Jánovho brata Štefana , 1433, ďalej jeho pravnuka Michala-1560, ktorý bol turčianskym hlavným slúžnym a jeho syna Martina, ktorý s ostatnými bratmi Jurajom, Dávidom a Jánom dostali r. 1598 už spomínaný rodinný zemiansky erb. Tento Martin sa s celou Záthureckovskou rodinou pripojil k reformácii a stal sa prvým cirkevným dozorcom záturčianskej evanjelickej cirkvi. Ďalej vynikol Ján-1653, veľmi horlivý prívrženec reformácie, nazývaný aj v spisoch "veľký prokátor" /obranca/, bol aj vicišpánom turčianskej stolice. Roku 1660 bol v povstaleckom vojsku Fraňa Vešeléniho a ako taký bol r. 1685 predvolaný na smutno-povestný prešovský súd gen.Karafom,bol však amnestovaný. Tomáš-1719, bol turčianskym hlavným slúžnym; Jozef-1732 bol sudcom súdnej stolice turčianskej; Štefan-1810, pracoval ako hlavný stoličný notár; Ladislav-1770, vynikol ako

husársky kapitán za Márie Terézie a jeho brat Samuel je starým otcom nášho starého otca Juraja /1850/.

Vrátiac sa ešte do minulosti, chcel by som spomenúť niektoré zaujímavosti. Záthureckí si museli často brániť nielen na stoličných úradoch, ale aj pred samým kráľom svoje majetky a práva, jednak proti mešťanom martinským /títo im aj zaujali Hostihoru/, jednak proti Košútovcom a Révayovcom. Martinčania im urvali pozemky aj na ľavom brehu Turca pri niekdajšej osade Modly /r.1617/ ako aj mlyn, na potoku Bystrička. Osada Hosti po vymretí rodu Hosťanských /potomkov Drahomilových/ zanikla.

Z celého rodu spomínaní sú len dvaja mužovia, ktorí sa dostali do rozporu so zákonom: Štefan, syn Martinov, 1635, ktorý bol zavretý v spore s Révayovcami /boli županmi stolice/ pre akúsi listinu a Ján,1691, syn Mikuláša, ktorý sa dostal do väzenia pre výstupky a zlodejstvo.

V povstaniach 16. - 18. storočia zúčastnili sa členovia rodu; síce zo 16.storočia niet osobných záznamov, no je isté, že sa pripojili k ostatným turčianskym zemanom; v 17.storočí, roku 1616 za Betlénovho povstania bol Mikuláš kapitánom pešieho vojska z Turca, roku 1643 šlo do povstania 5 členov rodu, roku 1663 proti Turkom sa vypravili osobne Štefan z Horného Záturčia, Gabriel vypravil 1 jazdca, vdova po Jánovi tiež 1 jazdca a dala 6 zlatých. Z Dolného Záturčia šiel Mikuláš z kúrie Dávidovskej, vdova po Jánovi dala 4 zl. Z ďalších dvoch kúrií vyšlo 8 jazdcov, 16 pešiakov a dali 8 zl. a 85 denárov. Povstania Rákocziho /1701-9/ sa zúčastnilo 7 členov rodu, ďalej František ako jazdec a z Dolného Záturčia 3 pešiaci. V tejto vojenskej službe dostali sa do ďalekých krajov, navykli na nový spôsob života, iný ako bol v patriarchálnych kúriách ich rodiska.

Aj keď sa niektoré rodiny občas poškriepili pre majetky, ale proti cudzím uzurpátorom a votrelcom vystupovali vždy svorne a spoločne. Nedopustili, aby sa dostal Záthureckovský majetok do cudzích rúk, preto keď aj museli niektorí členovia vo finančnej tiesni svoj majetok zakladať, spoločne všetci pomohli

mu ho naspäť vykúpiť. Aby sa vydajom dievčat nedostal majetok do cudzích rúk a rodín, boli dcéry vždy z majetku vyplatené /tzv. dievčenská štvrť-quartalícium/; o majetok vdov po Záthureckých sa starali všetci príslušníci rodu.

V prvých pokoleniach hospodárili spoločne. K prvému deleniu došlo r.1332; cez celé stáročia sa rod staral o spoločné veci v osade a na lánoch, ako údržbu ciest, mostov, riečišť, potokov, a takto prejavovali spolupatričnosť a lásku k rodu a dedičnému majetku.

V najstarších listinách sa hovorí o sídle rodu bezprostredne v blízkosti "villa Modly" /obec Modly/; tu od pradávna /ab antiquo/ sídlil Uzda a jeho predkovia, čo nasvedčuje, že boli jedni z najstarších obyvateľov Turca, boli svedkami ešte predkresťanskej /predveľkomoravskej/ doby slovanských predkov, ktorí tu v Turci mali práve v osade "Modly" jedno zo svojich kultických stredísk.

V 18.storočí sa viaceré rodiny rodu Záthureckých z Turca vysťahovali. Tak Ladislav, ktorý založil svoj majetok,odišiel do Sabolčskej stolice; Mikuláš založil r.1716 celý svoj majetok za 400 zl. a odišiel z Turca preč; r.1734 Žigmund založil svoje lány v Hosti za 240 zl. a tiež sa vysťahoval. Mnohí odišli do stolíc: Novohradskej,Šarišskej,Nitrianskej,za Dunaj a do krajov za Tisou - a tam v cudzom prostredí celkom zanikli a strácali povedomie rodovej spolupatričnosti, ktorá sa udržiavala len u tých, čo ostali na dedičnej pôde a neodčesli sa od kmeňa.

Z prítomnej doby chcel by som ešte spomenúť - pre potomstvo, aj ako historický fakt - že viacej konárov rodostromu po meči vyhynulo vymretím potomkov mužského rodu, potomkami ženskými vliali sa do iných rodín. Tak je to aj s deťmi nášho starého otca J u r a j a , kde jediným mužským potomkom zostal syn Š i m o n a jeho synovia Juraj a Jozef. No napriek tomu v nás všetkých, vnukoch Jurajových, aj keď pochádzame z jeho dcér, zachováva sa pekná a utužujúca tradícia záthureckovská. Chcel by som to zdôrazniť aj tým, že by som rád poukázal na posledné generácie rodu, súvi-

siace s našimi rodinami.

Je to predne náš prastarý otec Juraj Záthurecký Vojvoda, narodený v Záturčí 30.4.1826 z rodičov Samuela Záthureckého Vojvodu a Juliany Lučánskej z Tomčian, najmladší syn /mal ešte bratov Jána a Karola/. Vyučil sa čižmárskemu remeslu v B.Bystrici u Jána Adamiša za 3 roky a po riadnom vyskúšaní dostal čo 19 ročný mládenec od banskobystrického čižmárskeho cechu 28.1.1844 cechový majstrovský list /originál opatruje Juraj Záthurecký,syn Šimonov na Vrútkach/. Priženil sa na Vrútky ku Zuzane Ruttkay Dauko Kičíne r. 1849 a tu sa usadil ako čižmársky majster. Mali dve deti:Juraja, nášho starého otca a Julianu, nar.1854, zomrela r.1908. Táto bola vydatá za Ľudovíta Šenvického, strojmajstra železníc na Vrútkach. Mali dve deti: Máriu a Etelu, vydaté za dvoma bratmi Kotalovcami; Etele bola bezdetná; Mária mala tri deti: Ľudovíta, Etelu a Františka.

Náš starý otec Juraj sa narodil na Vrútkach 24.4. 1850. Vyučil sa u otca remeslu a ako 18 ročný mládenec podľa vtedajšej obyčaje vydal sa na "vandrovku" po krajine,aby na rozličných miestach nadobudol zručnosti a skúsenosti. Vandrovnú knižku /opatruje ju Juraj,syn Šimonov/ mu vystavil martinský slúžny Nemešáni 2.1.1868. Zo záznamov v nej je jasné, že pracoval ako tovariš v B.Bystrici 1868,v Pešti 1868-71 až do februára,kedy sa vrátil domov lebo mu otec ochorel a 10.3.1871 aj umrel. Býval potom so svojou matkou a sestrou Julkou na Matušovickom rade v malej drevenici. Keď sa trochu zveľadil, postavil si vedľa drevenice murovaný dom, v ktorom jednak vykonával remeslo, jednak za čas mal tam aj hostinec. Keč sa 11.11.1877 oženil so Zuzanou Ruttkay Dauko Horebystričané, vyženil s ňou niečo rolí a horu /U Tŕnia a Pod chotárom-role,Chrapovo -hora/,niečo si neskôr sám prikúpil /roľu Sluchovo r.1899 od Ruttkay Károľa a horu Ploštínsku-Polámanú/.Tak začal aj hospodáriť. bol pracovitý, iniciatívny a šporovlivý. Jeho dobrá, tichá a starostlivá manželka mu bola veľmi na pomoci. Bola znamenitou zelinkárkou., poznala liečivé byliny a liečila nimi mnoho chorých. Bola dcérou Šimona Ruttkay Dauko Horebystričané a Juliany Ruttkay Dauko Markú, Narodila sa 9.4. 1856 a mala ešte sestru Johanu, vydatú za Jonášom a brata Jána, ktorý mal dcéru Júliu,vy-

datú za Kolomana Ruttkaya /Daro/ na Lihote /Dubnej Skale/.Keďže sa Jurajovi, nášmu starému otcovi,rodinka rozmnožila /do r.1891 mal už 9 detí/, dom na Matušovickom rade im nestačil. V r.1895 mali už našetrené v sporiteľni 1090 zl. Dali sa do stavby nového domu na Hradskej, v r.1895-96 ho postavili. No žiaľ, rukou nešľachetnou, bol podpálený, zhorela strecha, bolo treba znovu pokrývať. Remeslo šlo dobre, mával 1-2 tovarišov a 2-3 učňov. Dom s drevenicou na Matušovickom rade za čas aj prenajímal. Manželka mu neskôr ochorela na reumu. Veľká rana ho zastihla, keď mu 18.9.1913 umrela na vodnatielku táto dobrá a tichá žena v 57.roku života. Spomínal na ňu pred nami vnukmi vždy s veľkou úctou a zármutkom. V manželstve požehnaní boli mnohými dietkami;okrem 2 potratov 11 živými a to 6 chlapcami a 5 dievčatami, z nich 4 chlapci a 1 dievča v útlom veku a 1-asi 30 ročný v USA umreli.Na žive zostali: syn Šimon a dcéry: Augusta, Zuzana, Gizela a Amália. Pracoval pri remesle dlho do staroby, neskôr odovzdal dielňu synovi Šimonovi.

V starobe žil starý otec najprv s poslednou dcérou Amáliou a po jej výdaji u dcéry Zuzany, ktorá ho s láskou a trpezlivosťou doopatrovala až do smrti 28.mája 1942. Umrel vo vysokom veku 92 rokov, 1 mesiac a 8 dní. Až do konca života bol pevný, zdravý a statný muž, nosil od mladosti hustú bradu na celej tvári. Bol prudkej, záthureckovskej povahy, niekedy podľahol aj alkoholu.Mal veľké životné skúsenosti a prejavoval neobyčajný záujem o všetko. Keď sme s nim niektorí vnuci /Alexander,Ján/ spolu bývali a spávali v jednej izbe, vždy s veľkou pozornosťou sledoval naše učenie a neraz otázkami prejavil, že mnoho nad počúvaným premýšľal. Na Vrútkach bol všeobecne známou osobou a jeho pohreb sa konal za veľkej účasti občanov.

Pristúpim teraz, ku koncu našej rodinnej ságy, k opisu jednotlivých rodín po potomkoch nášho starého otca Juraja:

1. Najstaršia jeho dcéra Augusta Juliana, narodená na Vrútkach 29.3.1881, vyučila sa za krajčírku a 24 ročná sa vydala za Štefana Ruttkay Dauko Adamusé /Dyneše/ 24.4.1905. Jej muž, Štefan Ruttkay sa narodil 1.8.1881 v Rákoškerestúre a

ako rušňovodič bol najprv na košicko-bohumínskej železnici a neskôr prešiel ako rušňovodič do služieb železorudných baní v Markušovciach, kde pracoval do r.1937. Na dôchodok prišiel s manželkou na Vrútky, kde umrel 21.1.1945. Bol povahy tichej, málovravnej a taká bola pri ňom aj jeho manželka, ktorá žila v starobe v Košiciach i na Vrútkach a 7.3.1970 umrela. Ich dietky sú: Etela, František a Štefan, ktoré sa všetky narodili v Markušovciach,kde v krásnej prírode okolia, prežívali najkrajšie roky mladosti. Jeden syn im tam nešťastne zahynul.

Najstaršia Etela - Zuzana ,narodená 3.10.1913 sa vydala 4.5.1940 v Budapešti za Ing.Antona Reitznera, nar.17.1. 1910 v Košiciach. Tento vyštudoval na Vys.škole technickej v Brne elektrotechniku, pracoval najprv v Budapešti na vysielacej stanici v Csepeli, po okupácii boli Nemcami odvlečení na práce do Nemecka. Po oslobodení vrátili sa do ČSR; po Pardubiciach, Komárne, Bratislave zakotvili na 13 rokov v Lipt.Hrádku,kde pracoval manžel v "Tesle". Konečne sa vrátili do Košíc, kde pracoval vo VSŽ až do svojej predčasnej smrti 23.9.1974. Mali spolu 3 deti - Evu, Adama a Annu, veľmi pekne vychované. Najstaršia Eva,narodená v Budapešti 7.12.1941 vyštudovala na chemickú inžinierku a pracuje na Hutníckej fakulte Vysokej školy technickej v Košiciach. Je zatiaľ slobodná. Druhá dcéra- Anna, narodená v Lipt.Hrádku 28. 6.1950 vyštudovala na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove /angličtinu a ruštinu/ a ako promovaná filozofka pracuje na jazykovej škole v Košiciach. Je tiež slobodná. Syn Adam, narodený tiež v Lipt.Hrádku 26.8.1951 vyštudoval na elektrotechnickej fakulte VŠT v Košiciach odbor "kybernetiku" a 20.6.1975 bol promovaný. Jeho obľúbeným koníčkom je maľovanie.

Augustín syn František Ruttkay Dauko Adamusé, narodený 19.5.1915, po skončení strednej školy pracoval najprv v Košických Hámroch pri železnici, neskôr ako výpravca ČSD v Ľubochni, Kráľovanoch, Dolnom Kubíne, Spišských Vlachoch, potom ako prednosta stanice v Kráľovanoch. Neskôr účinkoval v týchto funkciách: vedúci dispečerskej skupiny Žilina, vedúci skupiny premávkovej kontroly Zvolen a teraz ako náčelník skupiny riadenia dopravy ČSD vo Zvolene.

Oženil sa vo Zvolene 19.9.1942 s Martou Kožehubovou zo Zvolenskej Slatiny, nar.3.6.1921, ktorá po vyštudovaní na Pedagogickej fakulte v B.Bystrici je odbornou učiteľkou /kreslenia a spevu/ na ZDŠ vo Zvolene. Majú dvoch synov, Dušana a Vladimíra. Starší MVDr.Dušan, narodený na Vrútkach 16.6.1944 vyštudoval na veterinárnej fakulte za zverolekára a nateraz je zamestnaný v Štátnom výskumnom veterinárnom ústave vo Zvolene. Sobášil sa 5. 10.1974 s Martou Ľuptákovou zo Zvolena. Druhý syn Františkov Vladimír, narodený v Žiline 14.1.1947,po vyučení pracuje ako rušňovodič ČSD depa vo Zvolene. Sobášil sa vo Zvolene 22.8.1969 s Elenou Rybošovou, ktorá pracuje ako účtovníčka Vzorodevu vo Zvolene a majú spolu dve dietky: Vladimíru a Andrejku.

Tretie dieťa Augusty je syn Štefan , narodený 1.1. 1918, vyučený v Markušovciach za elektrotechnika a mechanika. Sprvu bol zamestnaný ako elektrotechnik na úseku ČSD Žilina, ako manipulant na Vrútkach, potom prešiel do Ilavy ako manipulant Považských elektrární, ďalej ako majster v Kostolanoch a teraz už 14 rokov pracuje na Lipovci ako rozvodný elektrárne na Váhu. Sobášil sa 5.10.1946 s Margitou Lukáčovou, narodenou 14.3.1921 v Kys.N.Meste, kde po skončení strednej školy a rodinnej školy pracovala v obchode, potom ako administratívna pracovníčka na MNV Vrútky, za čas u PNS Martin, ďalej u Stredoslovenských kameňolomov na Dubnej Skale a od r.1973 pracuje ako úseková sekretárka v Turčianskych strojárňach v Martine. Majú dve deti: Vieru a Ladislava. Viera je narodená 12.7.1947 a po ukončení Strednej ekonomickej školy v Martine pracovala najprv v Turč. strojárňach ako pracovníčka PaM a teraz ako materiálová účtovníčka v Agrostave v Martine. Vydala sa 12.10.1967 za Milana Líšku, nar.7.8.1937,ktorý po skončení strojárskej priemyslovky robí majstra-hutiara v Turč. strojárňach. Majú dcérku Silviu, nar.15.6.1971. Štefanov syn Ladislav nar.19.7.1954, po skončení Strednej ekonomickej školy v Martine je zamestnaný na Generálnom riaditeľstve Turč.Strojární v Martine ako operátor ÚTAR /počítacie stroje/. Je nateraz zasnúbený s Elenou Spišákovou z Martina.

2. Druhé živé dieťa Juraja Záthureckého bol syn Ján, nar. 2.9.1882. Ako mládenec odišiel do USA asi r.1909 a tam pracoval na jatkách v Chicagu. Zachovaný je od neho jediný list, pí-

saný bratovi Šimonovi 5.3.1910 do Prešporka, v ňom sa sťažuje na zlý zárobok a časté nemoce pre zlé podnebie. List opatruje Juraj, syn Šimonov na Vrútkach/. Ján umrel pred 1.svetovou vojnou v USA 1914 ako 32 ročný.

3.Jurajova dcéra Zuzana , narodená 22.11.1887 bola už 6 narodeným dieťaťom. Vyučila sa za krajčírku a po nešťastnej láske s Ondrejom Baricom, ktorý odišiel do USA, vydala sa 8.6. 1908 za jeho staršieho brata Jána Baricu, ktorý sa vrátil ako 30 ročný z USA domov, nakoľko sa mu tam nevodilo najlepšie. Ján Barica sa narodil 21.9.1878 v Turanoch a pracoval ako strojný zámočník v ČSD dielňach na Vrútkach až do r.1913, kedy dostal pracovný úraz /pri kovaní mu žeravá iskra frkla do oka a tak mu ho zranila, že viac naň nevidel/. Po tomto nešťastí musel ísť na invalidku, bol to však taký malý dôchodok pre rodinu - vtedy už so 4 deťmi, že si musel privyrábať rozličným spôsobom; najprv na Obecnom dome na Vrútkach ako doručovateľ, potom na Píle ako strážnik, konečne ako kolportér novín. Cez 1.sv.vojnu aj matka zarábala šitím vojenských košieľ, ženských šiat, a pod. Otec v r.1921-23 pracoval potom ako pomocný robotník pri tlačiarenskom stroji v tlačiarni "Bratstvo" kde sa zoznámil s Kl. Gottwaldom, ktorý tu bol redaktorom. V r.1924 dostal do prenájmu od železnice predajňu novín na stanici Vrútky, ktorú neskôr prevzala firma "Kriváň" a tú pracoval ako predavač novín a kníh až do r.1945, kedy odišiel na dôchodok. V tejto predajni mu vypomáhali aj jeho deti, najmä cez nedele a prázdniny. I pri mnohom nedostatku a početnosti detí usilovali sa rodičia všetkým dať slušnú životnú postať; matka obetavá, pracovitá, dobrosrdečná aj tú dušu by bola dala pre dobro svojich detí; otec - abstinent a nefajčiar, skromný a pracovitý muž vychovával si deti k samostatnosti, pracovitosti a národnom povedomí.

Skromné pomery viedli všetky deti ku vzájomnej pomoci a húževnatému zápasu v živote cez tvrdé a ťažké okolnosti. Matka Zuzana bola obľúbená u všetkej rodiny, ktorá sa rada schádzala u nej v starootcovskom dome, kde bývali a svojou srdečnosťou a pohostinnosťou priťahovala celú rodinu k príjemnému posedeniu

a rozhovorom. Umrela 3. 12.1964 a o 6 rokov po nej - 16.1.1970 aj manžel Ján.

Splodili 9 detí, z nich 6 chlapcov žije a 3 deti umreli: Olga I. /nar.10.1.1918 umrela asi 1920 v nemocnici v Tešíne na infekciu/, Jaroslav /nar.1.5.1922/ a Olga II /nar.6.9.1924 umrela 20.5.1926 zabité na hradskej koňmi/.

Karol ,narodil sa 25.3.1906. Po absolvovaní zákl. škôl v Martine a na Vrútkach študoval na Učiteľskom ústave v Sp. Novej Vsi. Učil na školách v Krpeľanoch a na Vrútkach, kde sa stal r.1946 riaditeľom školy. R.1953 stal sa vedúcim Odboru školstva a kultúry na ONV v Martine, od r.1958 riaditeľom Okresného domu osvety v Martine až do r.1967, kedy odišiel do dôchodku a prešiel bývať do Modry, bližšie k svojej jedinej dcére. Okrem zamestnania zapojil sa do rozličnej osvetovej a verejnej činnosti, ako horlivý turista v JAMES, v Matici slovenskej, v Slovenskej lige, ako kantor Ev.a.v. cirkvi na Vrútkach a tiež v politických stranách. Za SNP bojoval v priestore B.Bystrice-Polhory-Ulmanky. R.1945-48 pracoval v Presídľovacej komisii v Maďarsku ako odsunový referent. Do manželstva vstúpil 14.10.1930 s Gabrielou Caganovou, nar. 22.2.1906. Ona učila v Krpeľanoch na škole ženské ručné práce a od r.1952 až do r.1967 pracovala ako robotníčka a majsterka v továrni Fatra-nábytok v Martine. Majú jediné dieťa, dcéru Ľubicu Gabrielu, narodenú 13.1.1935. Nadaná na spev a hudbu absolvovala v Bratislave najprv konzervatórium a potom Vysokú školu muzických umení, kde promovala v r.1958. Nastúpila ako sólistka pre mezosoprán v opere SND v Bratislave. V r.1959-60 študovala aj na Čajkovského štát. konzervatóriu v Moskve. Je nadaná umelkyňa a pohostinský vystupovala na mnohých európskych scénach /Moskva, Ufa, Riga, Varšava, Budapešť, Varna, Záhreb, Ľubľana, Londýn, Kolín n.Rýn., Frankfurt, Berlín, Báden-Báden, Teherán, Širáz, Gráz, Klágenfurt/, so Slovenskou filharmóniou a s "Lúčnicou" účinkovala nielen vo vlasti, ale aj vo Švédsku, Nórsku, Dánsku, ďalej absolvovala 3-ročné angažmán v Berlíne a v Linzi. Naštudovala vyše 30 hlavných úloh; k najúspešnejším operným interpretáciám patria hlavné úlohy v operách Carmen, Piková dáma,

Eugena Onegin. Svojim kvalitným umením strhuje divákov a prináša hlboký umelecký zážitok. V súkromnom živote je skromná, milá a ľudsky citová. 1.mája 1975 bol jej udelený Čestný titul "Zaslúžilá umelkyňa". Vydala sa 21.9.1958 za Miroslava Kráľa, nar. 30.10.1931, hudobníka a člena Slovenskej filharmónie v Bratislave; hrá na flautu a pikolu. Majú dcérku Radovanu, nar. 26.11.1964, žiačku nemeckej jazykovej školy, nadanú v hudbe i v kreslení.

Rudolf , syn Jána Baricu a Zuzany Záthureckej, narodený 9.4.1909 na Vrútkach je už tiež na dôchodku v Košiciach. Jeho život ukazuje, ako sme sa v našej rodine prebíjali životnými ťažkosťami úspešne. Po skončení základných škôl vyučil sa za stroj.zámočníka v železničných dielňach na Vrútkach. Po vyučení pracoval najprv v žel. dielňach v Trnave a po skončení vojenskej prezenčnej služby, v rokoch 1931-36, v čase hospodárskej krízy bol bez zamestnania, len príležitostne pracoval manuálne pri regulácii Váhu, pri oprave ciest, pri výstavbe druhej koľaje železnice Žilina - Vrútky ako zámočník. V r.1936 bol znovu prijatý do výhrevne ČSD Vrútky za kandidáta rušňovodiča. Po dopravných a technických skúškach bol preložený do výhrevne v Sp.Novej Vsi a služobne do Margecian, odkiaľ odišiel v r. 1946 do výhrevne v Košiciach. Tu vykonával rôzne funkcie, ako strojmajster, plánovač, námestník náč. depa. Roku 1952 bol menovaný za námestníka náčelníka pri Správe východnej dráhy v Košiciach, kde pôsobil až do roku 1963, keď bola správa dráhy premiestnená. V tomto období si doplnil svoje vzdelanie štúdiom na Priemyselnej škole strojníckej /1955-58/. Nakoniec nastúpil do novej funkcie- náčelníka Železničného odborného učiliska ČSD v Košiciach, kde vychovával mladé železničné kádre až do svojho odchodu na odpočinok v r.1969. Za jeho svedomitú, zodpovednú a obetavú prácu, pri ktorej stratil i svoje zdravie, bol viackrát pochválený, vyznamenaný čestnými odznakmi, odznakom Júlia Fučíka, rôznymi plaketami, najmä ale vyznamenaním prezidenta republiky "Za zásluhy o výstavbu". Popri svojom zamestnaní venoval sa aj verejnej a obecnoprospešnej činnosti. Svojim nadaním, usi-

lovnosťou a húževnatosťou sa prebojoval z ťažkých začiatkov mladosti ku významným a dôležitým funkciám.

Má svoje osobné záľuby najmä záhradkárstvo a kuchárstvo. Žije v manželstve s Máriou rod. Juhásovou od r.1943 s ktorou majú dve deti: dcéru Editu a syna Rudolfa. Manželka Mária, narodená 1.2.1916. Po vychodení škôl pracovala v obchode pre ručné práce, neskôr v papiernictve na Vrútkach. Keď im deti dorástli šla v Košiciach opäť pracovať na elektroúseku ČSD, kde sa zapracovala a získala kvalifikáciu elektromechaničky. Tu úspešne pracovala až do r.1971 keď šla do dôchodku.

Dcéra Edita, narodená 22.5.1946 je zamestnaná na techn. zabezpečovacej službe ČSD v Košiciach a vydala sa 25.4.1970 za Emila Maceja, narodeného 2.10.1946 a majú dvoch synov: Zdenka, nar.28.9.1971 a Petra, nar.21.6.1974.

Syn Rudolf, nerodený 21.9.1949 je tiež zamestnaný pri ČSD v techn. a zabezpečovacej službe v Košiciach. Oženil sa 21.10.1972 s Rozáliou Macejovou, nar. 27.9.1951 a majú syna Stanislava, nar.3.8.1973 a dcéru Martinu nar.

Ďalší syn Zuzany Baricovej je A1exander , nar. 4.6.1911 na Vrútkach. V útlom veku bol veľmi chorý a slabý, ale obetavou starostlivosťou oboch rodičov bol vyliečený a zachránený. Po maturite na gymnáziu v Martine 1931 študoval ďalej za ev. kňaza na teologickej fakulte v Bratislave a na univerzite v Erlangen /Nemecko/. Po vysvätení r.1935 účinkoval ako kaplán vo Zvolene, ako zborový farár v Horných Ozorovciach 1939-40 a 1948-59, vo Vŕbovom 1940-48, potom bol v r.1959-61 vo väzbe, za tým v rokoch 1961-65 pracoval manuálne v továrni na nábytok Mier n.p. Topoľčany. V r.1965 znovu zaujal svoje kňazské povolanie najprv na Hornej Lehote - 1965-66 a na koniec v Lišove od r.1966 dosiaľ. Už v mladosti prejavoval záujem o spolkový a kultúrny život, na gymnáziu bol predsedom Samovzdelávacieho krúžku, pracoval v SEM na Vrútkach, bol predsedom Hurbanovho kruhu ev. teológov na fakulte, predsedom bratislavského SEM a tajomníkom kruhu ev. akademikov. Ako kaplán bol spirituálom ev. diakonisiek vo zvolenskej nemocnici, ako kňaz zastával mnohé

funkcie: seniorálny zapisovateľ trenčiansky, seniorálny archivár, člen a zapisovateľ synody ev.cirkvi, seniorálny presbyter a konsenior býv.nitrianskeho seniorátu. Vybudoval faru a školu v Horných Ozorovciach, zorganizoval osamostatnenie Piešťan od Vrbového, v Hor.Lehote a na Lišove uskutočnil renovácie cirkevných objektov. Písal od mladosti do časopisov /Svojeť, Nový rod, Cirkevné listy, Evanj.posol/veľa článkov, populárnych i vedeckých úvah a pojednaní. Napísal "Dejiny cirkvi hornoozorovskej", "Dejiny bánovského gymnázia","Dejiny hradnianskeho kontubernia", "Dejiny bánovskej ev.cirkvi" a "Dejiny lišovského ev.cirk.zboru". Z nemčiny preložil a vydal tlačou "Kresťanský rodinný život" od H.Stallmana a zostavil a vydal príručku pre snúbencov "Svadobný dar", preložil a vydal úvahu Sadhu Sundara Singa "O modlitbe".

Od r.1938 vernou a obetavou spolupútničkou života v dobrom i zlom je jeho manželka Irma rod.Lamošová, narodená 28.9. 1913. Po ukončení zákl.škôl a Školy pre ženské povolania v Martine viedla domácnosť a bola oporou a radkyňou mužovi v jeho zodpovednej práci i utrpení. Trpezlivosťou a silou viery prekonávala ťažké údery života a s láskou sa venovala výchove sirôt a dietok z rodiny. Je dcérou Šimona Lamoša, pracovníka ČSD a Márie rod. Páričkovej z Jahodník. Alexander s Irmou si adoptovali dcéru Annu narodenú 27.3.1944 v Martine, ktorá po zákl. školskom vzdelaní ukončila Odbornú zdravotnícku školu a Hudobnú školu. Je zdravotnou sestrou a ako taká pracovala v nemocnici v Bojniciach, v Pate, v Detskom domove v Necpaloch ako vychovávateľka, opäť ako zdravotná sestra na internom oddelení nemocnice v Martine, v závodnej ambulancii celulózky a konečne ako administratívna sila na OÚNZ na posudkovom oddelení. Vydala sa r.1964 za prof. Viliama Teréniho, nar.28.5.1936; po maturite v Poděbradoch študoval na fakulte telovýchovy a športu na Karlovej univerzite v Prahe a dokončil v Bratislave, kde.r.1969 bol promovaný; učil na ZDŠ v Necpaloch, Martine, na Str.ekonom. škole a SVŠ v Považskej Bystrici a teraz na Strednej priemyselnej škole chemickej v Novákoch. Majú tri deti: Viliama, nar. 9.12.1964, Ľubicu,nar. 16.5.1968 a Líviu, nar. 15.5.1971.

Ďalší syn Jána a Zuzany Baricovej je Jozef, narodený 14.12.1912. Po skončení zákl.škôl vyučil sa u Adolfa Kulu v Žiline za automechanika a tu pracoval až do r.1934, potom v Považskej Bystrici v býv.Zbrojovke až do r.1944, kedy prešiel do železničných dielní na Vrútkach ako sústružník a opravár lokomotív; v tom Čase absolvoval večernú Priemyslovú podnikovú školu. Ustanovený bol v dielni za hospodárskeho pracovníka na úseku technickej kontroly pri preberaní opravených lokomotív, kde pracoval až do r.1968. Vtedy bol preradený za dielmajstra v oddelení opráv elektrických lokomotív, opráv trakčných motorov. Pri navíjaní trakčných motorov podal viaceré zlepšovacie návrhy a zavádzal nové prípravy a spôsoby opráv. Za svoju svedomitú a priebojnú prácu dostal vyznamenanie ako najlepší pracovník a zlepšovateľ dielne. V roku 1973 odišiel na odpočinok. Prekonal ťažkú chorobu a od tej doby je zdravotne menej odolný. Je naslovovzatým odborníkom ako automechanik a strojný zámočník. Zosobášil sa r. 1949 s Jolanou rod. Jesenskou, vdovou po Emilovi Jesenskom, narodenou 9.9.1909, ktorá po skončení základnej školy absolvovala Rodinnú školu v Martine a venovala sa domácnosti. Jozef s veľkou láskou a obetavosťou sa venoval jej sirotám Tiborovi a Ivici, ako svojim vlastným. Obom umožnil vzdelanie a vytvoril životnú postať.

Tibor, nar.25.5.1938 skončil Strednú priemyslovú školu v Martine a diaľkovo vyštudoval na elektroinžiniera a pracuje ako vedúci technickej kontroly v dielňach ČSD Vrútky. S manželkou Máriou rod. Rybárovou n.21.3.1945, zdravotnou sestrou sa sobášil 24.8.1963 na Vrútkach a majú dve dietky: Lenku a Dášenku.

Jolanina dcéra Ivica vyštudovala Priemyslovú školu strojnícku v Martine a pracovala ako konštruktérka v dielňach ČSD na Vrútkach. Vydala sa za Ing.Jozefa Pauču, stavebného inžiniera, s ktorým majú dve deti: Janku a Ivicu.

Ďalším synom Jána a Zuzany Baricovej je Štefan, narodený 1.1.1916 na Vrútkach. Po skončení zákl. škôl študoval na Obchodnej akadémii v Martine a po maturite pracoval ako bankový úradník v Púchove v Roľníckej vzájomnej pokladnici do r. 1940, potom v Sabinove tiež v RVP do r.1942,kedy prešiel do RVP

Humenné a v tom istom roku do RVP Snina, kde pracoval až do r. 1949. V tom roku ho zasiahol ťažký životný úder - onemocnel na oči a pre slabosť zraku bol vyradený z práce do r.1959, kedy, aj keď s oslabeným zrakom nastúpil do Drevovýroby,krajského podniku v Modre a ktorého reorganizáciou vznikol OPMP pre Bratislavu - vidiek so sídlom v Modre; tu pracuje doteraz vo funkcii podnikového ekonóma. Venoval sa aj verejnoprospešnej činnosti ako aktívny funkcionár, ako člen rady MNV v Snine, člen finančnej komisie ONV Snina, poslanec a podpredseda MNV v Modre a v rôznych stranických funkciách. Odmenený bol ako vzorný pracovník miestneho hospodárstva 1974 plaketou, medajlou k 25.výročiu februárového víťazstva, pamätnou plaketou k 50.výročiu ČSR. Sobášil sa 9.2.1952 s Ľudmilou rod.Kuchtovou, narodenou 9.5.1922 v Modre, ktorá po skončení zákl.škôl sa vyučila za predavačku v textile a kníhkupectve v r.1943-46. Nastúpila v textilnom obchode ako predávačka, potom zase v kníhkupectve a znovu v textile už ako vedúca predajne v štátnom obchode. V rokoch 1959-62 absolvovala večernú SVŠ s maturitou v Modre. Ako svedomitá a vzorná pracovníčka bola vyznamenaná vyznamenaním "Vzorný pracovník podniku textil" r.1970, "Priekopník socialistickej práce" r. 1.974 a dostala tiež vyznamenanie pri 25.výročí štátneho obchodu v r.1974.

Majú spolu jedinú dcéru Zuzanu, nar. 30.11.1952 v Modre, ktorá po skončení ZDŠ a SVŠ v Modre maturovala r.1971 a teraz študuje na Pedagogickej fakulte v Trnave matematiku a chémiu.

Posledným potomkom Jána a Zuzany Baricových je syn Ján , narodený 19.6.1923 na Vrútkach. Po skončení základného školského vzdelania absolvoval Učiteľský ústav v B.Štiavnici, kde v r.1943 maturoval. Počas vojenskej prezenčnej služby zastihlo ho SNP, pri prechode k povstalcom bol gestapom uväznený v Žiline, odkiaľ utiekol a zdržoval sa u rodičov, kde onemocnel na týfus. Po príchode frontu bol zmobilizovaný a slúžil v Kroměříži, Bratislave a Žiline a zúčastnil sa aktívne bojov proti benderovcom na východnom Slovensku. Po demobilizácii v r.1946 bol ustanovený za učiteľa na Národnej škole v Raďovciach-Mačka-

ľuku. R.1947 prešiel za osvetového inšpektora v Modre a Pezinku. Roku 1951 bol aktivovaný za vojaka z pov. Promovaním za Ing. ukončil vysokoškolské štúdium na Vojenskej akadémii Klementa Gottwalda v Prahe. Prešiel mnohými veliteľskými a štábnymi funkciami. Teraz pracuje ako odborný poradca na Úrade vlády SSR v Bratislave v hodnosti plukovníka. Vyznamenaný bol: medajlami "Za službu vlasti", "Za zásluhy o obranu vlasti","Za upevňovanie priateľstva vo zbrani", pamätnými plaketami k "50. výročiu vzniku ČSR" a k "50.výročiu vyhlásenia Slovenskej republiky rád v Prešove" a vyznamenaním "Za zásluhy o ľudové milície" .

Sobášil sa v Modre 18.9.1948 s Elenou rod.Karlíkovou, nar. 3.1.1927 v Modre; po skončení zákl.školského vzdelania pracovala ako adm.sila na ONV v Modre a Pezinku,neskôr na OVS v Pezinku,potom v Domove mládeže a v ÚĽUV v Prešove a teraz v ÚĽUV v Bratislave. Majú tri deti:

Elenu,nar.26.8.1949 v Bratislave,ktorá je absolventkou Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove /slovenčina,hud.výchova-promovala r.1971/, v rokoch 1971-74 učila na ZDŠ Dlhé n.Cir. a od r.1974 v Báhoni. Vydala sa 14.8.1971 za Jozefa Plančára,nar. 30.7.1948 v Nemcovciach, absolventa Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove /ruština,výtvarná výchova-promoval 197O/;učil spolu s manželkou na ZDŠ Dlhé n.Cir. a teraz v Báhoni. Majú dcéru Zuzanu,nar.26.9.1972 a syna Martina,nar. 17.5.1974.

Jánov syn Ivan, narodený 6.5.1952 v Bratislave,abiturient SVŠ a nadstavbovej školy pre programátorov počítacích strojov v Bratislave; študuje teraz na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave matematiku. Pracoval vo Výskumnom ústave tech. kybernetiky SAV ako systémový programátor a zúčastnil sa na vývoji nového počítača 3.generácie RPP-16; teraz pracuje v Podniku výpočtovej techniky v Bratislave. Oženil sa 26.10.1974 s Máriou rod. Karabovou z Bratislavy,nar.8.9.1950,absolventkou SEŠ ktorá pracuje na úseku zahraničného obchodu v Technoexporte. Majú dcérku Luciu, nar. 27.6.1975.

Najmladšie dieťa Jána a Eleny je syn Peter, nar.20.10.

1955 v Brne. Absolvoval Strednú priemyselnú školu strojnícku v Bratislave, ktorú ukončil maturitou v r.1974. Pracuje u ČSD a pripravuje sa za rušňovodiča.

4. Jediný syn nášho starého otca Šimon Juraj , sa narodil 5.1.1893 ako desiate dieťa; zdedil po otcovi a predkoch charakteristické známky rodu a povahové sklony: húževnatosť, náruživosť, vznetlivú povahu. Po skončení školy už ako 12 ročný učil sa otcovmu remeslu v Sučanoch, vyučil sa. za výborného odborníka, takže keď prišiel ako tovariš na svojej "vandrovke" do Bratislavy k Michalovi Pleškovi na Kapucínskej ulici, prekvapil aj majstra aj kolektív tovarišov svojou vynikajúcou prácou. Po dlhšom pobyte tu, šiel najprv do Viedne, potom do alpského horského strediska / meno sa nezachovalo/, kde prežil aj prvú lásku s rakúšankou Fani Fatr, - a konečne do Budapešti, odkiaľ sa pokúšal odísť do USA, kam ho ešte r. 1910 volal brat Ján, no to sa mu nepodarilo. Po vandrovke sa vrátil na "Vrútky okolo r.1912 a pracoval s otcom "na jednu ruku", priniesol do "varštaku" a práce nové pracovné pokrokové metódy a neraz sa s konzervatívnejším otcom nezhodol. Roku 1914 ho 1.svetová vojna odviedla na front. Z tejto doby spomínal na vojnové útrapy a skúsenosti, ale najmä ako očitý svedok popravy 44 príslušníkov 71. pešieho pluku trenčianskeho v Kragujeváci 8.6.1918, medzi ktorými bol aj jeho kamarát Pavel Šalaga, vrútocký rodák. Po vojne sa osamostatnil, oženil sa r. 1922 s Martou rod.Čičmancovou z Koštian a za čas tam aj pracoval; neskôr sa presťahoval na Vrútky a tu bol známy ako výborný odborník vo svojom remesle. Po 2.svetovej vojne prestal pracovať ako samostatný živnostník a aj pre slabosť tela prešiel za zamestnanca, najprv ako strážnik v Mäsozávodoch na Vrútkach, potom v Príbovciach a na Váhostave. Upadnúc do ťažkej choroby - tbc kostí- po návrate z Tatier zanedlho ukončil svoju životnú púť 24.4.1965.

Bol prísnym otcom a spolu s dobrou, tichou manželkou odchovali 3 synov. Jeho manželka Marta, nar.14.12.1899, dcéra Jána Čičmanca a Johany Majerskej, pochádzala z Koštian z 10

detí pánskeho kočiša pôvodom z Necpál, veľkého pánsláva. Šimon a Marta mali spolu 3 deti: Jána, nar.19.6.1922, ktorý sa vyučil u otca, ale v mladom veku onemocnel na žalúdok a tbc a po návrate z liečenia v Tatrách umrel roku 1950. Druhý ich syn Juraj , nar.23.8.1923 v Košťanoch po skončení zákl.škôl sa učil v Spišskom Podhradí za obchodníka kožou u Ladislava Köhlera. Po vojenskej pracovnej službe v Sekuliach r.1944 bol bez práce. R.1945 nastúpil vojenskú službu v Martine, po návrate z vojenčiny r.1947 pracoval ako robotník na údržbe trate ČSD, r. 1948 ako administr. sila na traťmajstrovskom úseku Vrútky a potom na ústredí Odboru pre údržbu trate na Vrútkach ako plánovač, po zrušení odboru prešiel na Správu východnej dráhy v Košiciach až do r.1950, odkiaľ bol preradený ku stavomontážnemu úseku až do r.1960. V tom čase /1953-55/ absolvoval večernú Priemyselnú školu strojnícku v Martine s maturitou v Českej Třebovej. Od roku 1960 pracoval u Železničnej stavebnej správy Vrútky ako inšpektor investičnej výstavby až do r.1963, kedy prešiel na Traťovú dištanciu Vrútky ako referent pre stroje a t.č. je vedúcim majstrom dielne Traťovej dištancie na Vrútkach. Je svedomitým, dobrým odborníkom a za svoju prácu bol viackrát vyznamenaný ako vzorný pracovník.

Sobášil sa r.1949. Jeho manželka Mária rod. Ruttkayová, narodená 29.11.1930, je dcéra železničiara Jozefa Ruttkay Matušovicé, od 8 rokov sirota, jej matka bola Pavla Molnárová, dcéra Jána Molnára. Pracovala po skončení Zákl. školy najprv v Gottwaldove pri výrobe gumených galoší, neskôr v Sisi-salóne na výrobu textilných výrobkov v Žiline. Majú spolu 5 dietok: Idu, Jána, Evu, Juraja a Milana. Tak títo zachovávajú a udržiavajú priamu líniu rodu Juraja Záthureckého!

Ida, nar.11.8.1950 je vyučená frézárka a vydala sa za frézára Turčianskych strojární v Martine Ivana Gallu a majú 2 dietky: Ivana, nar. 11.8.1970 a Ivetu, nar.2.9.1972.

Syn Ján, nar. 30.5.1952 začal študovať na Strednej priemyselnej škole v Martine, potom elektrotechniku v Nižnej na Orave, no pre onemocnenie štúdium prerušil a pracuje na ONV v Martine, na odbore školstva ako vedúci turistiky pri Dome pio-

nierov.

Dcéra Eva, nar.14.9.1953 po ZDŠ absolvovala Strednú ekonomickú školu v Martine a je zamestnaná ako sekretárka na Generálnom riaditeľstve ťažkého strojárenstva v Martine.

Syn Juraj, nar.4.1.1956 učí sa za zámočníka koľajových vozidiel na Železničnej učňovskej škole na Vrútkach.

Najmladší syn Milan, nar.25.2.1957 učí sa za elektrotechnika pre dieselelektrickú trakciu vo Zvolene.

Tretím synom Šimona a Marty je Jozef , narodený 28. 7.1926. Vyučil sa v Diviakoch na píle za strojného zámočníka, odtiaľ prešiel do služieb ČSD na Vrútky za spojára a konečne do Železničných dielní na Vrútkach najprv ako robotník pri oprave vozňov a pri tom si v r.1949-53 urobil večernú Strednú priemyselnú školu strojnícku v Pov.Bystrici. Po maturite prešiel do funkcie referenta zásobovania až do r.1968, kedy bol menovaný za dielmajstra, kde pracuje dosiaľ. 14.1.1955 si vzal za manželku Želmíru, dcéru Jána Šmičeka a Zuzany Ivaškovej, narodenú 11.8. 1936; otec jej pochádzal z Oravy, matka z Mošoviec; Želka je z 5 detí robotníka na železnici. Po skončení ZDŠ šla na gymnázium, ale po dvoch rokoch pre ťažké hospodárske pomery v rodine prešla do práce ako štatistikárka Pozemných stavieb až do r. 1957, potom 5 rokov pracovala v Detských jasliach na Vrútkach; v r. 1967 odišla pracovať do dielní ČSD ako skladníčka, kde pracuje dosiaľ.

Majú dvoch synov: Jozefa, nar. 17.2.1957, ktorý sa učí na Strednej Priemyselnej škole textilnej v Ružomberku a Miroslava, nar.19.5.1959, ktorý po skončení ZDŠ začal študovať na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej. Má záujem o hudbu.

Jozef so Želkou bývajú v starootcovskom dome Záthureckovskom na Matušovickom rade, kde kedysi býval aj ich otec Šimon kde mal aj svoju dielňu a ktorý si Jozef veľmi pekne zrenovoval.

5. Jurajova dcéra Gizela , narodená 8.1.1895 po vychodení základných škôl pracovala doma u rodičov, najmä pri hospodárstve, šiť sa podučila pri sestre Zuzke /Baricovej/.Ako 18-ročnej odumrela jej matka. Roku 1916 sa vydala za Jozefa

Stankoviča, narodeného 13.7.1887 v Partizánskej /predtým Nemeckej/ Ľupči. Sprvu bývali v starom rodičovskom dome na Matušovickom rade, neskôr si kúpili dom v kolónii /Mexiku/ pri Železničných dielňach. Manžel Jozef pochádzal z remeselníckej rodiny z 8 detí, otec mu bol klobúčnikom a gazdom. Jozef sa vyučil za zámočníka a prišiel pracovať do Železničných dielní na Vrútky,kde sa aj oženil. Veľké nešťastie ich zastihlo počas 2.svetovej vojny, keď museli evakuovať do Harmanca a Polhory. Jozef robil potom vo Zvolene a za SNP opravoval pancierové vozne, rodina však bola v Harmanci. 13.9.1944 pri bombardovaní Železničných dielní na Vrútkach bol zničený aj ich rodinný dom. Keď sa po vojne vrátili, našli len zrúcaniny. Znovu sa pustili do výstavby. Jozef pracoval opäť na Vrútkach,kde bol dielenským majstrom. Celá rodina preniesla toto ťažké navštívenie s veľkou duševnou silou a nezúfali si, ani keď stratili všetky zvršky uschované v Záturčí. Jozef bol povahy tichej, skromnej, veľmi usilovný a znamenitý odborník vo svojom povolaní. Umrel 22.3.1968. Mali s Gizelou 3 deti: žijúce Gejzu a Irenu a Zuzanu, ktorá im umrela ako 2-týždňové dieťa.

Syn Gejza , nar. 17.5.1917 na Vrútkach po zákl.školách vyučil sa za obchodníka s textilným tovarom u R.Musila na Vrútkach. Po skončení vojenskej prezenčnej služby pracoval na viacerých miestach až sa dostal ako administratívny pracovník k Vojenskej správe v B.Bystrici, neskôr v Prešove, Ružomberku a konečne na Vrútkach. Za 2.svetovej vojny bojoval ako účastník SNP na Vrútkach, v Harmanci, Polhore, Uľanke, po potlačení povstania sa ukrýval na Prašivej, bol zajatý, odvlečený do nemeckého zajatia v lágri STALAG VIII-C v Sagane, neskôr vo Waldenburgu v uhoľných baniach. Cestou zo zajatia prežil ťažké bombardovanie. Oslobodený bol 8.5.1945 sovietskou armádou a peši, vysilený útrapami vrátil sa domov k manželke a 9-mesačnému synkovi Stankovi. Rodičovský dom bol zbombardovaný, nábytok a šatstvo ukryté u rodiny v Záturčí zhorelo. Z ťažkého položenia sa dostali pracovitosťou a pomocou dobrých ľudí.

Manželstvo uzavrel 25.7.1942 s Emíliou Gendovou, narodenou 21.12.1914 na Vrútkach ktorá po skončení základných škôl ab-

solvovala 2-ročnú poľnohospodársku školu a pomáhala doma pri gazdovstve a po výdaji venovala sa domácnosti a výchove svojich dietok. Majú dvoch synov, Stanislava a Jozefa, vzorne a s láskou vychovaných.

Starší Stanislav, nar.26.11.1943, po základnom školskom vzdelaní vyučil sa v Odbornom železničnom učilisku ČSD na Vrútkach za strojného zámočníka a v dielni aj pracuje. Je zatiaľ slobodný.

Mladší syn Jozef, nar.22.3.1949 vyučil sa za elektrotechnika v Odbornom železničnom učilisku na Vrútkach a tam po vyučení aj ostal pracovať. Popri zamestnaní študoval večernú Priemyselnú školu strojnícku, ktorú úspešne ukončil maturitou. Oženil sa 28.9.1974 s Annou Kleinovou a majú dcéru Janku, narodenú 9. 12.1975.

Gizelina dcéra Irena , nar. 7.3.1920, po vychodení zákl. škôl šla na 2-ročnú Školu pre ženské povolania v Martine. Spolu s bratom Gejzom mala krásne detstvo pri láskavých a dobrých rodičoch, v radostnej družine kamarátov pri vode i v horách. Radi sa schádzali s mládežou v SEM. Vydala sa v máji 1944 za Jána Brnu, nar. 8.1.1920, ako najstaršieho syna spomedzi 11 súrodencov, ktorý sa vyučil v Ružomberku za zámočníka a po vyučení dostal sa na železnicu za strojvodiča najprv parných, neskôr,po vykonaní skúšok na elektrických rušňoch. Za 2.svetovej vojny bojoval v SNP pri Strečne a na Prašivej, bol zajatý Nemcami a odvlečený do Saganu,kde robil 7 mesiacov v bani. Po návrate, na zdraví podlomený vrátil sa na rušeň. Začali si stavať dom v Hluchove, navštevoval večernú Priemyslovú školu, nervove a fyzicky sa preťažil a dostal výron krve do mozgu; nepomohla ani operácia v Hradci Králové, chradol a po 7 rokoch trpkého života umrel 30.5.1971.

Mali spolu 5 detí, z ktorých 2 - Dušan a Peter- umreli v útlom veku, 3 žijú:

Miloš, nar.27.7.1948, po skončení zákl.škôl vyučil sa za elektrotechnika. Oženil sa 3.6.1972 s Annou rod.Kováčikovou, nar. 15.5.1948, s ktorou majú 2 deti: Petra a Ingrid, narodené 20.9.

1972.Miloš navštevuje teraz večernú Strednú priemyslovú školu elektrotechnickú.

Irenkina dcéra Janka, nar. 25.1.1954 po skončení zákl. škôl, išla sa učiť za pletárku do závodu "Slovena" v Žiline a po zložení skúšok tam aj pracuje. Je slobodná.

Najmladší syn Irenkin je Martin, nar. 6.10.1956, ktorý teraz študuje na gymnáziu v Martine. Má nadanie na maliarstvo.

Táto naša rodinka Stankovičová bola za 2.svetovej vojny najťažšie zasiahnutá, vojna im spôsobila veľkú hmotnú škodu ako aj mnoho osobného príkoria a ťažkostí. No nezúfali si, lež s obdivuhodnou húževnatosťou všetko prekonali.

6. Posledným dieťaťom Juraja Záthureckého a Zuzany Ruttkay D.H. je dcéra Amália , narodená 13.5.1897, ktorá od mladosti žila s otcom a ho opatrovala až do r.1927, kedy sa vydala za Jána Ruttkay Miklian Ferencé, nar. 6.11.1897, vdovca po Pavle Bizíkovej, ktorá mu zanechala sirotu Vlastu, nar.20.2.1925, vydatú teraz za Matejom Globinovským, majstrom v dielňach ČSD, s ktorým má dve deti: Vieru a Janu.

Viera, pracovníčka v Neografii je vydatá za Dušanom Jurčackom, elektromechanikom dielní ČSD a majú syna Dušana.

Jana sa učí, je slobodná.

Manžel Amálie- Ján Ruttkay Miklian Ferencé, syn Františka Ruttkay M.F. a Pavlíny Valkovej pracoval ako zámočník v dielňach ČSD na Vrútkach a 7.7.1948 umrel.

Amália mala s ním syna Milana, narodeného 5.2.1930, ktorý po skončení zákl. škôl na Vrútkach absolvoval Strednú priemyslovú školu strojnícku v Martine s maturitou v Pov.Bystrici v r.1954. Začal pracovať ako technik v dielňach ČSD pri technickom rozvoji, pri konštrukcii a oprave železničných vozidiel ako vedúci rozvojovej čaty. Od r.1970 pracuje na úseku komplexnej socialistickej racionalizácie podniku ČSD. Bol odmenený a vyznamenaný viacerými dekrétmi a plaketami: "Priekopník socialistickej práce", "Pamätná medajla k 25.výročiu víťazného februára","Pamätná medajla za ocenenie dlhoročnej svedomitej práce". V r.1967-71 vyštudoval večerný Podnikový inštitút - odbor prevádzka a údržba

železničných vozidiel a skončil ako diplomovaný technik. V súčasnej dobe navštevuje VUML v Martine. Sobášil sa.21.6.1952 so Zuzanou rod. Blahovou, nar. 29.2.1932, ktorá po zákl. školskom vzdelaní vyučila sa v Neografii v Martine za kníhtlačiarku a tam pracovala 6 rokov, potom prešla za predavačku do "Zdroja" a po 10 ročnom prerušení šla opäť pracovať do dielní ČSD ako navijárka elektrických motorov, kde po zložení skúšok pracuje dosiaľ. Majú spolu 3 deti:

Elena, nar. 17.10.1952 po vychodení zákl.škôl pracuje v dielňach ČSD na Vrútkach ako administratívna pracovníčka pri rozpise lokomotívky. Je zatiaľ slobodná.

Syn Milan, nar. 19.7.1956 po skončení ZDŠ šiel do Odborného železničného učiliska na Vrútkach, vyučil sa za zámočníka a pracuje v dielni lokomotívky na Vrútkach.

Najmladšia dcéra Iveta, nar. 13.1.1958 chodí do gymnázia v Martine a je nadaná na jazyky.

Týmto obrazom a načrtnutím osudov posledných generácií v našich rodinách chcel by som ukončiť krásnu a poučnú ságu nášho rodu. Z 5 detí Juraja Záthureckého a Zuzany Ruttkay D.H. je nás nateraz živých 14 vnukov, teda bratrancov a sesterníc a v našich rodinách je nateraz 30 detí a 15 vnukov.

Rozptýlení na rozličné strany našej drahej vlasti mali by sme udržiavať vo svojich rodinách cit spolupatričnosti, zdieľať si navzájom svoje životné osudy, tešiť sa z úspechov každého,spolucítiť pri smutných a tvrdých úderoch života a usilovať sa prispieť svojou troškou do bohatej, pestrej a požehnanej ságy nášho rodu- pre dobro našich rodín a pre dobro nášho ľudu, ktorého neoddeliteľnou súčiastkou sa cítime, zviazaní súc mnohými zväzkami rodinnými.

A nezabudnime nikdy na vzácne slová nášho básnika a mysliteľa Martina Rázusa: "Pekne žiť znamená nežiť len pre seba!"

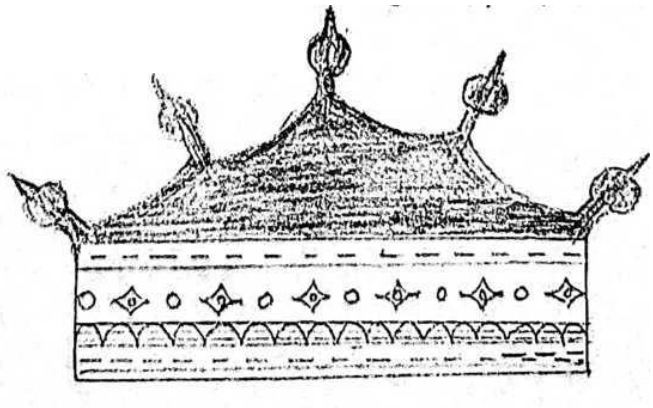
4. Rodinné erby .

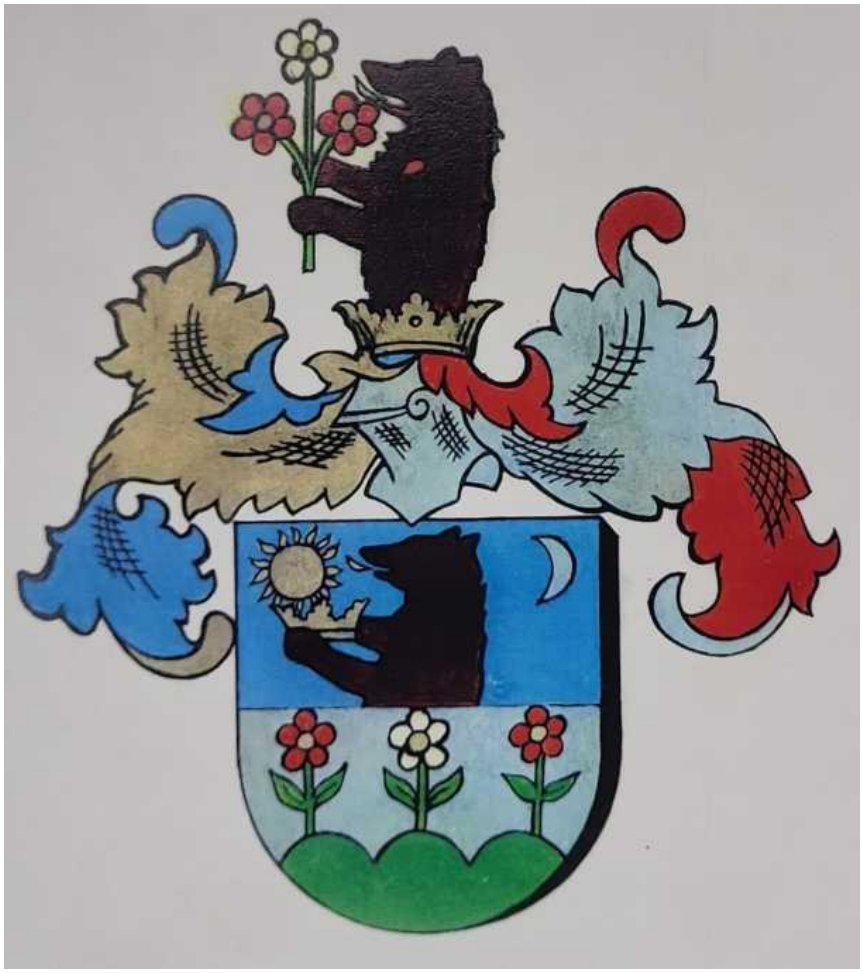
I. Vysvetlenie.

Erby pôvodne vznikli z pečatných a domových znakov.Bývali sprvu súčiastkou podpisu, na listinách dosvedčovali ich pravosť. Od 13.stor. sa začali používať ako výsostné znaky rodu. Neskôr sa stali znakom stavovským a dostávali sa súčasne s vymenovaním za člena zemianstva, šľachty, pri udeľovaní donácií a povyšovaní do šľachtického stavu. Bývali súčiastkou tzv. "armálesov", t.j. kráľovských listín o uznaní zemianstva, šľachtictva. Boli farebne vykreslené s presnými údajmi o ich výzore a obraze. Erbové znaky mávali aj mestá, najmä slobodné kráľovské. Súčiastkou erbového znaku je: 1. štít rozličného farebného podkladu, príp. rozdelený na polia. 2. rôzne figúry, obrazce /zvierat, kvetín, stromov, budov, predmetov, atď./. 3. nad štítom pancierová /rytierska/ prilba, na vrchu s ozdobou buď zvláštnou alebo naväzujúcou na obrazec štítu, na prilbe hodnostná korunka. 4. okolo erbu prikrývadlová ozdoba rôznych farieb. Pri opisovaní erbu sa pravá a ľavá strana berú z pozície erbu a nie pozorovateľa.

Význam erbov je dnes už len historický. So zrušením šľachtictva a výsad /ešte za 1.čs. republiky/ stratila sa ich pravá hodnota. Aj ja ich tu podávam len ako historickú zvláštnosť - charakteristiku rodu.

Koruna - znak hodnosti. Vznikla z čelenky z drahého kovu, zdobenej drahokameňmi. Dľa poradia stavovskej a šľachtickej hodnosti sú: 5- tŕňové zemianske a nižšej šľachty, 7-tŕňové slobodní páni, baróni, 9 - tŕňové grófi, kniežatá, a bez tŕňov, hore zaoblené králi.

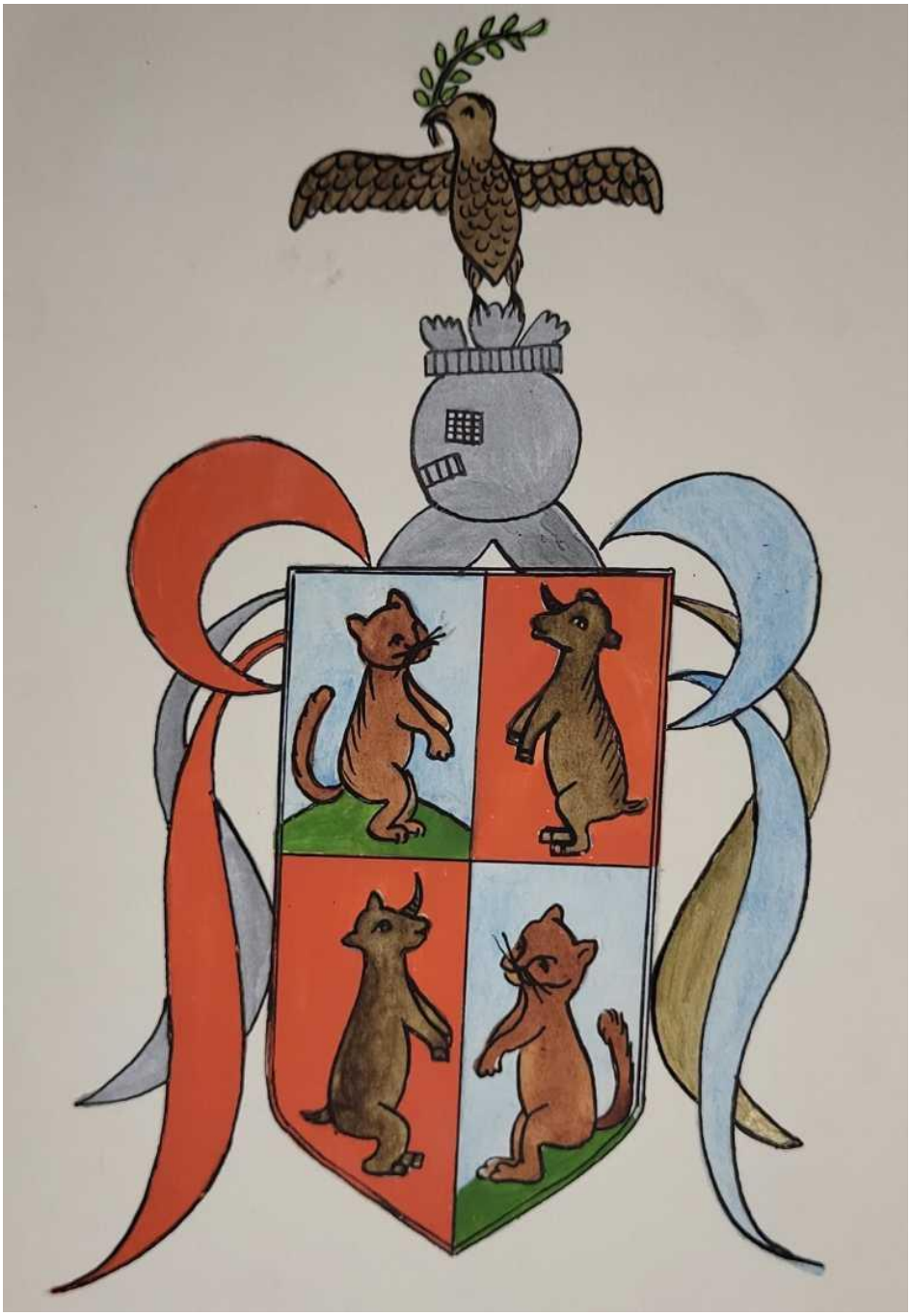

II. Rod Záthurecký .

Rudolf II. uhorský kráľ roku 1598 daroval kráľovskému vyslancovi Jánovi , synovi Michala a jeho bratom Martinovi, Jurajovi a Dávidovi /pozri rodostrom čís.5/ ako aj ich bratrancovi Laurincovi so synom Dionýzom /pozri rodostrom č.2/ ako aj ich potomkom za ich zásluhy rodový zemiansky erb. Erb je spoločný pre obidve vetve - Vojvodovskú i Dávidovskú, čo dosvedčuje aj obraz erbu, rozdelený na dve polia.

Obraz rodového erbu je nasledovný: v hornej polovici štítu, na modrom poli sa nachádza polovičná postava medveďa, ktorý prednými labami drží 5-tŕňovú korunu. Nad ním vpravo je zlaté slnko, vľavo je strieborný mesiac. V dolnom striebornom poli štítu na troch zelených vrchoch sú dve červené a jedna biela ruža. Nad štítom je pancierová prilba, na ktorej je korunka, na nej stojí medveď držiaci v predných labách jednu bielu a dve červené ruže. Ozdobná prikrývka okolo erbu je: zľava strieborno-červená, sprava modro-zlatá.

Od tých čias používala rodina prímenie " z Horného a Dolného Záturčia".

III. Rod Ruttkay .

Rodinný erb dostala rodina od kráľa Mateja II. dňa 8.mája 1609.

Tento erb ma nasledovný obrazec: štít je rozdelený na 4 polia. V prvom a štvrtom poli modrej farby na zelenej spodnej ploche stojí na zadných nohách leopard. Na druhom a treťom červenom poli na zadných nohách stojí jednorožec /unicornus/. Nad štítom je pancierová prilba s korunkou,na ktorej s rozpätými krídlami stojí orol v prirodzenej farbe, držiaci v zobáku olivovú ratoliestku. Ozdobná prikrývka je: sprava strieborno-červená, zľava zlato-modrá.

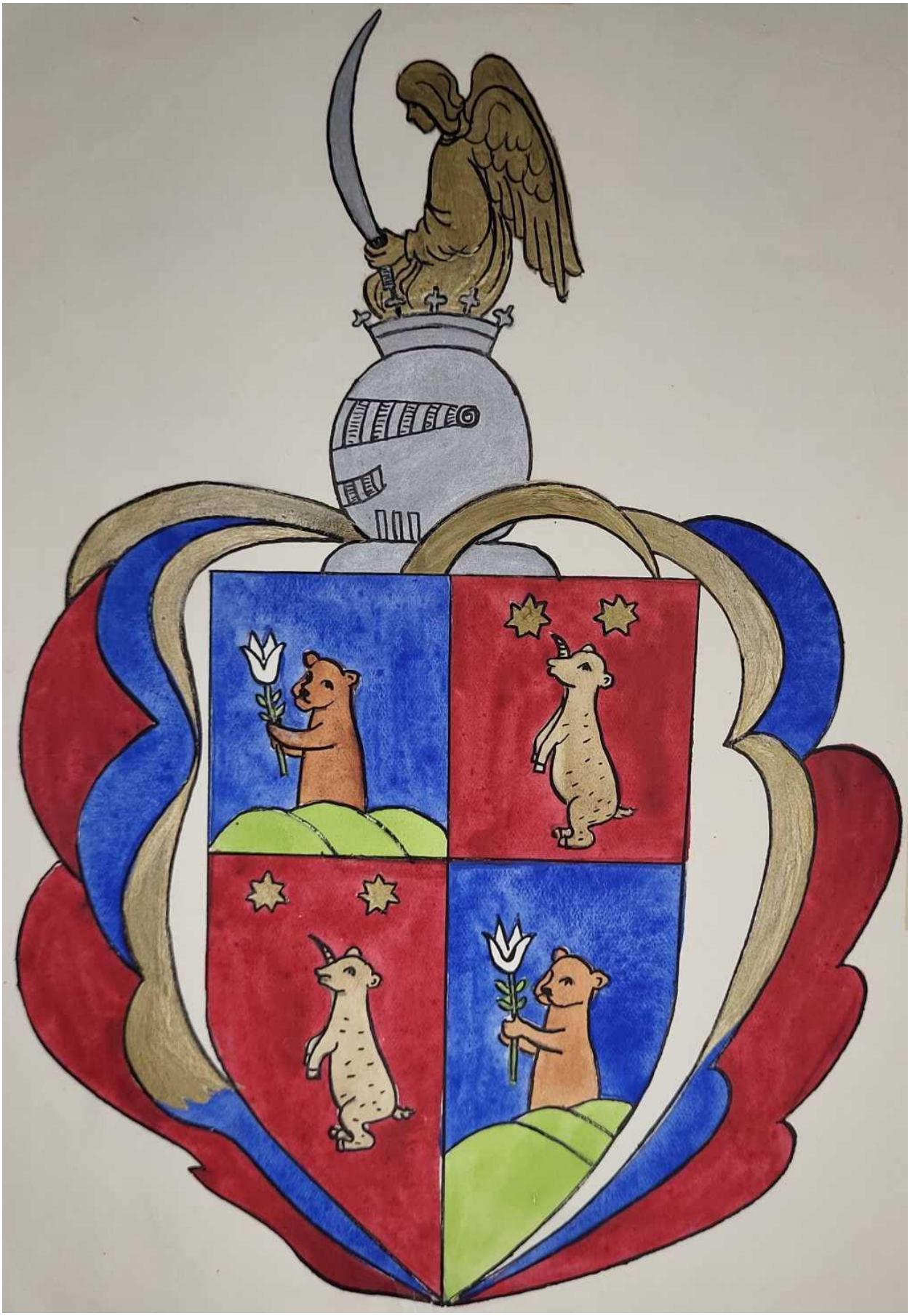
IV. Rod Barica .

Rod Barica je pôvodom juhoslovanská /chorvátska/ rodina, ktorej príslušníci, ako majitelia darovaných pozemkov stavali bojovníkov do kráľovského vojska. V 16.storočí, keď Turci postupne opanovávali južnú Európu, príslušníci rodu ustupovali pred Turkami na sever. Usádzali sa v Sedmohradsku /vo Fehérvárskej stolici/, v Abaujskej a konečne až na"Horniakoch", kam niektorí členovia došli až do Turčianskej. Viacerí členovia rodiny sa vyznamenali v bojoch s Turkami, Preto kráľ Ferdinand II. udelil 8.júna 1624 bratom Michalovi a Blažejovi kráľovskou listinou zemiansky erb, ktorou im súčasne potvrdil doterajšie zemianske práva a výsady. Dľa tejto listiny erb má nasledovný obrazec: na štíte s modrým podkladom je červeno odeté vzopreté rameno /ruka/, ktoré drží meč a tri zlaté pšeničné klasy. Nad štítom je rytierska prilba so zlatou korunkou na ktorej je opäť červeno odeté rameno bez meča a klasov. Ozdoba erbu je: sprava modro-zlatá, zľava červeno - strieborná.

/Opis tejto kráľovskej listiny s nákresom erbu sa nachádza v bývalom c.k. krajinskom múzeu, v archíve, v Gyulafehérvári; "Liber regius" zv.XII.,str.18-19. - Výpis je z diela: Kempelen Béla: Magyar nemes családok, 1911, I.köt. str.416/.

V Turci sa rodina rozvetvila, najviac bývali v Turanoch, ale aj vo Varíne, Púchove a inde. Náš starý otec Juraj sa presťahoval z Turian na Vrútky pred rokom 1885. /Jeho syn Ondrej, brat nášho otca,sa narodil už na Vrútkach/.

Juraj, náš starý otec, mal s manželkou Katarínou Havaldovou tri deti: nášho otca Jána, syna Ondreja, ktorý umrel v USA v r.1916 a dcéru Máriu, ktorá umrela 7-ročná.

V. Rod Lamoš .

Roku 1600 dostali lipovskí Lamošovci rodinný zemiansky erb a to menovite Martin Lamoš a s ním jeho príbuzní a potomci.

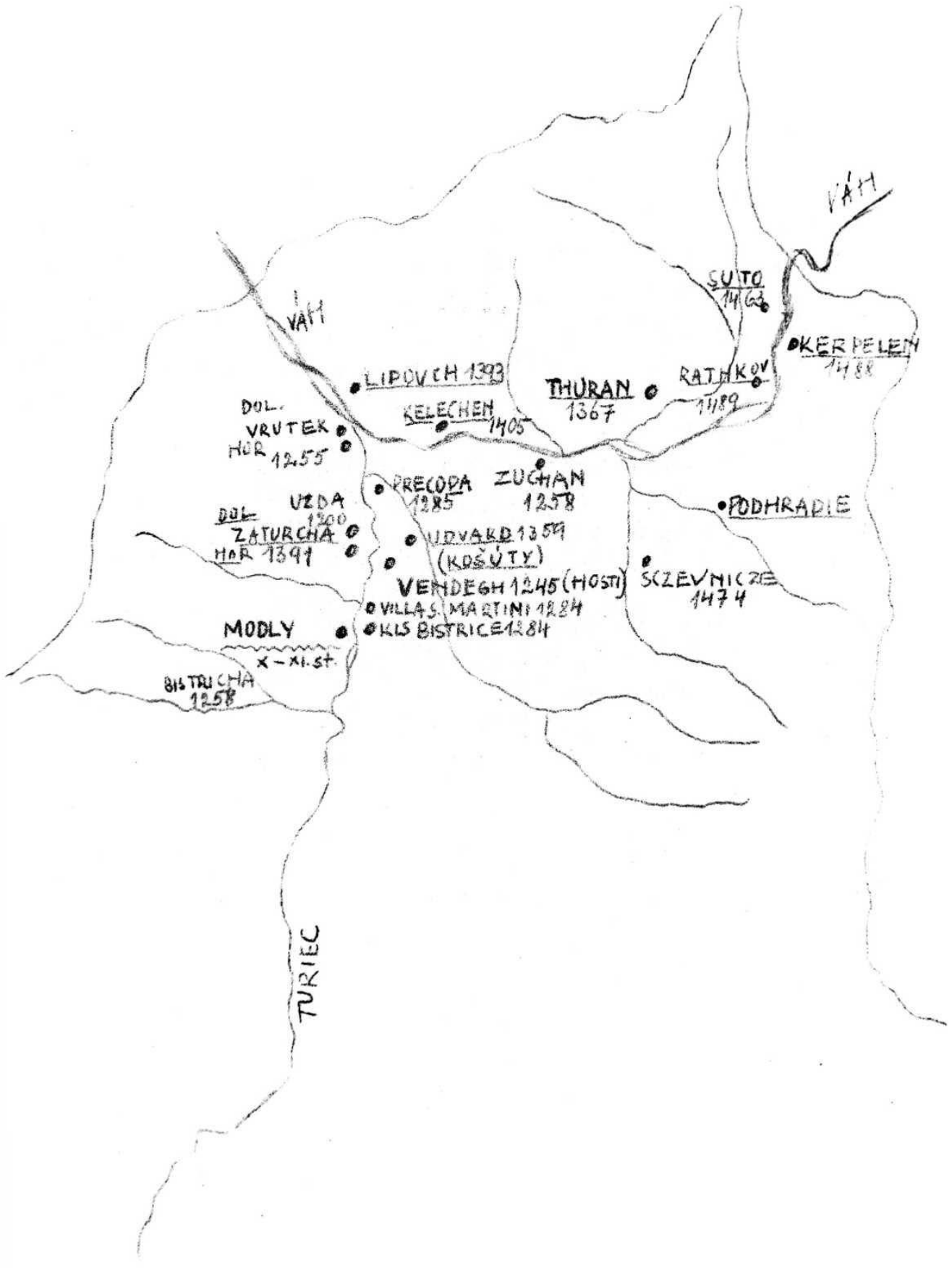
Tento erb má nasledovnú zostavu: štít je rozdelený na štvoro polí. V prvom a štvrtom sú na modrom podklade tri zelené vrchy, na ktorých stojí lev, držiaci v predných labách bielu ľaliu. V druhom a treťom poli stojí na zadných nohách rhinoceros /nosorožec/ a nad ním sú po dve zlaté hviezdy. Nad štítom je rytierska prilba s korunkou, na ktorej je od pása anjel, ktorý drží v ruke meč. Okolo štítu je ozdobná prikrývka modro-červená.

/Erb je opísaný u Dr.J.Šikuru: Miestopisné dejiny Turca. Vyd. v Bratislave 1944, str.122/.

5. Rodný môj kraj,
   zo všetkých
   najkrajší ......

Historická mapka osád Dolného Turca.

/Mená osád sú z pôvodných hist.záznamov.
Nepodčiarknuté sú osady z 13.storočia.
Podčiarknuté sú osady zo 14. a
15.stor./

I. Turčianska záhradka.

Si krásny, Turiec! Sladká domovina!
Raj, trochu chladný, ako hrdá kňažna.
Jak hromozvod nad tebou ihla strážna
Kriváňa trčí, Lysec bujne spína
sa ako ľvica, napružená k skoku,
a rieka Tvoja šumí v strmom toku.
A riavy tvoje skáču dolinami,
dážď drobných periel sypú vodopády,
nad dolinami tri mohutné hrady
jak starci sedia, trasúc šedinami.

/Svetozár Hurban Vajanský:Turcu.
Zobrané diela,zv.VII.,str.213/.

Obtočená horami leží krásna turčianska dolina v srdci Slovenska. Na severozápade zdobená Malou Fatrou s Minčolom,Magurou, Lyscom a Kriváňom, na západe sa týčia Žiare, na juhu sa čnejú malebné končiare Kremnického pohoria a od Liptova ju delí rozsiahla Veľká Fatra s Krížnou, Ostredkom a Smrekovicou. Celým údolím z juhu na sever si pomaly, pokojne, niekedy dravo tečie riečka Turiec, pri Vrútkach sa vlievajúca do mohutného už Váhu, ktorý sa prediera cez Besnú a Margitu v Strečnianskom priesmyku do Trenčianskej. Mnoho potôčkov a riečok steká z hôr po celej kotline Turca.

Za starodávna týčili sa na vrchoch mocné hrady Zniev, Sklabiňa a Blatnica. Po dedinách sú obdivuhodné kaštiele v Necpaloch, Mošovciach, Diviakoch, Rakove, Pravne, Štiavničke a mnoho zemianskych kúrií. Sú aj vzácne sakrálne stavby a pamiatky.

Turčianska dolina oplýva mnohými minerálnymi prameňmi: Budiš, Polerieka, Jahodníky, Rudno a "Fatra" pri Záturčí a najmä horúce žriedlo v Tepliciach.

Ku prírodným krásam sa radí bohatá kultúrna história. Turiec dal nášmu národu mnoho významných spisovateľov, učencov, národných dejateľov a buditeľov, a s Martinom sa stal stredobodom slovenského národného a kultúrneho hnutia.

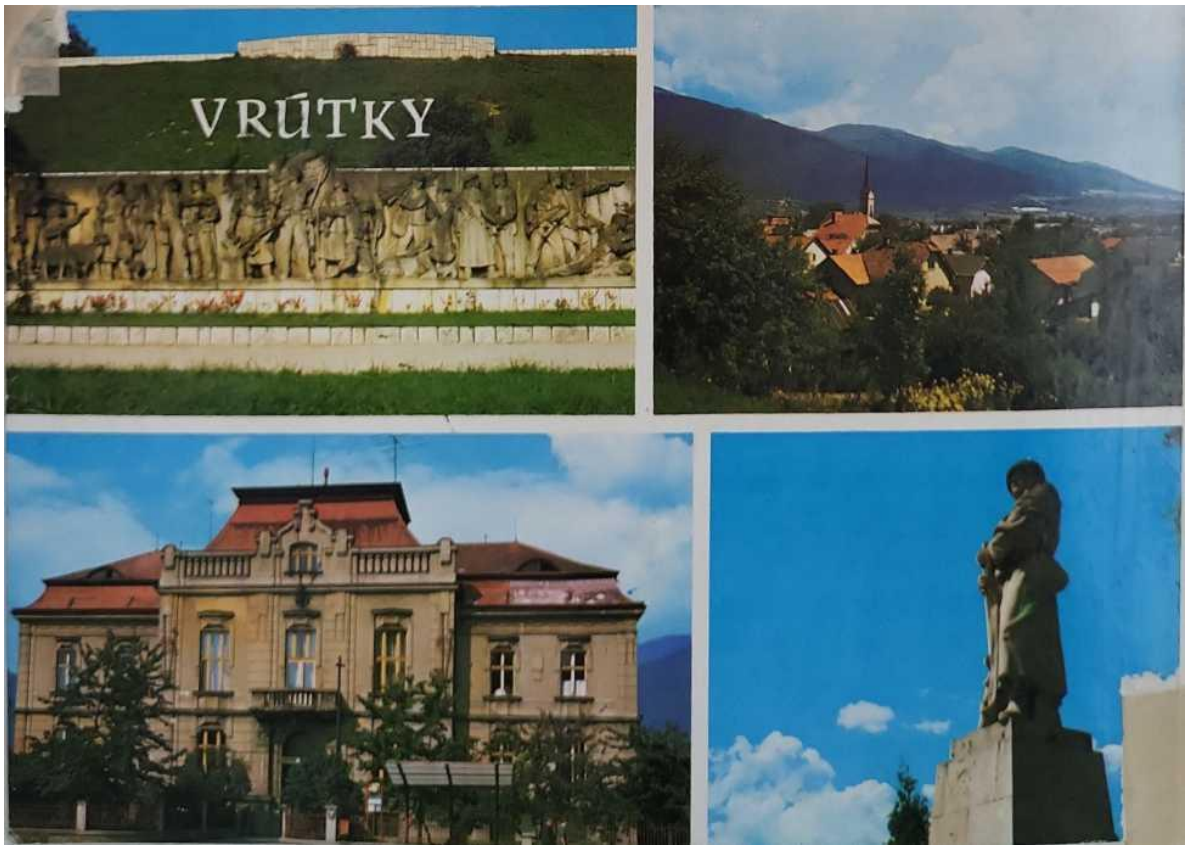
V novších časoch obohatený je železnicou, priemyslovými závodmi, priehradami. Stal sa dejiskom bojov za Slovenského národného povstania v 2.svetovej vojne , ktoré ho pozna-

čili krvou a rozvalinami. Dnes na všetkých stranách pulzuje nový život, vyrastajú v mestách a dedinách nové osady a sídliská, rozličné závody, školy, ústavy a veľké družstevné hospodárstva. Majestátna krása, okúzľujúca príroda, príjemná vôňa domova, mocne pulzujúci život uchvátia nás, keď po dlhšom čase sa vrátime do svojho milého rodného kraja, krásnej turčianskej záhradky.

Tam ležia dedinky a mestá, ktoré sú nám drahé, s ktorými sme spojení svojim pôvodom, rodom, kde sme prežívali najkrajšie a najšťastnejšie roky svojej mladosti pod obetavou, nezabudnuteľnou láskou našich drahých rodičov.

Navštívme ich v duchu a pohliadnime na ich minulosť i prítomnosť.

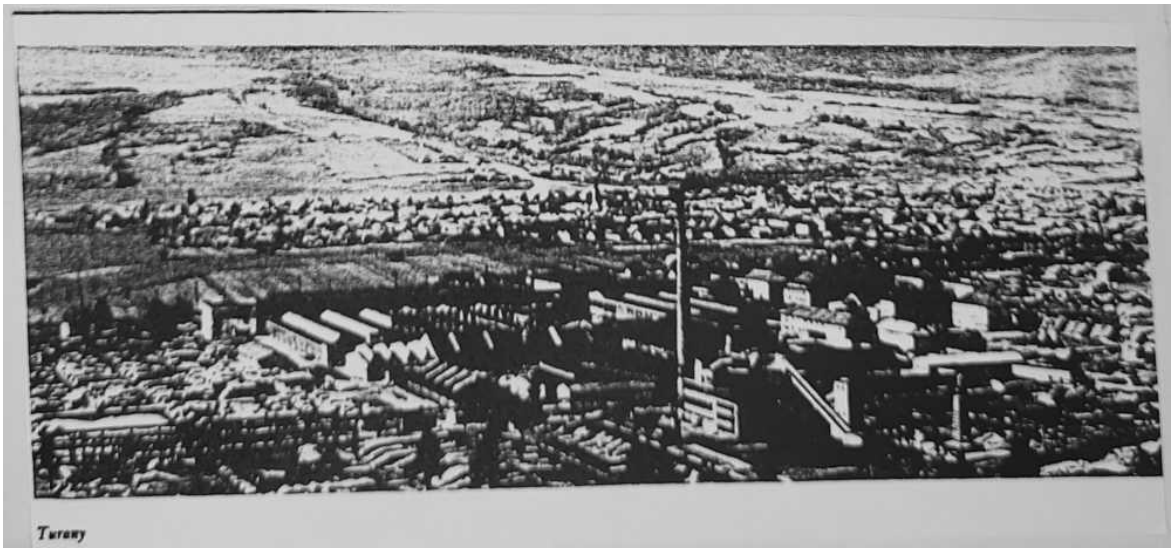

VRÚTKY

II. Vrútky .

Tam kde sa "vrúti" Turiec do Váhu, bol už od dávnoveku majer "Vrútek",ktorý kráľ Belo IV.roku 1255 daroval svojim verným bojovníkom za vojenské služby. Pôvodná forma mena "Vrútek", neskôr "Horný a Dolný Vrútek" časom, po spojení oboch osád sa premenila na Vrútky. Najstaršími majiteľmi sa menujú Felsovci. Neskoršie sa stali ich majiteľmi zemani Starko,Pavel a Mikuláš a ich dvanásti potomci,z nich najviac sa rozvetvili rody:Matušovic,Miklian,Nedecký a Dauko. Títo drobní zemania, ktorí sa menovali dľa osady "Vrútocký" /neskôr v pomaďarčenej forme "Ruttkay"/ si už r.1280 postavili na návrší kopčeka na Hornom Vrútku, kde dnes stojí r.kat.kostol,malý kostolík zasvätený pamiatke Jána Krstiteľa. Neskôr pripojili sa spolu s ostatnými turčianskymi zemanmi k reformácii a patrili cirkevne do Záturčia. Z viacerých zemianskych kúrií sa zachovala jediná pri križovatke hradskej a Čachovského radu-bývalý obecný dom. Z malej bezvýznamnej zemianskej osady sa stalo významné mestečko vybudovaním železnice r.1872 a nasledujúceho roku dielní na opravu žel.rušňov a vozňov. Odvtedy obyvateľstvo rapídne rástlo, kým v r.1872 bolo len 915 obyv.,1891 vzrástli na 2933,v r.1900 na 4345,dnes majú do 6000 obyv.Povodeň v r.1813 zasiahla Vrútky citeľne,vtedy si Váh,tečúci popod lipovské stráne pretrhol nové koryto smerom k Vrútkam /Dolným/ a polia za Váhom sa dostali Lipovcu. Cholera r.1831 si vyžiadala za obeť 1/4 obyvateľstva,r.1843 zúril strašný oheň, ktorý zničil 41 domov.R.1928 si postavili krásny Obecný dom a potom dva Kultúrne domy. Vrútky boli ako železničný uzol významným centrom robotníckeho hnutia, tu pôsobil K.Gottwald,tu bola založená kníhtlačiareň "Bratstvo",kde sa tlačili robotnícke noviny a tlač. Je tu zriadené múzeum tlače. Založený bol vynikajúci futbalový klub. Pred l.svt.vojnou sa tu veľmi šírila maďarizácia. Za SNP boli tu tuhé boje a neďaleko smerom k Záturčiu je cintorín a pamätník bojovníkov v SNP,dielo sochára F.Štefunku. Na Vrútkach pôsobil ako učiteľ J.Škultéty,neskorší správca Matice slovenskej. Tunajšími rodákmi sú:spisovat. Ján Bodenek, Hana Zelinová /jej posledný román "Alžbetin dvor" je situovaný na Vrútkach/. Tunajšou rodáčkou je aj členka nášho rodu Ľuba Baricová-Kráľová, sólistka opery SND.

III. Turany .

Obec, kedysi výsadné mestečko, leží na pravom brehu Váhu, patrí medzi najstaršie v Turci. Pôvodný rím.kat.kostol je už z 12.storočia. V obci, okrem drobných zemanov, najmä Baricovcov a Pirinovcov boli aj poddaní Révayovcov. Reformácia sa tu hlboko zakorenila. V novších časoch, v r.1795 povodeň zničila 1/2 obce a oheň, zúriaci o rok ostatok obce obrátil na popol - aj kostol, školu a zemianske kúrie. Pri známej povodni r.1813 vody Váhu opäť odplavili väčšiu časť obce aj s kostolmi, farami a školami. Cholera r.1834 vyrvala životu denne 15- - 20 ľudí, umrelo vtedy temer 800 obyvateľov. Tieto pohromy veľmi poznačili život a sociálne pomery Turancov, mnohí sa odsťahovali, hľadali si živobytie inde. V novších časoch obci pomohlo, že sa tu rozvinul moderný drevársky priemysel. Dnes majú okolo 4000 obyvateľov. Pred 1.svetovou vojnou, ako povedomí Slováci, veľmi trpeli od tunajšieho slúžneho a majiteľa panstva Attilu Ujhelyiho. V Turanoch pôsobil vynikajúci učiteľ a pedagogický spisovateľ Peter Vencel. Tiež národní budiatelia Ľudovít Hrdlička a Ján Štetka, ev.farári. Tunajším rodákom je aj akademický maliar Miloš Bazovský.

Turany

POZDRAV
z Martina

MARTINSKÉ
HOLE

IV. Martin .
/Turčiansky Svätý Martin/

Prastaré turčianske mestečko, už r.1284 spomínané,ktoré roku 1340 dostalo od kráľa Karola Róberta /z Anjou/ mestské privilégiá. Husiti r.1433 mesto vypálili. O svoje práva bojovalo s pánmi Sklabine. Až r.1748 sa stalo sídlom turčianskej župy. Od začiatku 19.storočia zohralo významnú úlohu ako centrum slovenského národného a kultúrneho života. Tu bolo r.1861 slávne memorandové zhromaždenie, roku 1863 založená Matica slovenská,slovenské evanjelické gymnázium, Spolok slovenských žien-Živena,Slovenská tlačiareň a vystavené Slovenské národné múzeum. Tu bola r.1918 vyhlásená "Martinská deklarácia" pri zrode ČSR. Za 2.svet. vojny začal tu odboj proti fašistom a tým povel k SNP. Hospodársky sú významné priemyselné podniky:Tatra-továreň na nábytok,Pivovar, kníhtlačiareň Neografia a najnovšie obrovské Turčianske strojárne. Je tu vynikajúca lekárska fakulta, Ústav pre výchovu stredných zdravotníckych kádrov, Ekonomická a Priemyslová škola, Gymnázium a býv. Ústav pre zveľaďovanie remesiel. Nebývalý rozvoj mesta s mnohými sídliskami spojil ho s okolitými obcami:Zátureč́im, Priekopou, Vrútkami, Jahodníkmi; rekreačná oblasť je na Stráňach.

V Martine sa narodili mnohí spisovatelia, národovci,národní dejatelia:Ján Jesenský,Hana Gregorova,Zora Jesenská, P.Kompiš,maliar M.Mitrovský,herečka Hana Meličková,Ivan Lichard. Účinkovalo tu mnoho literárnych a národných pracovníkov: K.Kuzmány, E. Maróthy-Šoltésová,Ján Francisci, A.Halaša,V.Paulíny-Toth, Svet.Hurban-Vajanský, J.Škultéty, J.Barč-Ivan, M.Dula, Pav. Halaša, maliari Jaroslav Vodrážka, Ľ. Fulla, M.Bazovský, M.Benka, sochár F. Štefunko,atď. Na pamätnom martinskom cintoríne sú pochovaní mnohí spisovatelia, umelci, učenci a národní buditelia.

V tomto mestečku mnohí naši predkovia žili, pracovali, študovali, v ňom sme aj my, mladšia generácia sa pripravovali do života a povolania a tam často chodili.

Kúria v Hor. Zátureí,
tzr. „Dávidovská". 17. stor.

Kaštieľ v Zátureí. Pôvodne ev. kostol.
Tomáš Z. dal ho prestavať na kaštieľ
v r. 1870.
Tu bol aj Rózsa Sándor - u Tomáša.

V. Záturčie .

Je to stará obec, pôvodne kuriálna zemianska osada, v prvej polovici 13.storočia už písomne dosvedčená, ležiaca na ľavom brehu Turca /za Turcom—odtiaľ meno/. Býval v nej Uzda , praotec rodu Záthureckých, ktorého predkovia od pradávna mali v týchto miestach, neďaleko osady "Modly" svoje prastaré sídlo. K tejto dedičnej zemi dostal Uzda zem "Hosti" na pravom brehu Turca ako donáciu. Preto mal aj prímenie - "de Turuch et Vendegh". V Záturčí sa usadili najmä potomci Martina, syna Uzdovho. Títo sa rozdelili na dve línie a aj osadu rozdelili na Horné a Dolné Záturčie, sprvu s dvoma, neskôr so štyrmi kúriami. Dnes stojí už len jedna kúria v dosť dezolátnom stave. Kaštieľ postavený neskôr nemá umelecko-stavebnej hodnoty.

Obec sprvu patrila cirkevne do Martina, od reformácie sa osamostatnila; roku 1616 postavila rodina v Dolnom Záturčí kostol,posvätený "Vzkrieseniu Spasiteľa", v ňom pôsobil Daniel Dúbravius, vynikajúci kazateľ a neskôr biskup. Keď im mal byť tento kostol odobratý, radšej ho zničili; roku 1640 postavili si druhý, ten im bol r. 1672 odobratý. Po tolerančnom patente si postavili roku 1793 tretí, ku ktorému bola neskôr pristavená veža. Do Záturčia patrili cirkevne aj Vrútky,

Z významnejších mužov tu dejstvujúcich spomeniem Jána Kalinčiaka,vynikajúceho kňaza a národného pracovníka, ktorý mal za manželku Ruttkayovú z Vrútok a ich syna Jána,narodeného v Záturčí r.1822, povestného profesora gymnázia v Modre a Tešíne, známeho spisovateľa historických románov a noviel. Tu sa narodila aj vynikajúca divadelná umelkyňa Oľga Borodáčová-Orságová.

Obec bola vždy výlučným majetkom rodiny Záthureckých. V chotári obce našli pri archeologickom bádaní mohyly z doby hradištnej. Chotár trpel povodňami Turca. Počas SNP sa tu odohrali veľmi prudké boje a boli poškodené mnohé obytné domy a významné budovy /kaštieľ,kostol/. Dnes je obec súčasťou veľkého Martina.

Zrod a história kaštieľa v Markušovciach sa viaže k známej východoslovenskej rodine Máriássyovcov.
V rokoch 1950 – 1955 bol upravený pre dnešné múzeum.

VI. Markušovce .

/Marcivilla, Markus-falva. Na Spiši/.

Táto obec na Spiši je spomínaná v 13.storočí ako hrad, ktorého zbytky sú od roku 1773 v rozvalinách. Obec patrila panstvu Máriássovcov, ktorí mali aj ďalšie poddanské obce na okolí ako Batizovce, Gerlachov, Mengusovce, Štóla,atď. Máriássovci /napr.Ján r.1422/ ako prívrženci husitizmu sa priklonili k Jiskrovi, ktorý na Spiši so svojim vojskom vládol. Roku 1462 skupina bratríkov zaujala hrad Markušovský a na neďalekom vrchu Teplá sa utáborili. Tu boli neskôr kráľovským vojskom prepadnutí a 60-ti obesení. Zaujímavé je, že roku 1564 tamojší ev.farár B. Kokavinus pokrstil svojho syna na meno "Ján Hus". V Markušovciach sa natrvalo usadili bratrícki exulanti z Čiech. Významnou stavbou je románsky r.k. kostol pôvodne z 13.storočia. V nádhernom markušovskom parku je pôvodne renezančný kaštieľ z r. 1643, neskôr barokovo upravený;je v ňom teraz múzeum nábytku. V kaštieľskom parku je aj letohrádok.

Okolie Markušoviec je bohaté na rudu, doluje sa vo Vondrišli /Nálepkovo/, Rudňanoch a v spaľovacích peciach v Markušovciach sa taví.

V Markušovciach bolo chýrne gymnázium, udržiavané ev. rodinou Máriássovcov od r.1550 až do r.1680, keď sa stalo katolíckym a neskôr zaniklo. Účinkovali na ňom slávni ev.pedagógovia Flor, Duchoň, rektor Ján Fabrícius, Václav Rotágius, učiteľ a rektor Kristián Keimann, rodom zo Žítavy /Sliezsko/.

x x x

Všetci vnukovia Juraja Záthureckého sa narodili na Vrútkach až na deti jeho najstaršej dcéry Augusty /Ruttkayovej/. Preto pre úplnosť podávam v krátkosti opis aj ich rodiska.

6. Dos1ov .

Náš rod ....

Sú to stovky ľudských životov s rozličnými osudmi a povolaniami, množstvo manželstiev šťastných i menej šťastných, veľa rodín, kde rodičia a deti žili v láske, úcte i porozumení, alebo i v nepochopení, zatrpklosti, hneve - ako to už život prináša. Neraz medzi súrodencov nakopili hmotné záujmy haldy odcudzenia a chladu, názorové rozdiely bezcitne a kruto vybagrovali zákopy nedorozumenia. Pred našim duchom kráčajú tu cez stáročia mužovia a ženy rozličných povâh, sklonov, nadania a vášní, statní a odvážni, tichí a skromní, odrodilci i obetaví a činní národovci, starostliví a milujúci otcovia a matky, naslovovzatí odborníci a vážení verejní činitelia, ale aj prostí milovníci otcovskej hrudy, tvrdo, ale s láskou pracujúci na rodnej roli a v krásnych horách.

Radosti i žiale, úspechy i sklamania striedali sa ako farby na pestrej palete zázračného majstra maliara -života ! A predsa - nič nebolo márne a zbytočné, ak to bolo na osoh rodiny a spoločnosti, ak to pomohlo tvoriť človeka charakterného, slušného, svedomitého.

Takéto myšlienky ma zaujali keď som študoval a skúmal materiály z histórie a spracovával tento Rodinný pamätník. Práca pri inom zaneprázdnení trvala dlhšie. A viem, že ani nie je úplná. Ba možno spôsob, ako som ju zostavil a podal nevyhovie každému z vás, - veď každý má inú predstavu a prístup k veci. Ale môj zámer bol úprimný: udržať medzi nami, najbližšími, úprimný a účinný zväzok porozumenia a spolupatričnosti.

K práci som použil veľa pomôcok a prameňov, niektoré z nich spomeniem: O.Škrovina:Dejiny turčianskeho seniorátu. Dr. Ján Šikura:Miestopisné dejiny Turca,-Záthureckých kúrie. Dr.Mikuláš Záthurecký: A Záthurecký és Dávid ikre-családok. B.Kompelen: Magyarország családai czímerekkel. Dr. F.Bokes: Dejiny

Slovenska, a iné, najmä aj vlastné historické bádania.

Bolo by to veľmi milá, dobré a užitočné, keby sme si nielen sami zapisovali na prázdne stránky tohoto Rodinného pamätníka aj ďalšie osudy a potomkov v našich rodinách, ale si to aj navzájom oznamovali a tak mali medzi sebou stály kontakt. Zdieľať si dobré i zlé, radostné i smutné udalosti v našich rodinách, to by upevňovalo medzi nami ten zväzok, ktorý cez stáročia v toľkých generáciách sa vytvoril a udržiaval. K tomu by chcel povzbudiť aj tento Rodinný pamätník. Prijmite ho odo mňa tak vďačne a s láskou, ako vám ho ja zo srdca a radostne venujem.

S úprimným želaním, aby vás, pútnikov tejto časnosti, ten Večný Tvorca a Pán života Svojou otcovskou rukou požehnával, vám pomáhal a vás pri zdraví a spokojnosti zachoval - ostávam s bratskou a rodnou láskou s vami spojený a vám oddaný

Alexande Barica,
zostavovateľ Rodinného pamätníka.

V Lišove na Slovensku,
dňa 3.decembra 1974,
na 10. výročie smrti drahej matky.

Obsah:

	Strana
Venovanie	1
1. Úvodný príhovor	2
2. Rodokmeň	3
I. Vysvetlenie	3-4
II. Rozpis rodokmeňa	5-31
III. Zamestnanie	32
IV. Spríbuznené rodiny	33
3. Sága nášho rodu	34-60
4. Rodinné erby	61-65
I. Vysvetlenie	61
II. Rod Záthurecký	62
III. Rod Ruttkay	63
IV. Rod Barica	64
V. Rod Lamoš	65
5. Rodný môj kraj	66
I. Turčianska záhradka	67-68
II. Vrútky	69
III. Turany	70
IV. Martin.....	71
V. Záturčie	72
VI. Markušovce	73
6. Dos1ov	74-75

--- O ---

Rodinný pamätník. Napísal a zostavil Alexander Barica. Roku 1974. Rukopis, len na súkromné použitie príslušníkov rodu.

Rodostrom čís.5

Ferdinand
Eugen
Jozef
Dionýz
Emília
Emír

†19.8.1977,TR
*23.5.1889,
Horné Jaseno
rod.Jesenská
Záthurecká
Emília
+

Ján——Jozef——Jozef-

Mojmír Záthurecký
*5.4.1925,Záturčie
†23.6.2005,BB

+

Mária Záthurecká
rod. Kollárová
*10.7.1927,Mlynec
†27.11.1978

Záthurecký
Vojvoda
*9.9.1847,
Záturčie
†

Záthurecký
Vojvoda
*17.11.1882,
Záturčie
†2.6.1971,
Záturčie

Eva Pástorová + **Štefan Pastor**
rod. Záthurecká *5.4.1939,
*28.6.1949,Sučany Košice Barca
†2.10.1996 †13.11.1981

Tatiana Hanzelová + **Ladislav Hanzel**
rod. Pastorová *15.12.1962,Martin
*13.9.1968,Martin

Michal Hanzel
*5.3.1991,Martin

Nela Hanzelová
*31.12.2001,Martin

Mária Šoltys Záthurecká
rod. Záthurecká
*11.4.1954,Martin

Miroslava Záthurecká
rod. Omámiková
*14.3.1974

Jaroslav Záthurecký
rod. Omámik
*28.8.1977

Etela Jaburová
rod. Záthurecká
*22.12.1959,Martin

Ivan Záthurecký
Martin

Rodinný Pamätník
Alexander Barica

Autor textov: © Alexander Barica 1974
Digitálne spracovanie: © Nela Hanzelová 2024
Doplnený obsah: © Nela Hanzelová 2024

Dielo je licencované podľa Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0. Dielo je možné opakovane používať za predpokladu uvedenia mena autorov a len na nekomerčné účely, pričom nie je možné z diela ani z jeho jednotlivých častí vyhotoviť odvodené dielo formou spracovania alebo iných zmien. Špecifikované podmienky nájdete na: https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/.